

ZPRÁVY

ČKAIT

14. 9. 2007

+ informace

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

VYDÁNO PRO ČLENY ČKAIT

**31²⁰
07**

Městská památková rezervace Třeboň náleží mezi klenoty našeho kulturního dědictví, které je součástí tradic Dne stavitelství a architektury.

OBSAH

OSOBNOST ČESKÉHO STAVEBNICTVÍ

Ing. Radoslav Holý, člen Dozorčí rady ČKAIT, oslavil 75. jubileum 1

Z NAŠEHO POHLEDU

Ediční činnost ČKAIT 1

Z ČINNOSTI KOMORY

Den stavitelství a architektury 2007 3

Oblasti ČKAIT v roce 2007 a Den stavitelství a architektury v oblastech –

České Budějovice, Pardubice, Olomouc, Zlín, Brno 3

Druhá slovensko-česká konference v Brně v říjnu 2007 6

Oceněné inženýrské projekty ve III. ročníku Ceny ČKAIT 2006 6

Cena ČKAIT 2007 7

Zájezd ŠPANĚLSKO 2007 – OP ČSSI a OK ČKAIT Hradec Králové 7

Konference „Městské inženýrství Karlovy Vary 2007“ 9

Oblast Brno pořádala ve spolupráci s Lesnickou a dřevařskou fakultou MZLU

v Brně exkurzi na stavby pro plnění funkce lesa 11

Brněnská oblast připravuje s Fakultou stavební VUT v Brně nadstandardní studium projektantů 11

Exkurze na stavbu „Kolektor Centrum“ v Ostravě – poznávání městského podzemí 12

Stavba Moravskoslezského kraje 2006 12

FOR ARCH Karlovy Vary 2007 13

Stavba Karlovarského kraje 14

Jarní aktiv 2007 členů TZS, TPS a Rady pro podporu rozvoje profese

v Koutech u Ledče nad Sázavou 14

Seminář ČSSI Brno a ČKAIT Brno 16

PRÁVO

Důsledky změn právních předpisů v roce 2007 na povinnosti v oblasti bezpečnosti

práce u účastníků výstavby 16

Informační servis ČKAIT Praha 17

Nové povinnosti v oblasti bezpečnosti práce 18

ZE ZAHRANIČÍ

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie 19

Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě 27

Ze světa výstavby 28

ODBOBNÉ ZAJÍMAVOSTI

Národní technické muzeum v Praze má nového generálního ředitele 31

ICOMOS – Mezinárodní rada pro památky a města a názor na výškové stavby v Praze 31

Konference Krajinné inženýrství 2007 32

Třetí zlatá mince z cyklu „Kulturní památky technického dědictví“ 33

ODBOBNÉ PUBLIKACE, VÝSTAVY, VELETRHY, KONFERENCE

Uplatnění partnerství veřejného a soukromého sektoru ve stavebnictví –

Odborná konference 9. 10. 2007, Dům ČKAIT Praha 34

Fotografická publikace roku 2007 – „industriál_paměť_východiska“ 35

Karlův most a PPP projekty 36

Městská památková rezervace Třeboň náleží mezi klenoty našeho kulturního dědictví, které je součástí tradic Dne stavitelství a architektury.

Z+I 3/2007

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
www.zpravy-ckait.cz

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký
předseda redakční rady, tajemník RS Brno
Ing. Svatopluk Zidek
místopředseda redakční rady, přednosta oblasti Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT
Marie Báčová
ředitelka Informačního centra ČKAIT
Ing. Jan L. Bedrníček
tajemník ČKAIT
Ing. Jan Konícar
přednosta oblasti Jihlava, člen Představenstva ČKAIT
Doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc.
zástupce pro střední, odborné a vysoké školy
Doc. Ing. Karel Papež, CSc., předseda Ediční rady ČKAIT
člen Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT
Ing. Jiří Plíčka, CSc.
místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost
Ing. Miroslav Najdekr, CSc.
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl
přednosta oblasti České Budějovice
JUDr. Marie Urbancová
kancelář RS ČKAIT Brno

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123
e-mail: bmo@ckait.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 541 152 565, e-mail: kuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA–DIDOT, spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

MK ČR E 15660

Vychází nejméně čtyřikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 26 200 výtisků.

Následující vydání Z+I ČKAIT č. 4/2007
Termíny příspěvků: 18. 10. 2007 na adresu redakce.
Termín vydání: 7. 12. 2007

Ing. Radoslav Holý, člen Dozorčí rady ČKAIT, oslavil 75. jubileum

V roce 1956 dokončil studia na Vysokém učení technickém v Brně, Stavební fakultě, obor konstrukce a dopravní stavby. V roce 1957 až 1990 pracoval v Dopravoprojektu Brno v různých funkcích od odpovědného projektanta až po vedoucího projektového střediska. Jeho hlavní specializací bylo navrhování silnic, dálnic a mostů. Jednalo se o komplexní projektovou dokumentaci od studií až po prováděcí dokumentaci. Z větších akcí se jednalo o projektovou dokumentaci včetně činnosti hlavního inženýra stavby dvou dálničních staveb D 2 Dálnice Brno – Bratislava stavbu Břeclav – Kúty a dálnici D 61 Bratislava – Trenčín stavbu Bratislava – Senec. Podílel se také na vypracovávání typových podkladů a vzorových listů, zajišťování nadměrných přeprav.

Od roku 1991 až do roku 1995 pracoval v Dopravně inženýrské organizaci Brno ve funkci zástupce ředitele. Zde se jednalo o zajišťování projektčních prací, investorskou činnost, stavební dozor, atd. Z větších staveb se jednalo o Pražskou radiálu, křižovátku VMO Hlinky, silnici I/43, sanaci brněnského podzemí a kolektory. Od roku 1995 až do roku 2000 pracoval v Brněnských komunikacích, a.s., jako vedoucí zakázkového oddělení.

Během své praxe aktivně spolupracoval s VUT Brno, Stavební fakultou, katedrou betonových konstrukcí a mostů. Nejdříve jako externí asistent, dále pak jako konzultant a vedoucí diplomových prací a dlouhou dobu i jako člen komise pro státní závěrečné zkoušky pro obor betonové mosty.

Od roku 2000 spolupracuje jako důchodce s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR, závod Brno a správa Brno při vypracovávání investičních záměrů, projektové dokumentace, provádí kontrolu zpracované dokumentace a v posledním období působí i ve funkci technického dozoru stavby. Dále spolupracuje se Správou a údržbou silnic při zpracovávání výpočtů zatížitelnosti stávajících mostů, návrhu jejich oprav a rekonstrukcí a zpracovávání investičních záměrů a projektů.

Od roku 1968 až do jeho rozpuštění byl členem ČSSI sekce dopravní stavby a znovu od roku 1999 až dosud je opět členem ČSSI pobočky Brno, kde působil ve funkci místopředsedy nebo člena výboru. Zajišťoval odborné exkurze, přednášky a společenské akce.

Od roku 1993 je členem ČKAIT, kde od téhož roku až do roku 2002 pracoval jako předseda zkušební komise pro obor dopravní stavby a od roku 2003 je členem dozorčí rady. Má autorizaci pro obor dopravní stavby a obor mosty a inženýrské konstrukce.

Jak v Českém svazu stavebních inženýrů, tak v České komoře autorizovaných inženýrů a techniků je jubilant Radek Holý znám jako pečlivý a důsledný funkcionář, spolupracovník a dobrý kamarád. Těšíme se na pokračování spolupráce s přáním pevného zdraví a za dosud vykonanou práci mu jménem ČKAIT děkujeme.

Redakční rada Z+i ČKAIT

Ediční činnost České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Ediční činnost Komory zachovává tradiční rozdělení do základních edičních řad, k nimž pak přistupuje skupina ostatních publikací, publikací vydávaných ve spolupráci s jinými vydavateli a postupně se rozšiřující skupina elektronických informačních médií.

Publikace ČKAIT vydává Informační centrum ČKAIT. Ediční činnost řídí Ediční rada ČKAIT jako poradní orgán představenstva Komory. Ediční rada posuzuje návrhy na vydání publikací, ve spolupráci s Informačním centrem připravuje návrh edičního plánu na další rok, vybírá autory a oponenty publikací. Ediční plán schvaluje představenstvo ČKAIT, které rovněž projednává v průběhu roku případné změny a úpravy. Ty jsou způsobeny zpravidla vazbou obsahu publikace na vydání nových právních předpisů nebo zdržením odevzdání rukopisu autory.

O vydání publikací jsou členové ČKAIT informováni prostřednictvím objednávkových/nabídkových listů, vkládaných do Zpráv a informací ČKAIT. Objednávkové listy jsou tištěny na odlišných barevných papírech a číslovány; každý člen si tak může kdykoliv ověřit, zda má k dispozici všechny vydané listy. Publikace jiných vydavatelů jsou zařazovány do nabídky na základě expertního posouzení odborníkem v dané profesi. Publikace vydávané v ediční řadě A jsou automaticky (bezplatně) zasílány všem členům ČKAIT. Publikace vydávané v dalších edičních řadách či skupinách jsou nabízeny zpravidla autorizovaným osobám proti úhradě, přičemž prodejní ceny pro členy ČKAIT jsou o 20 až 30 % nižší, než ceny pro veřejnost. Také u publikací jiných vydavatelů je prodejní cena pro autorizované osoby nižší než ceny na knižním trhu; je to díky tomu, že při hromadné objednávce na vyšší počet výtisků poskytuje vydavatel Informačnímu centru rabat. Vybrané tituly mimo ediční řadu A s bezprostředním vztahem a významem pro některý obor či specializaci autorizace jsou autorizovaným osobám v daném oboru či specializaci rovněž rozesílány automaticky (bezplatně).

Přinášíme dále stručný pohled na ediční činnost ČKAIT 2007.

Ediční řada A – Základní knižnice odborných činností ve výstavbě

Prvním titulem vydaným v roce 2007 byla publikace **Stavební zákon 183/2006 a jeho prováděcí předpisy**. Úplné znění podle stavu k 5. 12. 2006.

Jako samostatná příloha Zpráv a informací ČKAIT č. 2/2007 byl rozeslán tisk **Odstraňování staré azbestové zátěže při provádění udržovacích prací, změn dokončených staveb a odstraňování staveb**; potřeba jeho vydání byla vyvolána novými požadavky právních předpisů v oblasti stavebního práva, ochrany životního prostředí, bezpečnosti práce a nakládání s odpady.

Spolu se Z+i 2/2007 byla distribuována rovněž pravidelná malá statistická ročenka – **České stavebnictví v číslech 2006**. Je vydávána ve spolupráci s Českým statistickým úřadem, ukazuje vývoj stavebních prací, bytové výstav-

by, zhotovování vybraných stavebních výrobků, cen ve stavebnictví v časových řadách; na její data se lze odvolat např. ve smlouvách při stanovení inflační doložky.

K pravidelným přílohám Zpráv a informací ČKAIT patří **Právní informace** vydávané 4x ročně (jsou tak přílohou každého čísla Z+i) přinášející stručnou informaci o vydaných nových právních předpisech s významem pro výstavbu, jejich novelách či zrušení; **Přehled akreditovaných vzdělávacích programů pro členy ČKAIT** vydávaný 2x ročně pro následující pololetí.

K připravovaným titulům patří **Česká ekonomika v číslech 2006** připravovaná ve spolupráci s ČSÚ; v roce 2007 vyjde její druhý ročník a následně předpokládáme pravidelné každoroční vydávání.

V edičním plánu pro rok 2007 zařazené 3. vydání publikace **Autorizovaný inženýr a technik v procesu výstavby** bude přesunuto na rok 2008 vzhledem k očekávaným důležitým novelám právních předpisů (zejména živnostenského zákona). Na CD ROM PROFESIS 2007 bude zařazena částečná aktualizace této publikace.

Ediční řada B – Doporučené standardy metodické a obchodní (DOS M, VOP, MP, IP)

Ve vazbě na nový stavební zákon a jeho prováděcí předpisy je v edičním plánu 2007 uvažováno s aktualizací (novým vydáním) některých metodických standardů, zejména Slovníků pojmů ve výstavbě (základní část). Připravuje se také novelizace Všeobecných obchodních podmínek a vzorů smluv pro inženýring ve výstavbě a všeobecných obchodních podmínek a vzorů smluv pro zhotovení dokumentace projektu a pro související výkony ve výstavbě.

Ediční řada C – Technická knižnice

V autorské přípravě je příručka k Eurokódu ČSN EN 1990 **Zásady navrhování konstrukcí**. Eurokód EN 1990 je základní normou pro navrhování pozemních a inženýrských staveb. Záměrem příručky je seznámit uživatele Eurokódů se zásadami a aplikačními pravidly pro navrhování a ověřování konstrukcí s ohledem na jejich bezpečnost, použitelnost a trvanlivost. Příručka je doplněna četnými ilustrativními obrázky a řešenými příklady, které usnadňují uživateli porozumět základním principům navrhování konstrukcí podle Eurokódů.

Další publikace zařazená do edičního plánu ČKAIT 2007 **Navrhování staveb a bezbariérové prostředí**, jejíž vydání iniciovala Národní rada pro tělesně postižené, bude s ohledem na absenci příslušné vyhlášky (nová prováděcí vyhláška ke stavebnímu zákonu o technických požadavcích na bezbariérové stavby) odsunuta na rok 2008.

Ediční řada D – Doporučené standardy technické (DOS T)

V edičním plánu 2007 není uvažováno s vydáním nových technických standardů. V letech 1998 až 2003 bylo vydáno celkem 6 souborů DOS T, každý soubor obsahoval od 18 do 35 jednotlivých titulů. V posledních letech pracujeme na aktualizaci vydaných DOS T.

Ostatní publikace

Odborný časopis **Tepelná ochrana budov** je vydáván ve spolupráci s Cechem pro zateplování budov 6x ročně. Je automaticky zasílán autorizovaným osobám ve specializaci energetické auditorství. Odborné příspěvky v něm publikované jsou věnovány aktuálním problémům úspor energií při užívání budov, moderním perspektivním technologiím a systémům výstavby (dřevostavby, nízkoenergetické domy, pasivní domy aj.).

V roce 2006 vyšla první publikace malé ediční řady **Péče o stavební památky**. Příprava vápenných malt připravované ve spolupráci s Národním památkovým ústavem. V letošním roce připravujeme vydání dalšího titulu této řady, věnovaného restaurování jižního průčelí Horního hradu v Českém Krumlově, zejména konzervaci a doplnění omítek provedené tradiční technologií ošetřování a zpevňování omítek vápennou vodou.

Autorizační rada ČKAIT připravuje podklady pro 7. vydání publikace **Rozsah požadavků pro ověření znalostí obecně závazných předpisů podle zákona č. 360/1992 Sb.**, určené zejména pro uchazeče o autorizaci.

Začátkem roku byla vydána **Ročenka ELEKTRO 2007**; je vydávána každoročně ve spolupráci s nakladatelstvím FCC Public Praha a automaticky (bezplatně) zasílána autorizovaným osobám v oboru technická zařízení staveb, specializace elektro.

Pravidelnou ročenkou je také **Stavební kniha**, vydávaná ve spolupráci s Veletrhy Brno, a.s. a společností EXPO DATA spol. s r.o., Brno, k datu konání

Stavebních veletrhů Brno. Stavební kniha má pravidelně dvě části: první část obsahuje komentovaná makroekonomická data o stavebnictví, zejména bytové výstavbě, dosažená za uplynulý rok, pro druhou odbornou část je voleno konkrétní odborné téma, které pak tvoří podtitul knihy. Stavební kniha 2007 nese podtitul **České a moravské pivovary**. Stavební dědictví tradičního výrobního odvětví.

V roce 2007 dokončil a vydal polský Svaz stavebních inženýrů v pořadí již třetí díl publikace **Technické památky zemí Vísehradské čtyřky**. První díl vydalo Informační centrum ČKAIT, druhý díl maďarská Inženýrská komora.

Ve spolupráci s Cechem klempířů, pokrývačů a tesařů připravujeme **Základní pravidla pro navrhování a provádění střech**; publikace je zatím v autorické přípravě.

Elektronická média

Hlavním informačním zdrojem určeným pro všechny autorizované osoby je **Profesní informační systém ČKAIT** zkráceně označovaný **PROFESIS**. Vychází v závěru každého roku a je rozedlán společně se Zprávami a informacemi ČKAIT č. 4. Na PROFESIS 2007 budou zařazeny další nové metodické a informační pomůcky, u stávajících se připravuje aktualizace.

CD ROM Rezortní systém pro stavbu pozemních komunikací obsahuje technické předpisy Ministerstva dopravy pro výstavbu pozemních komunikací (obchodní, technické, kvalitativní a dodací podmínky, směrnice, oborový třídník, metodické pokyny a další dokumenty). Je vydáván ve spolupráci s Ministerstvem dopravy 1x ročně. Nově budou na tento CD zařazovány technické podmínky pro stavbu drah, tím dojde také k určité úpravě jeho názvu.

Elektronický zpr@vodaj PAVUS je novinkou roku 2007. Bezplatně jej na základě objednávky a souhlasu s licenčními podmínkami získávají autorizované osoby v oboru požární bezpečnost staveb, další AO za úhradu.

Marie Báčová

Informační centrum ČKAIT

LIDÉ BUDUJÍ MNOHO ZDÍ, ALE MÁLO MOSTŮ.

— Georges Pire —

DEN
STAVITELSTVÍ
A ARCHITEKTURY

2007

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě je jedním z protagonistů a garantů nově založené tradice, doprovázející člověka v jeho vývoji od stavby prvních primitivních přístřešků až po stavby současné doby. Stavitelství ovlivnilo všechny etapy vývoje lidí, podílelo se na stavbách pro bydlení, dopravu, vodní hospodářství, obranu, na stavbách monumentálních, dokumentujících vývoj schopností člověka v průběhu dějin. Připomenutí této tradice má nejen přiblížit historii, ale zejména poukázat na současnost, na výkonnost stavitelství současného, jeho možnosti a problémy. Jedním z cílů je probudit zájem mládeže v práci ve stavebnictví od oborů učebních po střední odborné školy a školy vysoké.

Úspěch tohoto záměru, vyvolání zájmu veřejnosti o získání nových odborníků, studentů a učňů k posílení komunikace s veřejností a politickou a mediální sférou, je závislý zejména na jeho publicitě. Nejúčinnějším prostředkem je televize, do které budou mít snadnější přístup akce centrálně organizované v Praze, dne 11. října 2007 v Senátu a večer téhož dne Slavnostní večer v Betlémské kapli, Kulatý stůl s novináři dne 23. října 2007 v Praze a na závěr Inženýrský den 2007 v Praze dne 20. listopadu 2007. Oblastní akce se soustřeďují na Den otevřených dveří na významných stavbách a školách v České republice dne 13. října (sobota) 2007.

Startovní rok této záslužné a historii českého stavitelství a architektury podložené tradice bude rokem hledání nejúčinnějších nástrojů k naplnění hlavních cílů

- získání mládeže pro studijní a učební stavitelské obory
- vyvolání zájmu veřejnosti o stavitelství

Cíl první, získání mládeže, vyžaduje dlouhodobý systémový přístup. Zaslouží si podrobnou analýzu a řadu časově a významově nastavených kroků víceletého záměru. Není myslitelné, že nositelem úkolu bude jen Komora, nicméně oblasti mají možnost popularizovat mezi mládeží stavitelství na dobré profesionální úrovni na akcích celoživotního vzdělávání a exkurzích.

Cíl druhý, vyvolání zájmu veřejnosti o stavitelství, je do jisté míry poškozen neprofesionálními iniciativami proti všemu, co souvisí s projekty dopravními a často nepochopitelně s projekty sledujícími zlepšení podmínek pro život obyvatel, vodní hospodářství v krajině, zneškodňování odpadů a další podobné stavby. Vzhledem k tomu, že tyto otázky přesahují hranice států, stává se tento cíl více oborem politickým, nežli odborným.

První rok této tradice, Den stavitelství a architektury 2007, bude rokem hledání, rokem pozitivních a negativních zkušeností. Podaří-li se nám uskutečnit úspěšně část záměru; odpoutat se od formálního naplnění, dosáhli jsme úspěchu. Podporou úspěchu Dne stavitelství a architektury bude také zpravodajství o tom, co jsme vykonali v roce 2007, jak veřejnost reagovala, posoudit kladné a záporné stránky ročníku 2007 a přijmout zkušenosti pro uspořádání Dne stavitelství a architektury v roce 2008.

Redakční rada Z+i ČKAIT

Oblasti ČKAIT v roce 2007 a Den stavitelství a architektury v oblastech

Č E S K É B U D Ě J O V I C E

Zprávu o činnosti naší oblasti předkládáme autorizovaným osobám každoročně na valné hromadě, tu však vyslechne jen část našich členů. Jsme toho názoru, že informace podaná všem členům i za polovinu roku může být prospěšná, ať již z hlediska toho, co všechno je možno prostřednictvím Komory řešit, tak i jako inspiraci pro plány budoucí činnosti.

Vedle nezbytné administrativy spojené s přijímáním žádostí o autorizaci, vyřizování dotazů a připomínek, kontroly deníků autorizovaných osob a řady dalších činností, zajišťujeme jako hlavní činnost pro své členy odborné akce v rámci

programu celoživotního vzdělávání. Největší zájem byl o třetí akci cyklu přednášek k novému stavebnímu zákonu, pořádanou v březnu a tentokrát zaměřenou na prováděcí vyhlášky. Účast více než 100 osob je toho dokladem. Další akce byly zaměřeny na oblast úspor paliv a energií – přednášky Nízkoenergetické a pasivní domy, Solární zařízení, biomasa a tepelná čerpadla, návštěva Veletru úspor energií v rakouském Welsu – vše ve spolupráci s Energy Centre České Budějovice. Zajistili jsme též odbornou exkurzi na stavební veletrhy v Brně, na novou výstavbu v oblasti Lipna včetně zdejší podzemní elektrárny i na novostavbu City Centre České Budějovice.

Tematický zájezd s názvem Metropole severního Německa ve dnech 5.–8. května 2007 nám ukázal jak rekonstrukci válkou zničených historických měst (Bremen, Lipsko, Hannover, Hamburk), tak i novou výstavbu, zejména v Berlíně. Zde jsme navštívili skleněnou kopuli Reichstagu a novostavbu hlavního nádraží Lehrterbahnhof, v časopisech Komory několikrát popisovanou. Zajímavá byla i nová dopravní řešení – zejména nové dálniční spojení do Drážďan a objezd tohoto města nám značně cestu urychlilo. Překvapil nás i rozvoj vnitrostátní vodní dopravy kanálem Mitte s novým křížením s Labem u Magdeburku a s přístavem a křížením s řekou Weserou u Minden. Ukazuje se, že zajímavé stavby je možno vidět i poměrně nedaleko a že podívat se za hranice na práci našich kolegů je vždy užitečné.

Za velmi významné považujeme vyhlášení společné akce ČKAIT a SPS s názvem **Den stavitelství a architektury**. Sdílíme s vyhlášovateli názor, že současný pohled na naši profesi neodpovídá jejímu významu. Vždyť co reprezentuje kulturní historii lépe, než díla našich předchůdců – stavitelů hradů, zámků, kostelů, veřejných budov, mostů i vodohospodářských děl. Prý je doba, kdy „pan stavitel“ s „panem doktorem“ patřil k nejváženějším osobám v obci. Přesto tomu tak v řadě států stále je a mělo by být i naší snahou se k tomuto stavu vrátit. Cesta povede nejspíše přes mládež. Komora proto uspořádá ve spolupráci s odbornými školami a učiteli v naší oblasti ve dnech 12. a 13. 10. 2007 Den otevřených dveří. Zde bude demonstrována dosažená úroveň stavebních profesí a moderní způsoby projektování i provádění staveb. SPS spolu se stavebními podniky uspořádají exkurze po rozestavěných a dokončovaných stavbách. Zůstává důležitá otázka – jak nasměrovat případné zájemce na tyto akce. Zde v Českých Budějovicích využijeme výstavy Škola a řemeslo ve dnech 18.–20. 9. 2007, kde na společném stánku s ISS stavební, Nerudova ul., České Budějovice, poskytneme veřejnosti informace a rozdáme propagační materiály. Stejně tak využijeme českobudějovického Informačního střediska a krajského tisku k propagaci akce. Důležité je, aby i stavební podniky poskytly informace o podmínkách možné podpory mládeži se zájmem o učební obor či odborné vzdělání. Je též na nás, stavbařích, abychom se více věnovali propagaci naší profese.

Ing. Jiří Schandl
přednosta oblasti ČKAIT České Budějovice

P A R D U B I C E

Pardubický kraj podle statistických čísel nevybočuje z rámce personálních problémů v rezortu stavebnictví z jiných krajů ČR. I zde se projevuje trend, kdy u mladé generace (absolventi základních škol) je obecný nezájem o technické obory, včetně stavebnictví. Přímo krizová je situace v učňovském školství. Tato situace nastala už během 90. let minulého století a v poslední době se problémy ještě prohlubují.

Na zmíněné téma bylo již napsáno nespočet různých článků, analýz a rozvojových dokumentů (konceptů), které hledají příčiny tohoto stavu a navrhuji řešení. Tato navrhovaná řešení nemohou být jednorázová nebo krátkodobá, ale cyklická a dlouhodobá.

V roce 2000 vzniklo nové státoprávní uspořádání – vznikly kraje, které dostaly do vínku odpovědnost za střední, vyšší a učňovské školství. V Pardubickém kraji během prvního funkčního období (2000–2004) nevznikla žádná koncepce v rezortu školství, ačkoli ČKAIT i SPS na několika jednáních zmíněnou koncepci naléhavě požadovaly. Před krajskými volbami v roce 2004 jsme uspořádali předvolební setkání s leadery politických stran (kandidáty na hejtmána) a jed-

ním z projednávaných témat byla i koncepce vzdělávání a lidské zdroje. Na tomto fóru představitelé rezortu stavebnictví (ČKAIT, ČKA, SPS, zástupci DFJP, ředitelé stavebních škol) poukazovali na problémy v rezortu a navrhovali různá řešení. Po volbách v roce 2004 byla ustanovena radní pro oblast vzdělávání a lidské zdroje (Mgr. Jana Smetanová). Během roku 2005 byla v Pardubickém kraji zpracována koncepce pro oblast školství, vzdělávání a lidské zdroje. Na této koncepci jsme (ČKAIT, SPS) aktivně spolupracovali a vypracovali na ni oponentní stanovisko.

V tomto stanovisku jsme kritizovali trend, který razila bývalá ministryně školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. Petra Buzková – posílit gymnaziální vzdělávání v rovině středního školství na úroveň až 40 % populace, a to na úkor především technických oborů a učňovského školství. Zmíněná koncepce Pardubického kraje tento trend nakonec nepřevzala.

Náš zájem o zmíněnou problematiku je průběžný. Absolvovali jsme řadu jednání s radními Pardubického kraje, s Úřadem práce v Pardubicích, s řediteli středních a vyšších škol v kraji, s děkanem DFJP a cca 30 řediteli a majiteli větších stavebních firem v kraji. Vyžádali jsme si podrobné statistické údaje o současné a výhledové situaci v lidských zdrojích na Úřadu práce v Pardubicích (struktura a počty absolventů vzdělávacích zařízení, požadované počty absolventů trhem práce).

V rámci záměru institucí sdružených v SIA uspořádat souhrn akcí, které vyvrcholí 13. 10. 2007 **„Dnem stavitelství a architektury“**, počítáme v Pardubickém kraji s těmito aktivitami:

- 1) V květnu a červnu 2007 byla podrobně projednána připravovaná mediální kampaň s radními Pardubického kraje – Marií Málkovou (školství), Mgr. Janou Smetanovou (vzdělávání, lidské zdroje). Byla dohodnuta participace a podpora ze strany PK.
- 2) S děkanem DFJP Prof. Ing. Bohumilem Culkem, CSc., byl projednán den otevřených dveří na sobotu 13. 10. 2007. Totéž bylo projednáno s třemi řediteli škol stavebního zaměření v PK.
- 3) ČKAIT OK Pardubice rozeslala informační dopisy 135 stavebním firmám nad 20 zaměstnanců v PK s prosbou o uspořádání dne otevřených dveří na jimi vybraných zajímavých stavbách. Tytéž dopisy byly zaslány i ředitelům stavebních škol a učilišť.
- 4) S Českým rozhlasem v Pardubicích je dohodnuto uspořádání kulatého stolu. Zúčastní se ho radní PK Jana Smetanová, přednosta ČKAIT OK Pardubice Vlastimil Moucha, předseda SPS PK Jiří Požár, ředitel Úřadu práce v Pardubicích Petr Klimpl a některý z ředitelů stavebních škol. V říjnu bude zajištěno intenzivní zpravodajské pokrytí „Dne stavitelství a architektury“. Pravděpodobně v lednu bude uspořádán druhý kulatý stůl (před definitivním rozhodováním žáků a jejich rodičů).
- 5) Bude vytvořen informativní leták o „Dni stavitelství a architektury“, který bude vyvěšen na úředních deskách PK, měst III. stupně a v hromadných dopravních prostředcích.

Zmíněné aktivity nemohou být jednorázové, ale musí se v dalších letech v nějaké rovině opakovat, jinak jejich účinek bude malý.

Ing. Vlastimil Moucha
přednosta oblasti ČKAIT Pardubice

O L O M O U C

Výbor oblasti navrhl a odsouhlasil postup při zajišťování účasti a zdárného průběhu Dne otevřených dveří v oblasti:

- Oslovit dopisem malé i velké firmy, odborné školy a učiliště – osloveno bylo 20 firem a 25 odborných škol
- Požádat hejtmána Olomouckého kraje RNDr. Ivana Kosátika o spolupráci

- hejtman oslovil dopisem vlastníky oceněných staveb ze soutěže „Stavba Olomouckého kraje 2006“ i další zajímavé stavby, které se do soutěže přihlášily, o možnost prohlídky v uvedený den
 - v termínu 11. 9. a 11. 10. 2007 bude v periodiku Olomoucký kraj zveřejněn seznam staveb a firem, časy a kontakty pro možnost prohlídky s odborným výkladem v uvedený den
 - rovněž bude seznam zveřejněn na internetových stránkách kraje
 - Požádat primátora města Olomouc Martina Novotného o spolupráci
 - primátor nabídl vstřícnou spolupráci a zajistí do námi vytypovaných staveb možnost prohlídky s odborným výkladem
 - seznam staveb včetně časů a kontaktů bude zveřejněn v Radničních listech a na internetových stránkách města
 - Spolupráci přislíbila Okresní hospodářská komora – ředitel Ing. Jaroslav Havelka
 - Členové VO navrhli zajímavé stavby ve svých okresech – vlastníci těchto staveb byli požádáni o možnost prohlídky v uvedený den
- Osvětu a kontaktování firem s objasňováním záměru a významu této akce zajišťuje OK průběžně. Záměr tohoto osvětového projektu je vítán, ale s přihlédnutím do Dne otevřených dveří firmy nespíchají. Je to začátek nové tradice a děláme všechno pro to, aby byl úspěšný.

Ing. Anežka Najdekrová
přednostka oblasti ČKAIT Olomouc

Z L Í N

U příležitosti projektu určeného široké odborné i laické veřejnosti pod názvem **DEN STAVITELSTVÍ A ARCHITEKTURY** proběhne 13. října 2007 ve Zlíně v oblastní kanceláři den otevřených dveří, zájemcům o stavební obor bude prezentována činnost ČKAIT spolu s představením soutěže Stavba roku Zlínského kraje a dalších odborných přednášek a exkurzí pořádaných Komorou.

Program Dne stavebnictví bude zaměřen tak, aby stavebnictví bylo vnímáno jako obor, který neustále vzrůstá a je v něm budoucnost, což se týká i studia a dalšího uplatnění.

Z tohoto pohledu bude oblastní kancelář Zlín věnovat pozornost vzdělávání v oboru stavebnictví a následného uplatnění v praxi, jakož i členství v ČKAIT. Postupně budou osloveny a obeznámeny s programem Dne stavebnictví všechny střední průmyslové stavební školy a učiliště v kraji.

Značná pozornost bude věnována prezentaci Střední průmyslové školy stavební ve Valašském Meziříčí, s jejíž projektem budou seznámeny nejen ostatní školy, ale i veřejnost.

Při SPŠS Valašské Meziříčí bude zahájen v novém školním roce další ročník distanční formy studia stavebních oborů určený pro absolventy SOU se stavebním zaměřením, absolventy středních škol s maturitou a vysokých škol s jiným než stavebním zaměřením. Novinkou je příprava zřízení pobočky Fakulty stavební VUT Brno a otevření bakalářských studijních programů stavební inženýrství a stavitelství ve Valašském Meziříčí.

Podrobnější informace jsou uvedeny na www.spsstavvm.cz a www.fce.vutbr.cz. Tento projekt je připravován za podpory města Valašské Meziříčí a Zlínského kraje a je považován za velký přínos k rozšíření vzdělávání v kraji.

Ve Valašském Meziříčí byla za účasti ředitele SPŠ stavební Valašské Meziříčí, Ing. Pavla Dittela, otevřena výstava studentských prací.

Oblastní kancelář věnovala v průběhu roku stavebnímu oboru pozornost v podobě odborných přednášek a exkurzí, jako každoročně jsme navštívili stavební veletrhy Brno a připravujeme exkurzi na stavební veletrh v Praze. S velkým zájmem se setkala odborná přednáška na téma energetické předpisy, koordinátor bezpečnosti staveb a zajímavé téma, doprava ve Zlíně, týkající se dopravní infrastruktury našeho kraje.

Pozornost bude znovu věnována novému stavebnímu zákonu, na jehož změny

bude zaměřen odborný seminář, který se uskuteční dne 15. 10. 2007, další přednášky uskutečněné oblastní kanceláří ČKAIT Zlín budou obsahovat témata jako energetické hodnocení budov, požární bezpečnost staveb a bezprůvlakové tenkostěnné stropy prof. monolit. Tyto přednášky se budou konat na podzim letošního roku.

Ing. Milan Jaroš
přednostka oblasti ČKAIT Zlín

B R N O

Založení nové, významné tradice, je poznamenáno hledáním postupů, které učiní záměr cílenou neformální událostí. K dosažení takového cíle hledá brněnský oblastní výbor Komory obsahový rámec, spolupracovníky, vymezení náplně a odborností, na kterých má být základ tradice postaven. Při hodnocení silných a slabých stránek záměru směřují návrhy na spolupráci ke stěžejním krajským (oblastním) institucím, orgánům a organizacím, které se Dne stavitelství zúčastní:

- Jihomoravské stavební sdružení při Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR
- Národní stavební centrum, s.r.o., Brno
- veřejná správa, krajský úřad a magistráty
- vysoké školy v Brně
- střední odborné školy
- stavební firmy
- projektové firmy

Oblast Brno respektuje varující údaje o nedostatku vyučených řemeslníků stavebních profesí, nicméně považuje za prioritu České komory autorizovaných inženýrů a techniků cílovou skupinu budoucích autorizovaných členů Komory. Tento záměr navazuje na tradiční spolupráci brněnské oblasti ČKAIT se školami. Studenti a učitelé vysokých a středních odborných škol jsou zváni na významné akce celoživotního vzdělávání a při exkurzích jsou jim poskytovány finanční výhody.

Oblast Brno spolupracuje a podílí se na oceňování a odměňování nejlepších diplomových prací na Fakultě stavební VUT v Brně.

Brno a Jihomoravský kraj jsou sídlem renomovaných stavebních firem s dlouholetou tradicí, podloženou realizací významných staveb z oboru pozemního stavitelství a staveb inženýrských. ČKAIT Brno s těmito firmami spolupracuje na exkurzích, prezentacích a při inženýrských dnech pořádaných v Brně.

ČKAIT Brno zahájila ve spolupráci se Stavební fakultou Vysokého učení technického v Brně záměr, podle kterého budou formou nadstandardního studia připravováni vybraní uchazeči ve specializaci na projektování staveb a specializacích dalších podle zájmu zúčastněných firem.

Z pohledu podpory zájmu o stavitelství jsou to cenné zkušenosti, které budou při této příležitosti využity.

Další odezva a zkušenosti jiných oblastí budou pro Brno přínosem pro rozhodování o rozšíření cílů v dalších letech.

Ke dni otevřených dveří obsadí zástupci Komory dvě nejvýznamnější školské instituce:

Fakultu stavební Vysokého učení technického v Brně a Střední průmyslovou školu stavební v Brně.

Ke spolupráci při Dnu otevřených dveří byly osloveny další střední odborné školy, které však nebyly připraveny se akce zúčastnit a nereagovaly. Ve spolupráci s Jihomoravským stavebním sdružením při Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR budou organizována informační místa při Dnu otevřených dveří zejména u těch firem, které se umístily v soutěži Stavba Jihomoravského kraje a firem významně se podílejících na rozsáhlých inženýrských investicích.

Partnerem ČKAIT Brno Dne otevřených dveří 13. října 2007 je Jihomoravské stavební sdružení při Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR a Národní stavební centrum, s.r.o., se sídlem v areálu a.s. Veletrhy Brno, Bauerova 10, Brno.

Zajištění návštěv vybraných staveb není jednoduché z důvodu dodržení bezpečnosti a organizačních potíží. Bude zaměřeno na stavby před dokončením.

Exkurze a konzultace pro rodiče a děti o učebních oborech budou soustředěny do Národního stavebního centra na Výstavišti Brno.

Z institucí, kromě těch, které jsou uvedeny, sledují organizátoři možnost zapojení Muzea města Brna a Technického muzea.

V jednání je rovněž společenský večer v areálu Veletrhy Brno, na jehož programu je setkání osobností stavitelství a architektury Jihomoravského kraje, představitelů firem, architektů a projektantů, pedagogů, vybraných studentů a novinářů.

Oblastní výbor sleduje jako cíl realizovat garantované a odborně dobře obsazené akce před masovým pojetím záměru. Veřejná správa je do záměru začleněna z pozice partnera, který bude o akcích informován a vyzván k jejich podpoře.

Připravujeme scénář do Regionálního zpravodajství České televize, nemáme však ještě jistotu, že se vysílání uskuteční. Ke Dni stavitelství a architektury budou vydány tiskové zprávy, které budou poskytnuty redakcím rozhlasu, pravidelných deníků a městským a krajským informačním střediskům a institucím.

Ing. Miroslav Loutocký
kancelář ČKAIT Brno

Druhá slovensko-česká konference v Brně v říjnu 2007

V roce 2006 se v rámci spolupráce Slovenské komory stavebních inženýrů v Bratislavě a České komory autorizovaných inženýrů a techniků, oblast Brno uskutečnila velmi zdařilá 1. slovensko-česká konference v Bratislavě na téma Modernizace dopravní infrastruktury v Bratislavě. O této konferenci jsme informovali v Z+i 4/06.

Druhá slovensko-česká konference se uskutečnila v Brně dne **24. října 2007** (středa). Předmětem konference budou dominantní stavby na Velkém městském okruhu v Brně a stavba Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Brně-Bohunicích.

Konference se uskuteční v přednáškových prostorách hotelu Santon v Brně-Bystřici, Přístavní 38, od 10:00 hodin. Po prezentaci staveb zařazených na program a diskuzi bude následovat exkurze s technickými informacemi o zajímavých stavebních postupech, materiálech a zvládnutých technických řešeních. Na konferenci jsou zváni členové oblasti ČKAIT Brno, zástupci z regionu Morava a studenti a učitelé ze Stavební fakulty Vysokého učení technického v Brně.

Účastníci 1. konference v Bratislavě na stavbě tunelu Sitina

Pokud máte zájem o aktivní účast na této konferenci, informujte se v oblastní kanceláři Komory v Brně, tel.: 545 574 310, e-mail: brno@ckait.cz a na webových stránkách ČKAIT Brno www.ckait.cz, kde obdržíte informace o organizaci konference.

Výbor oblasti ČKAIT Brno

Oceněné inženýrské projekty ve III. ročníku Ceny ČKAIT 2006

Jak byla členská základna ČKAIT informována v Z+i č. 2/2007 z června 2007, vyhodnocení III. ročníku Ceny ČKAIT 2006 proběhlo na Shromáždění delegátů v březnu 2007.

Vraťme se ještě jednou k detailnější charakteristice čtyř oceněných inženýrských návrhů a objasnění důvodů, proč zrovna tyto zaujaly hodnotitelskou porotu.

„Lávka přes řeku Vltavu v Českých Budějovicích“

Přihlašovatel: Prof. Ing. Jiří Stráský, CSc.

STRÁSKÝ, HUSTÝ A PARTNEŘI, s. r. o., Brno

OK Brno

Charakteristika inženýrského návrhu:

Lávka pro pěší, kterou tvoří jednostranný skloněný oblouk, vytváří součást nově vybudované cyklistické stezky, která se staví na levém břehu Vltavy v úseku Litvínovský most – zahrádka Litvínovská.

Řešení komunikačně a architektonicky navazuje na stávající budějovické obloukové mosty. Konstrukce má jednoduchý a čistý řád, lávka se vyznačuje malou šířkou konstrukce, nesymetrický tvar otevírá pohled do prostoru. Skloněný oblouk je vetknutý do ocelobetonové mostovky, rozpětí oblouku je 53,2 m, vzepětí 8,0 m, oblouk je tvořen troubou o průměru 355,6 mm a mostovku tvoří dvě okrajové trouby o průměru 508 a 355,6 mm.

Hodnotitelskou porotu zaujalo:

Při návrhu bylo využito řešení výzkumného centra CIDEAS.

Konstrukce lávky byla navržena na základě podrobné statické a dynamické analýzy provedené programovým systémem ANSYS. Pro návrh byl vytvořen prostorový model a provedeno posouzení stability konstrukce na stupeň bezpečnosti a vybuzení kmitání vyvolané chodci. Lávka byla dokončena v termínu 06/2006 za spolupráce statutárního města České Budějovice, přihlašovatele, zpracovatele realizační dokumentace OKF, s.r.o. Brno, generálního dodavatele JHP, spol. s r. o., Praha a dodavatele ocelových konstrukcí OK-BE, spol. s r. o. Praha.

Komunikace R6 Karlovy Vary – západ, 2. stavba

Přihlašovatel: Ing. Jarmila Korbelařová

PRAGOPROJEKT, a. s., ateliér Karlovy Vary

OK Karlovy Vary

Charakteristika inženýrského návrhu:

Projekt dokončení výstavby průtahové čtyřpruhové komunikace I/6 v západní části Karlových Varů až po její napojení před obcí Hory. Parametry, kapacitou a vybavením převádí silnou dopravní zátěž z Karlových Varů směrem na Cheb. Na průtahu jsou ve čtyřech mimoúrovňových křižovatkách navázány silnice I/20, II/220, 222. Celková délka hlavní trasy je 5,8 km.

Hodnotitelskou porotu zaujalo:

Hlavní projektant v jednotlivých doložených úrovních projektové dokumentace DUR, DSP a DZS naplnil požadavky zadání investora – ŘSD ČR, správa Karlovy Vary. Realizace komunikace R6 vyřešila dlouhodobý problém návaznosti silnic I/6, I/20, II/220, 222 při dodržení přísných omezení a limitů z oblastí bezpečnosti dopravy, životního prostředí a ochrany krajiny.

Rámová konstrukce mansardového krovu – nástavba v ulici**Dvořákova, České Budějovice**

Přihlašovatel: Ing. Alena Hynková, CSc.

VYKOS CZ, s.r.o., České Budějovice

OK České Budějovice

Charakteristika inženýrského návrhu:

Rámová konstrukce z kompozitních prvků ze skelných vláken. Nosníky s vnitřní konstrukcí s vestavěným tlaceným nosným obloukem vermikulitové pěny vyšší denzity. Nosníky jsou opláštěny kompozitem ze skelných vláken. Jako matrice použita u všech pruhů epoxidová pryskyřice.

Hodnotitelskou porotu zaujalo:

Perfektní soulad mezi projektovou dokumentací a dílenskou dokumentací. Hodnoceny kvalitní kladečské plány a výkresy podlahových desek a detailní výkresy rámu. Zajímavé je řešení krajů nosníků pouzdrů pro přenos momentů a bočních sil. Použita technologie SANDWICH DESIGN Bavorov.

PS vzduchem chlazené kondenzace pro parní turbínu 20 MW –**Berlín, Německo**

Přihlašovatel: Ing. Jaroslav Sinecký

BRONSWERK, spol. s r.o., Benešov nad Ploučnicí

OK Ústí nad Labem

Charakteristika inženýrského návrhu:

Provozní soubor je určen pro zkondenzování podtlakové páry vystupující z turbíny. Pro chlazení je využit atmosférický vzduch. PS zahrnuje vlastní kondenzátor, stroje, potrubí, zařízení elektro a řídicí software pro komunikaci s navazujícími zařízeními teplárny.

Hodnotitelskou porotu zaujalo:

Jedná se o precizní inženýrský návrh výpočtů kondenzace a návrh celého technologického procesu. Zaujme dispoziční koncepce, návrh algoritmů řízení, tvorba konstrukčních pravidel.

Při realizaci zvládnutá koordinace projektové dokumentace, provedení stavby, zkoušek i uvádění do provozu v únoru 2006.

Hodnotitelská porota a představenstvo ČKAIT vysoce zhodnotilo i účast a úroveň zbývajících inženýrských návrhů, které se nedostaly do výše uvedeného užšího ocenění.

Jedná se o následující inženýrské návrhy:

Vodojemy BETONBAU – stavebnicový systém

Přihlašovatel: Jarmila Kulhánková

BETONBAU, s. r. o., Praha

OK Praha

Primární ocelové konstrukce stanice metra trasy C – Praha-Střížkov

Přihlašovatel: Ing. Jaroslav Vácha

EXCON, a. s., Praha

OK Praha

Odkanalizování Daliměřic, Malého a Hrubého Rohozce

Přihlašovatel: Ing. Lubomír Macek, CSc.

AQUION, s. r. o., Praha

OK Praha

Nový Magistrát Liberec

Přihlašovatel: Ing. Vít Hušek

Projektový ateliér DAVID, s. r. o., Liberec – V Horkách

OK Liberec

Kombinovaná výroba elektřiny a tepla kogenerací z dřevního odpadu

Přihlašovatel: Ing. Milan Malík

Ing. Milan Malík, projektová, znalecká a auditorská kancelář, Kyjov

Výrobní hala GOTT SCHOL AL CUILUX CZ v Hulíně

Přihlašovatel: Ing. Karel Klement

PROJEKT invest, s. r. o. Zlín

OK Zlín

Rekonstrukce budovy malé scény ve Zlíně – návrh stavební konstrukce

Přihlašovatel: Ing. Vladimír Kundera

ING. KUNDERA VLADIMÍR – ZLÍN

OK Zlín

Tropická hala YUCATAN – ZOO Zlín, Lešná

Přihlašovatel: Ing. Jiří Spour

ASTRA 92, a. s. Lešetín

Ing. Jindřich Pater

místopředseda ČKAIT

předseda hodnotitelské poroty „Ceny ČKAIT“

IV. ročník ceny ČKAIT 2007

Do čtvrtého ročníku CENY INŽENÝRSKÉ KOMORY 2007 je možno přihlásit inženýrské návrhy, které byly projektově nebo realizačně dokončeny v letech 2005, 2006, 2007 a splňují podmínky soutěže.

Uzávěrka soutěžních návrhů je v oblastních kancelářích Komory dne 30. 11. 2007. Vyhlášení výsledků soutěže bude na Shromáždění delegátů ČKAIT 2008 v Praze. Podrobné informace obdržíte ve svých oblastních kancelářích.

Vyzýváme členy ČKAIT k podání návrhů do této prestižní soutěže, která se svou tradicí zařadila mezi obdobné soutěže pořádané v inženýrských stavebních komorách sousedních zemí.

Redakční rada Z+i ČKAIT

Zájezd ŠPANĚLSKO 2007

OP ČSSI a OK ČKAIT Hradec Králové

Letošní pravidelný zájezd jsme směřovali do Španělska. Zájezd začínal večer 3. 6. a končil večer 11. 6. Jeho organizace byla poněkud náročnější, ale vše dopadlo k plné spokojenosti účastníků. Začátek na letišti Praha Ruzyně se sice protáhl o dvě hodiny čekání navíc, ale před půlnocí jsme pohodlně odletěli nízkonákladovou společností Smart wings a po druhé hodině nás na letišti Málaga, 3 000 km od Hradce Králové vyzvedl náš autobus, který mezitím dopravil do Španělska první dávku turistů roku 2007.

Po krátké noci v hotelu Kristal v rekreačním středisku **Toremolinos** jsme si prohlédli na pobřeží moderní hotelové komplexy tohoto střediska, které je jedním z mnoha nových komplexů na pobřeží Středozemního moře.

Pondělí: Odsud jsme odjeli do **Málagy**, kde jsme si nejprve prohlédli moderní čtvrtě obytných domů u přístavu a poté se vydali do starého města, kde jsme navštívili katedrálu, prohlédli si udržované centrum města, seznámili se s rekonstrukcí římského divadla a novou budovou Piccasova muzea. Z teras Alcázaru jsme potom obdivovali nádherně rekonstruované parky tohoto města.

Odpoledne jsme s autobusem vystoupali do výšky 2 080 m.n.m., do střediska **Solynieve** v pohoří Siera Nevada. Toto nové lyžařské středisko vzniklo překotnou výstavbou v posledních několika letech. Přestože jednotlivé moderní stavby jsou zajímavé a technicky inspirativní, je celkový dojem velmi rozporuplný, středisko je přehluštěné, předimenzované a nepřehledné.

Navečer jsme se ubytovali v **Granadě**, hotelu Aben Humeya v blízkosti centra města, kde jsme si prohlédli nově rekonstruovanou hlavní třídu a nádherné vodní divadlo se stovkami fontán v městském parku.

Úterý: začalo úžasným zážitkem z prohlídky komplexu Alhambra a zahrad Generalife. Udržovaná krása starých maurských stavitelů dodnes zanechává na každém z návštěvníků hluboký dojem. Dále jsme si prohlédli nové nákupní komplexy na okraji centra města, kulturní dům a prošli se udržovaným centrem i starými uličkami. Prohlédli jsme si královskou kapli a katedrálu.

Odpoledne jsme se vydali po nádherných španělských dálnicích na další cestu. Celou cestu po Španělsku jsme obdivovali budování dopravní infrastruktury a hluboce si uvědomovali, jak obrovský dluh je u nás. Každé město zde má obchvat, spojení na dálnici, i ty vedlejší se za nerušeného provozu mění ve čtyři i šestiproudové dálnice. Vedle dálnic se budují tratě vysokorychlostní železnice, kolem větších měst potom místní rychlodráhy. To zpoždění se nezkracuje, ale naopak narůstá.

Zastavili jsme se ve městě **Juan**, kde jsme vzhledem k polední „siestě“ nemohli zhlédnout katedrálu, ale podařilo se nám v budově rekonstruovaného kláštera na městské kulturní středisko v podzemí prohlédnout unikátní arabské lázně.

Navečer jsme dorazili do **Córdoby** a ubytovali se v komplexu luxusního hotelu Eurostars. Navečer jsme při cestě do centra města měli možnost prohlédnout si velkorysou bytovou výstavbu nových čtvrtí tohoto města. Obytné komplexy jsou vzdušné, ulice a promenády široké, doplněné fontánami, většinou umístěnými na kruhových křižovatkách. Centrum města je moderní, pulsující životem velkoměsta.

Středa: Návštěva staré Córdoby nemůže začínat jinde než u Římského mostu. Prohlédli jsme si jej zvenku, neboť jako památka UNESCO prochází rozsáhlou rekonstrukcí. I zde je pojetí památkové péče od nás rozdílné. Památka se prakticky rozebere a postaví se její replika, která působí jako novostavba. Nejsme přesvědčeni, že je to ten správný způsob. Úchvatným zážitkem je potom prohlídka Mezquity a do ní vestavěné katedrály. Budova mešity pro desetitisíce věřících přestála od dobytí křesťany pouze částečně, a tak byla do části vestavěna katedrála. Koexistenci tří náboženství pak dokumentuje židovská čtvrt, skvěle opravený soubor úzkých uliček kolem synagogy. Prohlédli jsme si i další památky tohoto města, včetně náměstí Plaza Mayor.

Odpoledne jsme dojeli do dalšího rekreačního střediska **El. Puberto D. S. Maria**. Bydleli jsme v hotelu Puberto Bahia. Toto rekreační centrum na břehu Atlantského oceánu zahrnuje desítky hotelů a apartmánových domů postavených v posledních 15 letech. Je typickým produktem turistického průmyslu, jednotlivé budovy jsou konstrukčně i architektonicky zajímavé.

Čtvrtek: Dopoledne jsme navštívili nedaleké město **Cádiz**. Historické město leží na poloostrově spojeném úzkou šíjí s pevninou. Na ní se nacházejí souběžné tři bulváry lemované moderními obytnými i kancelářskými budovami. Prohlídka staré části města představuje procházku po hradbách chránících jej od moře před dobyvateli. Jsou udržovány a opravovány. Mezi hradbami a domy jsme obdivovali pás nádherných parků. Péče věnovaná jednotlivým stromům, desítky fontán, nádherná zahradní architektura, to jsou nejzajímavější zážitky.

Odpoledne jsme dojeli do **Sevilly**. Již při vstupu do tohoto města nás zaujala modernizace městského interiéru. Nová pěší zóna je doplněna nově budovanou tramvají (zde hrdě nazývanou metro). Její první linka se připravuje na otevření a reprezentuje trend posledních let v této části jižní Evropy, kde se s uzavřením center pro automobily vrací do ulic kolejová doprava, právě na pěší zóny. Dojem nám trochu pokazila uzavřená katedrála i věž Girandola, v souvislosti s jejich výzdobou na slavnosti Božího těla. Tuto prohlídku jsme oželeli, ale nahradili si ji v zahradách královského zámku Alcázar, které nám

připomněli Alhambrou. Prohlédli jsme si další památky města, opravenou židovskou čtvrt, galerii Hospital de los Venerables, známou tabákovou továrnu (dnes Universita) a Španělské náměstí. Nevynechali jsme samozřejmě Zlatou věž a prohlídku ukončili v býčí aréně, kde někteří účastníci zájezdu neodolali návštěvě večerního představení. Ze Sevilly nás čekal noční přejezd na sever Španělska.

Pátek: Časně ráno se ocitáme na obytném, moderním předměstí města **Salamanka**. Do starého města vstupujeme opět po Římském mostě a za branou nás očekává festival nádherné kamenické práce. Salamanka byla určité období sídelním městem španělských králů. To v ní zanechalo desítky kostelů, klášterů, paláců, univerzitu, to vše provedené s řemeslnou zručností. Výhodou je, že ve zdejšímu klimatu jsou tyto jemné kamenické práce nedotčeny korozí. Z města se vyplétáme opět po souboru krásných silnic a současně si prohlížíme souběžnou výstavbu dvou úplně nových dálnic. Míříme kousek vedle do města **Ávila**. To si na rozdíl od jiných turistických měst uvědomuje, že turisté sem přijíždějící potřebují solidní přístup do města, i místo, kde zaparkovat autobus. Přímo u parkoviště pak vyrůstá nová stavba obrovského kulturního domu, trochu připomínající naše podobné „mastodonty“. Vlastní město je unikátní zcela zachovaným a udržovaným systémem dvou kilometrů hradeb včetně šesti bran a 82 obranných věží. Uvnitř je typické středověké město s historickými domy, paláci a katedrálou. Jeho největším problémem jsou automobily proplétající se dva metry širokými uličkami.

Další z historických měst, které jsme navštívili, je **Segovia**. Největší zajímavostí tohoto města rozloženého na návrší jsou katedrála, skvěle opravený zámek Alcázar na jedné straně a především římský akvadukt, který se vypíná na straně druhé.

Odpoledne potom dojíždíme do **Madridu**, ubytováváme se v hotelu Florida Norte****, kde strávíme zbývající tři noci.

Sobota: Protože náš autobus již nastoupil cestu zpět domů, zajistila nám prohlídku Madridu místní cestovní kancelář. Nejprve nás zavezla do národního parku del Valle ke katedrále a památníku občanské války **Santa Cruz del Valle**. Zde ve skalách nechal generál Franko postavit největší katolický chrám na světě (protože však žádný nesmí být větší než Sv. Petr, je rozdělen na dvě půlky). Je zde pochován s tisíci padlých této těžké kapitoly španělských dějin. Dnes slouží památník jako místo smíření. Nedaleko je královský palác **El Escorial**. Po jeho prohlídce se vracíme do Madridu a během okružní prohlídky se seznamujeme se starou i novou výstavbou města a jeho památkami. Dynamické třímilionové velkoměsto žije bouřlivě, někdy i nebezpečně. Široké třídy jsou protkány zelení, desítkami fontán. Staré město je malé, má řadu památek z habsburské éry – např. katedrálu, královský palác, náměstí Plaza Mayor, na něj navazující čtvrti postavené v období vlády generála Franka, které nápadně připomínají období naší výstavby po roce 1948. Následují diplomatické čtvrti a obrovská plocha nové výstavby.

Z hlediska stavbařů nás při prohlídce Madridu zaujal především rozsah výstavby. Všude se tyčí jeřáby, vyrůstají nové obytné čtvrti, město se roztahuje do dálky. Vše spojuje síť čtrnácti linek metra, celkem se 400 stanicemi. A buduje se dál. Navštívili jsme moderní obytný komplex Tres Olivos. Tam právě vede nejnovější linka metra. Nedávno otevřená stanice metra, včetně depa, má zcela dokončené veškeré terénní úpravy, na její střeše jsou hřiště, vyhlídková plošina a rozbíhají se od ní linky autobusů. Veškeré páteřní komunikace sídliště jsou čtyřproudé s kruhovými křižovatkami. Vypadají zcela nevyužité. Kousek dál se staví nové administrativní centrum Baños. U nemocničního areálu vyrůstají čtyři mrakodrapy (cca 160 m – 50 podlaží). Každá věž je jinak tvarovaná, každá má jiný plášť. A na této hlavní třídě rostou desítky dalších administrativních budov. Najdeme tu i stadion Santiago Bernabeu – sídlo Realu Madrid, který si přes svých 50 let staří stále uchovává své kouzlo. Velmi inspirativní je přímo oproti našemu hotelu přeměna starého nádraží na moderní obchodní centrum. Secesní nádražní budova byla přeměněna v obří nákupní centrum. V rovinně zůstaly vlaky příměstské rychlodráhy. Ve dvou podzemních podlažích jsou dvě linky metra a podzemní autobusové nádraží, samozřejmě jsou veškeré služby, včetně parkovacích garáží a multikina. Jaký to rozdíl oproti našim nádražním budovám v Praze, Brně a jinde.

Neděle: Poslední den byl věnován individuálním zájmům účastníků zájezdu. Někteří využili místní dopravy a vydali se na prohlídku blízkého Toleda. Jiní volili prohlídku galerií, zejména Prado a muzea moderního umění. Bylo také možno potěšit se krásami dalších staveb v Madridu či navštívit oázu zeleně ve

městě – park Retivo, který slouží místním obyvatelům jako rekreační zázemí.

Pondělí: Po nutném vyklizení pokojů odjíždíme na jeden z rekonstruovaných terminálů madridského letiště a odpoledne se letadlem vracíme domů.

Až na pár drobných krádeží (proti Madridu je v tomto Praha stále rájem) se vše podstatně vydařilo a zájezd přinesl řadu krásných zážitků i odborných poznatků. Všichni se již těší na příští rok.

*Ing. Vladimír Blažek, CSc.
předseda OP Hradec Králové*

Konference „Městské inženýrství Karlovy Vary 2007“

Téma konference: „Zdravé město z pohledu městského inženýra“

V dnech 21.–23. 6. 2007 sa v Karlových Varech (ČR) uskutočnil 16. ročník Karlovarské výstavy v stavebníctve – FOR ARCH Karlovy Vary 2007. Sprievodnou akciou medzinárodnej výstavy bola aj 12. Medzinárodná konferencia „Městské inženýrství Karlovy Vary 2007“.

Konferenciu usporiadala Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT) a Český svaz stavebních inženýrů (ČSSI), Fakulta stavební VŠ – TU Ostrava a ako spoluorganizátori Regionální stavební sdružení Karlovy Vary, Svaz podnikatelů ve stavebnictví ČR, Bavorská inženýrska komora, Saská inženýrska komora, VBI Nemecko (Spolok poradných inžinierov) a Slovenská komora stavebných inžinierov.

Konferencia zaradená do systému celoživotného vzdelávania je určená pre osoby autorizované v ČKAIT pre odbor „Mestské inžinierstvo“, pre pracovníkov štátnej správy a samosprávy, pre projektantov, dodávateľov ako aj pre pedagógov vysokých škôl. Každý z doposiaľ uskutočnených ročníkov konferencie sa vyznačoval vopred určenou nosnou témou, ku ktorej boli prednesené základné príspevky ako aj vystúpenia jednotlivých účastníkov konferencie.

Doposiaľ uskutočnené ročníky konferencie boli zamerané na výmenu odborných poznatkov pri riešení problematiky mestského inžinierstva v nasledovných nosných témach:

1. ročník (1996) – „Základné problematiky mestského inžinierstva“
2. ročník (1997) – „Obytne zóny“
3. ročník (1998) – „Komerčné obchodné zóny“
4. ročník (1999) – „Strom a mesto“
5. ročník (2000) – „Verejný priestranstvá mesta – voda, zeleň a mobiliár“
6. ročník (2001) – „Mesto – miesto pre spoluprácu architekta a mestského inžiniera“
7. ročník (2002) – „Nové materiály a metódy uplatňované v mestskom inžinierstve“
8. ročník (2003) – „Rekonštrukcie centier historických sídiel z pohľadu mestského inžiniera“
9. ročník (2004) – „Problematica novostavieb v centrách historických sídiel z pohľadu mestského inžiniera“
10. ročník (2005) – „Revitalizácia sídlíšť – súčasť revitalizácie mestskej aglomerácie“
11. ročník (2006) – „Železnice a mesto“
12. ročník (2007) – „Zdravé mesto z pohľadu mestského inžiniera“

V predvečer konferencie 21. 6. 2007 sa uskutočnilo pracovné stretnutie poslancov parlamentu ČR, predstaviteľov mesta Karlovy Vary a Karlovarského kraja a uspo-

riadateľov z ČKAIT a ČSSI s prednášajúcimi a čestnými zahraničnými hosťami z Bavorskej inžinierskej komory, Saskej inžinierskej komory, VBI Nemecko, Slovenskej komory stavebných inžinierov a Slovenského zväzu stavebných inžinierov.

Toto stretnutie bolo o to srdečnejšie, že sa na ňom, po dlhotrvajúcom liečení, mohol zúčastniť aj náš priateľ, zakladateľ konferencie a gestor všetkých jej predchádzajúcich ročníkov pán Ing. Svatopluk Zídek, prezident ČSSI.

Počas konferencie 22. 6. 2007 za spolupredsedenstva Ing. Jitky Thomasovej (predsedníčky sekcie MI ČSSI) a Ing. Pavla Křečka (člen predsedníctva ČKAIT), so svojimi odbornými príspevkami vystúpili zahraniční a českí prednášatelia. Na záver tematických blokov prebehla k jednotlivým príspevkom pomerne obsiahla diskusia. Príspevky vyzvaných prednášateľov sú uvedené v zborníku z konferencie.

Záverečný deň pobytu 23. 6. 2007 členovia delegácie navštívili výstavu FOR ARCH Karlovy Vary 2007, kde sa uskutočnili individuálne rokovania so zástupcami vystavujúcich firiem (napr. SSŽ – Stavby silnic a železníc a.s., FLEX – dopravné inžinierske služby, s.r.o., LIAPOR Vintířov, a ďalší).

*Ing. Ján Tomko
predseda sekcie IS/DOS
Slovenská komora stavebných inžinierov*

Tento príspevok slovenských kolegov, publikovaný v našom časopise tradične v originále, si dovoľm doplniť o niektoré údaje a rozšíriť o informáciu a krátke hodnotenie odbornej časti konferencie.

Za doplnění stojí skutočnosť, že medzi čestnými hosťmi sme mali česť privítať ze zahraničí celkom 28 hostů a medzi nimi prezidentku Slovenského svazu staveb-

Pohľad do interiéru restaurácie „Malé Versailles“, miesta neoficiálneho stretnutia prednášajúcich a čestných hostů konferencie s predstaviteľmi mesta Karlovy Vary a Karlovarského kraja pred zahájením konferencie

Hlavní organizátoři konference Ing. Pavel Křeček, nový prezident SIA a člen Představenstva ČKAIT a Ing. Svatopluk Zídek, prezident ČSSI a člen Představenstva ČKAIT

ních inženýrů prof. Vieru Medelskou, vedoucího zahraničního úseku SKSI prof. Karola Kaldarara, předsedu SKSI prof. Majdúcha, který se z rodinných důvodů omluvil, zastoupil Ing. Jozef Fučila. Přivítali jsme dále prezidenta Maďarské inženýrské komory Dr. Gábora Kovátse a viceprezidenta Ing. Holló Csabu, prezidenta ACIS Ing. Jána Kyseľa, členku představenstva Saské inženýrské komory Dipl.-Ing. Claudii Fugmann, předsedu sekce dopravní a inženýrské stavby VBI Dipl.-Ing. Reinera Haßmanna i vyslance ČKAIT u Bavorské inženýrské komory Ing. Pavla Budku.

Z českých účastníků setkání si velice vážíme účasti Ing. Miloše Patery – poslance PS PČR, Ing. Josefa Zborníka – 1. náměstka hejtmána KV kraje, Ing. Petra Keřky – náměstka primátorky Karlových Varů, Mgr. Petra Sedláčka – předsedy Sdružení historických sídel Čech Moravy a Slezska a doc. Aloise Materny – děkana FS VŠB – TU Ostrava. Slavnostní večer navštívil ihned po návratu ze služební cesty, která mu zabránila účastnit se celého setkání, i hejtmán Karlovarského kraje JUDr. Josef Pavel.

Přednesené příspěvky, které jsou všechny publikovány ve sborníku z konference, si dovoluji krátce charakterizovat. (*Zájemci o sborník se mohou pokusit, do vyprodání zásob – cena 50,- Kč, si sborníky obstarat prostřednictvím OK ČKAIT v Karlových Varech*).

Přednášky byly zahájeny, mimo ohlášený program, příspěvkem **Ing. Petra Švece**, ředitele Národní sítě Zdravých měst ČR, ve kterém seznámil účastníky konference zejména s mezinárodním programem **místní Agenda 21**, jehož základními oblastmi jsou udržitelný rozvoj, zapojování veřejnosti a systémový přístup. I když zájem vystoupit na konferenci projevil pan ředitel na poslední chvíli, podařilo se jeho příspěvek ještě zařadit do Sborníku přednášek 12. mezinárodní konference „Městské inženýrství“, kde je uveden na straně 93.

– **Příspěvek doc. Václava Berana, DrSc. a doc. Petra Dlaska, Ph.D.** – FS ČVUT v Praze, první oficiální příspěvek konference, pod názvem „*Verifikace dlouhodobého rozvoje městského území s využitím dynamického modelu*“ byla zajímavou ukázkou využití výpočetní techniky pro urbanisticko-architektonické území. Já osobně se domnívám, že je významnou pomůckou pouze v ruce kvalifikovaného městského inženýra. Myslím, že nás utvrdil v tom, že naše dlouhodobá snaha o popularizaci a rozvoj oboru městské inženýrství jde tou správnou cestou.

– **Příspěvek manželů Dipl.-Ing. Claudie Fugmann a arch. Steffana Fugmann** ze Saské komory stavebních inženýrů pod názvem „*Tvorba obytného prostředí ve městě využitím ploch získaných z demolice pro volný čas*“ seznámil účastníky se specifickými podmínkami Saska, řešícími výrazný úbytek počtu obyvatel po německém sjednocení a představil konkrétní, již realizované, zajímavé a nápadité využití dosud nevyužitých ploch pro společensko sportovní aktivity, zejména v centrech měst.

– **Ing. Ivo Staš** z ekonomického odboru Magistrátu města Ostravy v příspěvku „Úloha strategického plánu při tvorbě zdravého města“, připraveného **ve spolupráci s Ing. Františkem Kudou, CSc.** z FS VŠB – TU Ostrava zdůraznil důležitost dokumentu „*Strategického plánu rozvoje města*“ pro jeho udržitelný rozvoj, který by byl přátelský k životnímu prostředí a veřejnému zdraví. Strategický plán dále umožňuje racionálnější využívání možnosti využít principu PPP při financování jednotlivých investičních záměrů, kdy rozhodující roli vždy musí sehrát město. Tento plán je rovněž důležitým dokumentem pro možnost ucházet se o spolufinancování záměrů směřujících k zajištění tvorby zdravého města využitím prostředků z fondů EU.

– **Dipl.-Ing. Laumans (VBI)** přednesl, zejména pro účastníky z Karlových Varů, zajímavý příspěvek pod názvem: „*Inteligentní vedení dopravy s odlehčením náměstí v ostrovním městě Ratzeburg*“. Zajímavost spočívá ve skutečnosti, že Karlovy Vary se potýkají s velice podobným dopravním problémem, pouze s tím rozdílem, že vodu jezer v okolí města nahrazují lesem zarostlá skaliska. Způsob řešení problému nás natolik zaujal, že jsme se v průběhu konference domluvili s kolegou Laumansem na myšlence uspořádat na jaře roku 2008 návštěvu tohoto zajímavého města, které leží v blízkosti Hamburku.

– **Prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc.** (FS VŠB – TU Ostrava) v příspěvku „*Proměny obytného území měst a jejich zdravotní souvislosti*“, který připravil **ve spolupráci s Ing. Františkem Kudou, CSc. a Ing. Martinem Ferkem** pojednával o transformaci role středověkého měšťanského domu i funkce středověkého města do současných požadavků na bydlení i na život ve městech. Pozornost byla věnována i dalšímu prohloubení této transformace v posledních 15 letech, kdy

distribuční síť i řada dalších typů občanského vybavení opouští obytné území a tím nadále přispívá ke ztrátě rozmanitosti a oslabení atraktivnosti městských center. Vezme-li se v úvahu i nebezpečí nástupu segregace, lze hovořit přímo o hrozbě, jež stojí před obytným územím. Distribuce a služby s velkokapacitními parkovišti, které se stěhují na okraje měst hrozí poklesem významu historických center měst i jejich postupným umrtvováním. Řešení těchto problémů se stává jedním z hlavních úkolů oboru městské inženýrství.

– **Ing. Pavel Mrzena**, zastupující Bavorskou inženýrskou komoru, přednesl referát na téma „*Podtlaková kanalizace HIGH-TECH, odkanalizování ostrova Palm Island v DUBAI*“. Tomuto technickému řešení byla v roce 2007 udělena cena Bavorské inženýrské komory. Ing. Mrzena seznámil posluchače s tímto alternativním systémem odkanalizování náročných území, které má, i při svých vyšších investičních nákladech, celou řadu nesporných výhod. Je uplatnitelný zejména při odkanalizování rovinatých území nebo naopak území s abnormálními spády, území s nepříznivými geologickými podmínkami jako jsou skalnatá podloží, tekuté písky, geologicky nestabilní oblasti, environmentálně citlivé oblasti (na příklad území s jímáním minerálních vod – právě typické pro území Karlových Varů), nebo i prostorově komplikovaná území s již dokončenými veškerými podzemními sítěmi, kde je jinak velkým technickým problémem řešit složité uložení spádové kanalizace.

– **Ing. arch. Jaroslav Sedlecký** – Magistrát města Ostravy a **Ing. Renata Zdaňlová** – FS VŠB – TU Ostrava přednesli společně přednášku na téma „*Zdravé město a přístupné prostředí*“. V referátu seznámila Ing. Zdaňlová účastníky konference rovněž s metodickou pomůckou Odstraňování bariér v městském inženýrství (MP 1.8), kterou pro autorizované osoby vydala Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků. Pomůcka podrobně pojednává o bezbariérovém prostředí ve městě zejména s ohledem na problémy bezbariérového užívání komunikací, přechodů a křižovatek, pěších zón a obytných ulic, o bariérách vzniklých chybným umístěním městského mobiliáře, o problémech schodišť a šikmých ramp, nástupišť MHD a železnic, ale i parků, zahrad a dětských hřišť. Pozornost byla věnována i problémům budování bezbariérových tras.

– **Ing. Ján Tomko** ze Slovenské komory stavebních inženýrů oživil konferenci přednesením referátu na téma „*Využití dosud nefunkčních ploch pro petanque*“. Poměrně nízkými investičními náklady lze zhodnotit nevyužitá území pro hru, která umožňuje realizovat se všem věkovým skupinám i spoluobčanům se zdravotními problémy a má kromě rekreační funkce i svá sportovní pravidla, pravidelné soutěže a svou mezinárodní asociaci. Není bez zajímavosti, že referující Ing. Tomko je slovenským vicemistrem v tomto sportu.

– **Ing. Jan Martolos** – EDIP s.r.o. Plzeň, byl posledním přednášejícím a přednesl přednášku na téma „*vliv dopravy na životní prostředí ve městě z pohledu dopravního inženýra*“, ve kterém seznámil posluchače s metodami přesných výpočtů vlivu dopravy na životní prostředí ve městech týkající se sledovaných oblastí – například intenzity dopravy i dalších vybraných problémů, kterými jsou zejména rychlost jízdy, hluk způsobený dopravou i odstupy mezi vozidly.

Konference byla zakončena, s ohledem na skutečnost, že se jednalo o pozdní páteční odpoledne, nezvykle bohatou diskusí, která potvrdila správnost záměru organizátorů stanovit širší oblast rozsahu problémů při stanovení tématu zdravé město. Měli jsme tak možnost posuzovat rozvoj zdravého života ve městech z různých pohledů. Tuto skutečnost konstatoval ve svém závěrečném vystoupení, kterým průběh konference zhodnotil, předseda Vědecké rady konference Prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc.

V průběhu diskuze byl rovněž vyhlášen záměr pořadatelů uskutečnit v příštím roce,

v pátek 20. června 2008

v Kongresovém sále hotelu Thermal v Karlových Varech,

již 13. ročník mezinárodní konference „Městské inženýrství Karlovy Vary 2008“.

Téma „*Letiště a město*“.

Nezbývá než s klasikem konstatovat: „konference je mrtva – ať žije konference“ a těšit se na setkání, nejen s městskými inženýry, příští rok opět v Karlových Varech.

Ing. Svatopluk Zídek

prezident ČSSI

přednosta oblasti ČKAIT Karlovy Vary

Oblast Brno pořádala ve spolupráci s Lesnickou a dřevařskou fakultou MZLU v Brně exkurzi na stavby pro plnění funkce lesa

ČKAIT, oblast Brno, již od svého vzniku spolupracuje se Stavební fakultou VUT v Brně. Dá se říci, že většina jejích členů jsou absolventy této fakulty. V posledních letech přibývají noví členové i z jiných vysokých škol. Nejvíce jich z Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Na valné hromadě oblasti, které se zúčastnil děkan Lesnické a dřevařské fakulty, byly dohodnuty základní body budoucí spolupráce.

První konkrétní akcí spolupráce mezi ČKAIT a Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně byla **exkurze na Školním lesním podniku**, která se konala dne 21. června 2007. Děkan Lesnické a dřevařské fakulty této univerzity ve spolupráci s Oblastní kanceláří ČKAIT Brno pozval členy ČKAIT k prohlídce staveb pro plnění funkce lesa, které jsou realizovány na území Školního lesního podniku „Masarykův les“ se sídlem ve Křtinách. Exkurze se zúčastnilo 22 členů ČKAIT.

Děkan doc. Dr. Ing. Petr Horáček uvítal účastníky v přednáškovém sále na zámku Křtiny a seznámil přítomné s náplní studia fakulty v oborech lesní, krajinné a dřevařské inženýrství. Následovalo uvítání s Ing. Jaroslavem Martínkem, CSc., ředitelem Školního lesního podniku, který informoval o přírodních a hospodářských poměrech podniku, popsal jeho historii a současnost a stručně představil plány do budoucna. Úvodem do problematiky oboru byla přednáška Ing. Karla Zlatušky, CSc., člena Vědecké rady fakulty a autorizovaného inženýra v oboru stavby pro plnění funkce lesa. Tím byl zakončen úvodní blok. Po krátké návštěvě přilehlého kostela Panny Marie barokního architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla účastníci odjeli autobusem k jednotlivým stavbám. Exkurzi vedl Ing. Pavel Mauer, zástupce ředitele Školního lesního podniku (ŠLP), Ing. Jaromír Halámka – vedoucí polesí Olomučany a Ing. Karel Zlatuška, CSc. Za ČKAIT Ing. Svatava Henková, CSc. a Ing. Pavel Pejchal, CSc., členové Výboru oblasti ČKAIT Brno.

První zastávkou bylo hrazení bystřiny, resp. suchého žlebu v lokalitě U Padoucha. Jedná se o historickou zděnou klenutou přehrázku pro zachycení splavenin při zvýšených průtocích. Pracovníci ŠLP informovali o způsobech lesnického hospodaření v okolních porostech a o údržbě staveb hrazení bystřin.

Další zastávkou byla obdobná stavba hrazení strže při státní silnici Adamov – Blansko. Jednalo se o srubovou a klesovou přehrázku s úpravou břehů klesovou podestýlkou. Tato stavba byla realizována v rámci Summer Workcamp v roce 2003 za účasti studentů lesnických fakult ze Španělska, Německa a Irska.

Školící středisko Školního lesního podniku ve Křtinách

Další průběh exkurze poznamenal dešť. Na krátké zastávce byli účastníci seznámeni s přípravou výstavby malé vodní nádrže U Schindlera a se způsobem oprav a rekonstrukcí lesní cesty s živичným povrchem. Dále zde byla prezentována úspěšná rekonstrukce studánky postavené v 30. letech minulého století. Následoval přejezd do Arboreta Řícmanice s ukázkami drobné architektury – pomník, chata, způsob oplocení apod.

Exkurze byla ukončena ve středisku Dykova lesní školka s ukázkami lesní cesty s prašným povrchem (mechanicky zpevněné kamenivo), první rekonstrukcí historické Klostermannovy studánky a vlastním provozem lesní školky – správní budovy, provozní budovy, skladů, úpravy pěstebních záhonů, manipulační plochy, sněžné jámy apod.

Po obědě následovala krátká a neformální diskuse obecně k provozu staveb pro plnění funkce lesa a i k jednotlivým ukázkám a vlastní závěr exkurze. Účastníci byli přepraveni autobusem do Křtin a do Brna.

Oblast ČKAIT Brno bude nadále sledovat spolupráci a souvislosti oboru Stavby pro plnění funkce lesa s obory dopravní stavby a stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství.

Ing. Karel Zlatuška, CSc.

člen vědecké rady Lesní a dřevařské fakulty MZLU v Brně

Ing. Svatava Henková, CSc.

členka Výboru oblasti ČKAIT Brno

Brněnská oblast připravuje s Fakultou stavební VUT v Brně nadstandardní studium projektantů

V rámci tradiční spolupráce ČKAIT s Fakultou stavební Vysokého učení technického v Brně navázala jednání fakulty a Komory na poptávku firem po profesi projektant. Kancelář Komory v Brně provedla průzkum zájmu u firem v oblasti. Bylo osloveno 37 firem a kladně reagovalo 20 firem, které projevíly zájem o subvencované nadstandardní formy studia vyšších ročníků stavebních profesí, zaměřené zejména na projektovou praxi a znalosti s touto praxí související. Projektové organizace a projektové složky stavebních firem upozorňují na nedostatek mladých projektantů obecně. Absolventi stavebních fakult nejsou připravováni konkrétně na činnost projektanta a vše co s ní souvisí. Bylo by potřeba rozšířit vědomosti v oblasti práva, ekonomiky a také jazykových znalostí.

V červnu 2007 se uskutečnila schůzka představitelů firem s pověřenými zástupci Stavební fakulty a ČKAIT Brno, na které byly vyjasňovány požadavky a pozice firem a nabídka a její podmínky ze strany fakulty. Na jednání seznámil předseda oblasti Brno Ing. Čermák, CSc., přítomné s důvody, které vedly k návrhu rozšíření výuky. Děkan fakulty, prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., informoval zástupce firem o stávající nadstandardní výuce na Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně, o zkušenostech a možnostech ovlivnění výuky, výběru absolventů pro zaměstnání ve firmách, o cenových a smluvních podmínkách a širších souvislostech. V následné diskuzi byly specifikovány hlavní problémy projektových kanceláří. Jedná se hlavně o nedostatek projektantů z oblasti statika, dopravní stavby, vodohospodářské stavby. Dále je kritický stav ve věkovém složení projektantů. Převažují starší zaměstnanci a zaměstnanci důchodového věku. Absolventi nemají velký zájem o práci projektanta a také jim chybí znalosti v oblasti práva, jednání s lidmi, ekonomiky a hlubší znalost jazyků.

Z jednání vyplynulo, že všechny zúčastněné firmy vítají programy pro studenty zaměřené na zpracování a projednávání projektové dokumentace staveb a jsou připraveny na finanční účast na programech. Zástupci firem projeví zájem o další speciální výuku na pozici ve svých firmách.

Fakulta připraví návrhy osnov studijních programů a finanční podmínky. Orientační cena nadstandardní výuky se pohybuje kolem částky 8 000 Kč/studenta při velikosti skupiny 10–15 studentů na 1 semestr. Zahájení výuky, po dohodě s firmami, se předpokládá v akademickém roce 2007/2008 nebo 2008/2009.

Oblastní výbor ČKAIT Brno připravil jednání a účastní se svými guaranty rozhodování o dalším postupu spolupráce s FAST VUT v Brně.

*Ing. Miroslav Loutocký
tajemník OK ČKAIT Brno*

Exkurze na stavbu „Kolektor Centrum“ v Ostravě – poznávání městského podzemí

Exkurzi na stavbu „Kolektor Centrum“ připravila pro své členy oblastní kancelář ČKAIT Ostrava ve spolupráci s pracovištěm IC ČKAIT Ostrava dne 22. 5. 2007. Akce byla zařazena do programu ČŽV AO a zúčastnilo se jí celkem 97 členů, včetně studentů.

Vlastní prohlídce předcházelo seznámení se se stavbou formou videoprojekce v zasedací místnosti Nové Radnice. Za hlavního projektanta byl přítomen Ing. Petr Novák z Hutního projektu Ostrava, a.s., za zhotovitele Ing. Karel Franczyk,

Sdružení: „Ostravské kolektory“ společnost Subterra, a.s. a Ing. Geisler, zástupce TCHAS, závod Ingstav Ostrava, kteří zodpovídali dotazy přítomných o razících pracích, o problematických geologických poměrech stavby.

Stavba „Kolektor Centrum“ navazuje na kolektor „Poděbradova“, který byl dokončen v roce 1999. V roce 2001 byla dokončena projektová dokumentace pro stavební povolení a ve stejném roce proběhlo stavební řízení. Stavba byla zahrnuta do projektu „Rozšíření kanalizačního systému města Ostravy“, na který bylo městem získáno spolufinancování Evropskou unií z programu ISPA.

Základní informace: stavba byla zahájena 30. 1. 2003 a dokončena 30. 11. 2005. Celková délka kolektoru 1657,88 m, světlý průřez 2,5 x 2,9 – 4,4 m.

Navrhovaná stavba kolektoru vycházela z požadavků na gravitační odvedení splaškové i dešťové vody z centra města a ze snahy vytvořit podmínky pro definitivní úpravu historického jádra Ostravy, která by nebyla narušována výkopy pro opravy inženýrských sítí.

Snaha o gravitační odvedení splaškové i dešťové vody z centra města vedla k prověření řady řešení, ve kterých bylo umístěno kanalizační potrubí na konstrukcích a v podzemních průchozích kolektorech a bylo navrženo zcela netradičně umístění kanalizačního potrubí v kalotě tubusu kolektoru. Celý kanalizační systém byl navržen z odstředivě litého sklolaminátu a pro rozhodování o jeho umístění, uložení na konstrukcích a spojení s kanalizačními přípojkami bylo využito referencí a osvědčených řešení ze staveb u nás i v zahraničí a možnosti výrobce a dodavatele trubní části kanalizace.

V doprovodu odborných garantů jsme na závěr prošli celých 1 658 m podzemního kolektoru.

Náš dík patří všem, kteří se podíleli na této zdařilé a velmi zajímavé odborné akci.

*Ing. Milena Ondrušová
členka výboru oblastí
OK ČKAIT Ostrava*

Stavba Moravskoslezského kraje 2006

Soutěž o nejlepší „**Stavbu Moravskoslezského kraje 2006**“ byla odstartována 3. 10. 2006. Hlavním cílem soutěže, která se konala pod záštitou hejtmána Moravskoslezského kraje Ing. Evžena Tošenovského, je seznámit laickou i odbornou veřejnost se současnou úrovní stavitelství a architektury v regionu. Na stanovení podmínek soutěže a na samotné organizaci se podílely Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Česká komora architektů a komunikační a marketingová firma Pulary. Soutěž si také kladla za cíl zviditelnit projekční, dodavatelské a investorské subjekty, které sídlí v Moravskoslezském kraji a své záměry v kraji realizují. Jak lze předpokládat, ocenění staveb roku bude prestižní záležitostí jak pro investory, tak i projektové organizace a realizační firmy.

Do konce února 2007 mohli autoři, projektanti, investoři, stavebníci nebo stavební firmy přihlásit do soutěže stavby dokončené a zkolaudované v Moravskoslezském kraji od roku 2005 do konce roku 2006. Celkem bylo přihlášeno 24 staveb z celého Moravskoslezského kraje.

Hodnotilo se v pěti kategoriích:

- stavby občanské vybavenosti
- bytové domy
- rodinné domy
- průmyslové stavby
- dopravní stavby a inženýrské a vodoohospodářské stavby

Aula a Centrum informačních technologií VŠB – TU Ostrava

První ročník soutěže „Stavba Moravskoslezského kraje 2006“ byl ve finále. Nejlepší stavby vybírala 11 členná porota, složená ze zástupců ČKAIT, Krajské stavební společnosti při Svazu podnikatelů ve stavebnictví, České komory architektů a představitelů kraje. Odborná porota posuzovala u přihlášených staveb zejména celkový architektonický výraz a zakomponování stavby do okolního prostředí, kvalitu a jakost stavebních prací, vhodnost použití stavebních materiálů a výrobků, koncepční řešení, originalitu, energetickou hospodárnost a vliv na životní prostředí. V každé kategorii nominovala 3 stavby, přičemž byla udělena hlavní cena a dvě čestná uznání. Z vítězných staveb jednotlivých kategorií byla pak vybrána stavba roku 2006 s udělením ceny Grand Prix.

Slavnostní galavečer u příležitosti vyhlášení výsledků se uskutečnil 19. 6. 2007 v divadle Antonína Dvořáka v Ostravě. Slavnostního galavečeru se zúčastnilo na 270 hostů, a to jak zástupců z oblasti stavebního, společenského a kulturního života kraje, tak také významných osobností Moravskoslezského kraje. Uvítací řeč pronesl hejtman Moravskoslezského kraje Ing. Evžen Tošenovský a také prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví Ing. Václav Matyáš.

V kategorii občanské vybavenosti byly uděleny dvě hlavní ceny, a to stavbě **„Rekonstrukce knihovny města Ostravy a komorní scény Aréna“** a **„Aula a Centrum informačních technologií“ VŠB – TU Ostrava**.

V kategorii rodinné domy nebyla odbornou porotou hlavní cena udělena, v kategorii bytové domy získala hlavní cenu **„Nástavba bytů a řešení fasád Hlavní náměstí a Zámecké náměstí Krnov“**.

Hlavní cenu v kategorii průmyslové stavby získala stavba **„Provozní areál firmy Bohuslav Mrozek, průmyslová stavba Bystřice“**.

V kategorii dopravní a inženýrské stavby získala hlavní cenu stavba **„Rekonstrukce autobusového nádraží v Hlučíně“**.

Cenu Grand Prix v prvním ročníku soutěže „Stavba Moravskoslezského kraje 2006“ získala „Aula a Centrum informačních technologií“ VŠB – TU Ostrava.

Zvláštní cenou poroty pak byla oceněna stavba **„Ústav sociální péče pro mládež – dostavby areálu, Pržno“**.

Cenu laické veřejnosti získal automatizovaný parkovací dům **„Koma“** u nádraží v Ostravě Svinově.

Na závěr bychom chtěli poděkovat všem zástupcům přihlášených staveb, realizátorům, vyhlášovatelům a partnerům soutěže za uskutečnění 1. ročníku „Stavby Moravskoslezského kraje 2006“.

OK ČKAIT Ostrava

FOR ARCH Karlovy Vary 2007

Tradiční výstava stavebnictví v Karlových Varech naplnila ve dnech 21. až 23. června program svého již 16. ročníku. Jako každoročně byla zaměřena na stavební materiály, technologie, výrobky a systémy pro stavebnictví. Je potěšitelné, že zájem vystavovatelů i návštěvníků této regionální výstavy si stále udržuje i její paralelní část – výstava „Bydlení, volný čas a životní styl 2007“, která před čtyřmi lety poprvé oslovila jak odborníky podílející se na tvorbě stavebního díla, tak širokou veřejnost. Nosné téma proponované k oběma letošním výstavám bylo „Exteriér a interiér staveb“.

K nedílným součástí této výstavy patří vždy široce koncipovaný doprovodný program. Po profesní linii se letos uskutečnily tyto již tradiční a svébytné doprovodné akce:

- Mezinárodní konference Městské inženýrství 2007 (letošní ročník s tématem „Zdravé město z pohledu městského inženýra“ byl již dvanáctý).
- Soutěž Stavby Karlovarského kraje.
- Dvě soutěže budoucích odborníků, připravujících se na svá povolání, a to soutěž studentů středních průmyslových škol stavebních a soutěž učňů v oborech truhlář a zedník.

Svůj kredit si zachovala i soutěž o nejlepší expozici výstavy (se samostatným hodnocením v každé z paralelních částí výstavy) a společensko-sportovní akce pro nejširší veřejnost.

Jako každý rok výstavu uzavřelo slavnostní vyhlášení výsledků všech soutěžních disciplín s oceněním výherců na závěrečném společenském večeru výstavy v lázeňském hotelu THERMAL.

Je potěšitelné, že ve prospěch výstavy poskytli svůj odborný potenciál a zkušenosti četní členové ČKAIT, především u doprovodných akcí výstavy. Přitom není podstatné, zda byli nominováni přímo z podnětu OK ČKAIT, nebo oslovením jiným subjektem; nejdůležitější je, že toto angažmá proběhlo s profesní garancí odborné úrovně a hodnotitelské objektivitě.

Soutěžní klání budoucích mladých odborníků

Letošní 11. ročník soutěže středních průmyslových škol stavebních proběhl za účasti šesti soutěžních družstev. Tradice soutěže byla založena v roce 1997. Tehdy poprvé soutěžily čtyři tříčlenné týmy studentů v doprovodném programu výstavy FOR ARCH Karlovy Vary.

Rámec studentské soutěže vychází z její původní koncepce a cílů umožnit studentům předmaturnitních ročníků středních průmyslových škol stavebních „popasovat se“ a soutěžní formou si mezi týmy jednotlivých škol porovnat dosažené znalosti a aplikační dovednosti a dokonce před plénem prezentovat a obhajovat svá technická řešení. Soutěž proběhla ve čtyřech obvyklých (každoročně aktualizovaných a doplňovaných) disciplínách, hodnocených podle závazných propozic soutěže, a to:

Expozice FOR ARCH Karlovy Vary 2007, sekce Stavba Karlovarského kraje

Studentské týmy v průběhu soutěže středních průmyslových škol stavebních

1. Ročníkový projekt třídy.
2. Aplikace získaných vědomostí při řešení dílčích praktických úloh.
3. Obhajoba řešení vybrané praktické úlohy.
4. Teoretické znalosti z průřezových předmětů odborné výuky (formou vědomostně náročného kvizu).

Zasoutěžit si zde opět mohly nejen školy se sídlem v Karlovarském kraji, ale i zájemci z dalších krajů, což se děje stále hojněji. Zejména letos přijely ze vzdálenějších krajů silné týmy. Takže soutěžní regule a podané výkony soutěžících vynesly na nejlepší tři místa studentské týmy z Kadaně, Plzně a Ústí nad Labem.

Pro všechny soutěžící byla jako odpočinková akce zařazena do volného dopoledne druhého soutěžního dne odborná exkurze do výroby stavebních hmot LIAS, k. s., Vintířov. Nelze opomenout, že zásluhou dlouholetého předsedy odborné soutěžní komise pana Ing. Bohumíra Baxy byl k letošnímu ročníku soutěže vydán půvabný Pamětní list, který v kostce rekapituluje každoroční studentské zápolení minulých deseti ročníků; a některé z tehdejších studentů můžeme v současné době potkávat již jako šikovné projektanty či stavbyvedoucí.

Ing. Václav Nedvěd

člen výboru oblasti Karlovy Vary pověřený zastupováním přednosty

Stavba Karlovarského kraje

Letos se uskutečnil již 7. ročník přehlídky a zároveň soutěže staveb z regionu, soutěže, která je pravidelně vyhlašována Regionálním stavebním sdružením Karlovy Vary jako doprovodná akce výstavy FOR ARCH Karlovy Vary. Záštitu nad soutěží převzal hejtman Karlovarského kraje pan JUDr. Josef Pavel, z jehož rukou převzali na závěrečném slavnostním večeru výstavy svá zasloužená ocenění vítězové soutěže.

Podle jednotlivých kategorií soutěže alespoň zmínka o stavbách na prvních místech:

- v soutěži realizovaných staveb: Rekonstrukce statku Bernard v Královském Poříčí; přihlašovatel Obec Královské Poříčí
- v soutěži návrhů: Rekonstrukce domu „Felix Zawojski“ v Karlových Varech;

Rekonstrukce statku Bernard

přihlašovatel BAU-STAV, spol. s r.o., Karlovy Vary

- ocenění veřejnosti hlasováním na výstavišti a zejména po internetu: „Prodejní a administrativní centrum firmy Kalibra Nova“ (v kategorii stavba) a „Quisiana Palace“ (v kategorii návrh)

Po nahlédnutí do internetového seznamu s celkem již 167 stavbami, které soutěžily v předchozích ročnících (<http://stavby.karlovarska.net>), lze s uznáním konstatovat, že návazně na průkopnický počátek soutěže před šesti lety se díky organizátorům, odborným hodnotitelským porotám, ale i se zájmem a zaujetím reagující veřejnosti tato soutěžní přehlídka vyprofilovala v průběžně doplňovaný reprezentativní obraz stavebního dění v regionu jak v nedávné minulosti, tak v aktuální současnosti a s náhledem do nejbližší budoucnosti.

Ing. Václav Nedvěd

člen výboru oblasti Karlovy Vary

Jarní aktiv 2007 členů TZS, TPS a Rady pro podporu rozvoje profese v Koutech u Ledče nad Sázavou

18. jarní aktiv uskutečněný ve dnech 16. až 17. 5. 2007 shrnul výsledky činnosti, které byly především ve znamení zachycení pokud možno všech změn prováděcích právních předpisů, překotně vydaných v závěru listopadu 2006, do profesních pomůcek ČKAIT. Velmi kladně byla zhodnocena práce všech, kteří se na tvorbě vydaného CD PROFESIS 2006 podíleli, i těch, kteří se postarali o jeho včasné vydání i distribuci.

Začátek roku 2007 si vynutil i start PROFESIS 2007, a k tomu právě jarní aktiv ČKAIT přistoupil se vši vážností.

Pracovnímu jednání Jarního aktivu 2007 předsedal Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT.

Na Jarním aktivu se projednávaly profesní metodické pomůcky ČKAIT.

Cesta do místa setkání májovou krajinou vyvolala hezké pocity a dala nový impuls k tvořivé práci. Tradičním místem aktivu členů TZS a TPS spolu s Radou pro podporu rozvoje profese a jeho pracovními kolektivy z ostatních oborů ČKAIT se stal hotel Kouty u Ledče nad Sázavou. Pro zúčastněné byl však aktiv takřka čtyřiceti členů komory bohužel hlavně veskrze pracovní.

Účast na aktivu podepřeli svou přítomností členové představenstva Komory, Rady pro podporu rozvoje profese, ředitelka pražské kanceláře ČKAIT a pracovníci Informačního centra Komory. Rozpracovanost dalších připravovaných metodických pomůcek a potřeba projednání sjednocení postupů, obsahu a rozsahu zabrala kus času samostatného jednání i vrcholovému vedení RPRP na oddělené schůzce.

Ing. Jindřich Pater, místopředseda naší Komory a také zástupce pověřený představenstvem řízením RPRP pro všechny obory, ve svém úvodním slovu podtrhl účel tohoto setkání, vyzdvihl jeho přínos pro současnost a připomenul směr jeho dalšího působení. Zdůraznil, že účastníci aktivu se stali reprezentanty tvorby profesních metodických pomůcek. Byly předány informace o současném dění v Komoře, o možnostech působení AO v EU, o stavu spolupráce s příhraničními komorami, o výsledcích hodnocení ceny inženýrské komory za minulý rok i o vyhlášení této soutěže na rok 2007. V roce 2007 začnou pracovat autorizovaní inspektoři a koordinátoři bezpečnosti práce na staveništi, očekávají se první veřejnoprávní smlouvy. Tyto nové prvky průniku soukromého práva do práva veřejného a posílení bezpečnosti práce při realizaci staveb byly proto zapracovány do programu právě jarního aktivu.

První část programu, přednesená Ing. Vladimírem Blažkem, CSc., byla věnována souhrnu stavu metodických pomůcek PROFESIS 2007 připravovaných k letošnímu podzimnímu vydání a úpravám stávajících metodických pomůcek PROFESIS 2006 s ohledem na pokračující změny právních předpisů. Kolega podtrhl, co se nám podařilo vykonat a v čem máme ještě rezervy. Zhodnotil prospěšnou práci profesních pracovních týmů, které úspěšně stačily do PROFESIS 2006 zachytit významné změny právních předpisů ve výstavbě a jejich důsledky v činnosti autorizovaných osob, jak jsme se jich všichni dočkali až v závěru roku 2006. Podtrhl i velmi kladný ohlas na seminářích konaných po celé republice na téma jak užívat rozeslaný software PROFESIS 2006, jak u členů, tak i nečlenů komory. Kdo umí se systémem PROFESIS pracovat, dokáže rychle a efektivně získat informace potřebné k vybraným činnostem ve výstavbě.

S výhledem práce RPRP pro rok 2007 nás seznámil její předseda doc. Ing. Antonín Pokorný, CSc. Rozbíhají se práce na dalších metodických pomůckách PROFESIS 2007. Pro různé druhy staveb budou vypracovány detailní postupy, včetně objasnění postavení autorizované osoby ve funkci stavbyvedoucího. V oborových pomůckách bude třeba popisovat a rozpracovat další obory, jakými jsou třeba vodohospodářské stavby nebo dopravní stavby, kde na nové předpisy dosud nezařagovala příslušná ministerstva. Úkol to bude nelehký. V budoucích pomůckách je také zapotřebí zachytit a dát dohromady problematiku stavební fyziky, potřeby bezbariérových přístupů do budov, sladit činnost AO s požadavky v oblasti ochrany památek, zapracovat zkušenosti z pojišťovacích případů, zapracovat nové požadavky na bezpečnost práce na stavbách apod. Byly prodiskutovány také technické podmínky a parametry připravovaného CD PROFESIS 2007, aby ho bylo možno vložit do PC a pracovat s ním bez zakládání CD, text se zobrazoval na celou ob-

razovku a daly se stáhnout přílohy, vzory smluv apod. Aby nevznikl tlak a časová tíseň jako v roce 2006, kdy byly nové právní předpisy k výstavbě vydány na konci roku a reagovat na ně bylo vskutku obtížné, stanovili jsme si realističtější postup a pevné termíny pro připravované pomůcky nebo jejich změny. Těch se musí všichni závazně držet, ať jde o předání z tvůrčí skupiny nebo závěrečné projednání, které proběhne tradičně v OK Ostrava v říjnu 2007.

Celkově bude letos vydáno v PROFESIS 2007 takřka 40 metodických pomůcek, většina těch úplně nových je již smluvně zabezpečena a rozpracována.

Aktiv měl v programu i část vzdělávací. S obsahem třetího běhu ČŽV 2007–2009 pro AO jsme byli seznámeni přímo z úst nejpovolanějších, od doc. Ing. Aloise Materny, CSc., MBA, děkana Fakulty stavební VŠB TU Ostrava. V tomto běhu by AO měla dosáhnout nejméně dvanácti kreditů, přičemž ze seminářů o právních předpisech budeme dostávat dva kredity. Příprava na autorizaci budoucího člena Komory autorizovanou osobou bude mít také svoji hodnotu. Informační centrum nás prostřednictvím Ing. Hnízdila informovalo o postupu při získání přístupu k technickým normám a rozsahu, který je teoreticky dosažitelný v elektronické podobě. Zájmců z komory je více než tři tisíce, dobrat se výsledku je však příliš složité a vyžaduje skvělé počítačové vybavení i umění s touto technikou zacházet.

Ing. Renáta Zdařilová ze Stavební fakulty VŠB TU Ostrava nám při prezentaci své přednášky o bezbariérovém přístupu do budov praktickými ukázkami na obrázcích názorně ukázala, jaké problémy a složitosti musí řešit handicapovaní spoluobčané. Vysvětlila zákonné požadavky na projektové a realizační řešení staveb z hlediska bezbariérovosti. Uvědomili jsme si lépe, že to nejsou jenom vozíčkáři, ale také lidé s postižením zraku, sluchu, lidé používající hole nebo lidé vyššího věku, malí i velcí.

JUDr. Jan Mareček, předseda České společnosti pro stavební právo, podal aktuální informace k vybraným právním předpisům, pohovořil o kultivaci stavebního práva u nás, o spolupráci s obdobnými společnostmi v EU, o iniciativách a aktivitách ČSSP v oblasti stavebního práva, o připravovaných novelách a novinkách právních předpisů ve stavebním právu.

Ing. Petr Serafín z MPO ČR nám představil velmi užitečnou a žádoucí publikaci – Všeobecné obchodní podmínky pro zhotovování stavby vztahované k novému stavebnímu zákonu. Provedl výklad o účelu obchodních podmínek a rozbor k vybraným stěžejním částem této nové publikace.

Velké soustředění všech nastalo při přednášce o nových předpisech z bezpečnosti práce a ochrany zdraví ve stavebnictví, které se v poslední době staly stěžejním bodem řešení mnoha problémů na stavbách. Jde zejména o zákon 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v České republice a související nařízení vlády ČR č. 591/2006 Sb. a č. 592/2006 Sb. Takové předpisy se daly čekat s ohledem na počet úrazů na stavbách v posledním období stavebního boomu. Přispívá k tomu i současný sociální rozměr vnitřního trhu. K jejich zavedení přispěl i tlak z EU. Dr. Ing. Vladimír Sklenář, CSc., předseda ČSSK ČSSI a tajemník ČSSI ve své obsáhlé přednášce detailně vysvětlil celou filozofii problému bezpečnosti na stavbách i jeho postupného řešení v právních předpisech. Objasnil funkci koordinátora bezpečnosti práce na stavbách v případech, kdy na stavbě pracuje více než jeden zhotovitel a to bez ohledu na to, zda si je objednal zadavatel nebo jsou to subzhotovitelé některého zhotovitele. Problém a potíže spočívají však v současné době v tom, že zákon již platí od začátku roku 2007 a žádní koordinátoři bezpečnosti práce na stavbách, kteří by splňovali předepsanou akreditaci, nejsou k dispozici.

Na závěr Ing. Jindřich Pater, místopředseda Komory, poděkoval všem, kteří se na přípravě náročného programu aktivu podíleli, zejména pracovníkům IC v čele s ředitelkou, paní Marií Báčovou, a našemu příznivci a spoluorganizátorovi panu Ing. Stanislavu Hejdovi, CSc., členům RPRP a všem přednášejícím a hostům.

Lze si jen přát, aby se i letos v závěru tohoto roku stihlo vydat další CD s revidovanými a dalšími metodickými pomůckami PROFESIS 2007 s implementovanými nově vydanými zákony a vyhláškami, a aby nadále zůstal stejný činorodý elán všem, kteří se podílejí na pokračování vydávání dalších pomůcek, možná tentokrát zaměřených ve větší míře i na menší stavby, dosud neobsažené obory, inženýrské stavby, bezpečnost na stavbách nebo na autorizované inspektoře.

Karel Pastuszek, člen týmu TZS

Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT

Seminář ČSSI Brno a ČKAIT Brno

Český svaz stavebních inženýrů Brno společně s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – oblast Brno pořádají v rámci činnosti informačního střediska ČKAIT Brno

**odborný seminář
dne 15. listopadu v hotelu SLOVAN**

od 15.00 hodin do cca 18.00 hodin. Program bude ukončen diskusí k tématům semináře. Diskuse bude pokračovat společnou večeří v restauraci BUGATTI.

Předpokládaný program (bude ještě upřesněno):

1. Nový terminál letiště Brno–Tuřany – Ing. Pelánek, Ing. Mazánek
2. Návrh modernizace železniční trati Brno–Přerov – Ing. F. Mráz
3. Moderní mostní konstrukce – Prof. Ing. J. Stráský, CSc.
4. Koncepte rozvoje centra města Ostravy–Nová Karolinka – Ing. J. Kočí
5. Významné stavby s nosnou ocel. konstrukcí v Brně – Prof. Ing. J. Melcher, DrSc.

Přihlášky na seminář do 10. listopadu 2007 na sekretariát OP ČSSI Brno, Vrchlického sad 2, paní Věra Stará, tel./fax: 545 214 801, mobil: 732 614 187, e-mail: cssi@volny.cz

Vstup pro členy ČSSI a ČKAIT zdarma.

Odbavovací terminál mezinárodního letiště Brno-Tuřany se stal stavbou roku 2006.

Důsledky změn právních předpisů v roce 2007 na povinnosti v oblasti bezpečnosti práce u účastníků výstavby

Předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci doznaly s nástupem roku 2007 značné změny. Nabyl účinnosti nový zákoník práce, který je obecným předpisem pro všechny obory podnikatelské a pracovní právní činnosti. Nabyl účinnosti zákon č. 309/2006 Sb., o dalších podmínkách k zajištění bezpečnosti, který upravuje i činnosti a služby mimo pracovní právní vztahy a upravuje zásadně i oblast stavebnictví. Další zákon, který nabyl účinnosti ke stejnému datu je stavební zákon č. 183/2006 Sb., Ke změnám uvedeným v citovaných zákonech přistoupily i rozšiřující změny v zákoně o inspekci práce č. 251/2005 Sb. Všechny tyto změny reflektovaly skutečnosti zjišťované v případech smrtelných a jiných vážných úrazů ve stavebnictví.

V případech těchto smrtelných a jiných vážných úrazů byly zjišťovány i jiné než obvyklé příčiny a jiné než obvyklé porušování právních předpisů. Všechny tyto příčiny měly společného jmenovatele, který se projevil v různé šíři.

Bylo zjišťováno, že stavebníci (podle stavebního zákona) a současně zadavatelé stavby (podle zákona č. 309/2006, popř. zákona č. 251/2005) připustili, aby stavby a jejich změny, včetně statického zajišťování, nutně vyžadující stavební povolení nebo ohlášení a představující ohrožení veřejných zájmů, prováděli jako „zhotovitelé stavby“ stavební podnikatelé nebo spíše jen podnikatelé, nemající oprávnění ke stavební a montážní činnosti požadované stavebním zákonem a nemající ani kvalifikační předpoklady k této vázané živnosti podle živnostenského zákona. Činnost takovýchto zhotovitelů staveb a stavebních podnikatelů (firem) skončila smrtelnými a vážnými úrazy.

Bylo zjišťováno, že i v případech, kdy zhotovitel stavby měl oprávnění ke stavební a montážní činnosti v souladu se stavebním a živnostenským zákonem, nezabezpečil, jak je jeho povinností podle stavebního zákona, odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím. Stavbyvedoucí, který byl pro stavby ustanoven, neměl pro vybranou činnost, kterou je tedy porušování provádění stavby, oprávnění, kterým je autorizace ČKAIT podle zákona č. 360/1992 Sb., o autorizaci. I v těchto případech se nekvalifikovanost osob ustanovených pro řízení prací na stavbě projevila smrtelnými a vážnými úrazy.

Dosud uvedené příklady jsou extrémními případy porušování stavebního zákona a tedy i stavebního předpisu, který je podle zákoníku práce i bezpečnostním předpisem pro provádění staveb. Vcelku čtenější je porušování předpisů ze strany zhotovitelů stavby, kteří jako stavební podnikatelé mají patřičné oprávnění ke stavební a montážní činnosti vydané na základě patřičné kvalifikace podle živnostenského zákona, kteří pro realizaci stavby zabezpečí odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím s patřičnou autorizací. V čem je tedy porušování předpisů, když z předchozích vět je vše podle zákonů? Tito zhotovitelé stavby, snad i nevědomě, rezignovali na své povinnosti zhotovitele stavby stanovené stavebním zákonem, kterými jsou povinnosti zajistit pro danou stavbu dodržování povinností k ochraně života, zdraví a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů. Zhotovitelé stavby na těchto stavbách rezignovali na plnění svých povinností stanovených právními předpisy pro vedení realizace staveb a dohodami mezi subjekty práva přenášeli povinnosti kvalifikovaného zhotovitele stavby a kvalifikovaného stavbyvedoucího s autorizací ČKAIT na subdodavatele, a to i na subdodavatele s kvalifikací jen pro řemeslné nebo volné živnosti. Z uvedeného je jasné, že řízení bytí i dílčí stavební činnosti na stavbě podnikateli bez patřičné kvalifikace a bez patřičného oprávnění nutně vede ke smrtelným a vážným úrazům vlastních i cizích zaměstnanců a jiných osob na stavbě nebo blízkém okolí.

Jak tedy postupovat, aby si každý v oblasti stavebnictví plnil své zákonné povinnosti a vyvaroval se neplnění povinností vedoucím ke smrtelným a vážným úrazům?

V zákoníku práce je stanovena povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost zaměstnancům, tedy těm osobám, s nimiž má pracovní smlouvu a týká se to výkonu práce. Na svých pracovištích zaměstnavatel musí zajišťovat bezpečnost i cizím osobám a cizím zaměstnancům a na společných pracovištích, bez rozlišení oboru činnosti, spolupracovat na zajištění bezpečnosti pro všechny. Každý zaměstnavatel musí provádět prevenci rizik, čímž se rozumí plnění opatření z právních a ostatních předpisů, přičemž jedním z nich je i stavební zákon. Zákon č. 309/2006 Sb., v § 12 a 13 stanoví, kdo další musí plnit povinnosti stanovené zaměstnavateli zákoníkem práce a částí první zákona č. 309/2006 Sb. Těmito fyzickými a právnickými osobami jsou i stavebníci a každý, kdo se na zhotovení stavby podílí v rozsahu své činnosti. Stavební zákon je založen zejména na vlastnickém právu k pozemku, i když např. v případech uvedených v energetickém zákoně umožní stavbu bez vlastnického práva k pozemku.

Stavebník má stavebním zákonem uloženy povinnosti týkající se přípravy i provádění stavby i údržby stavby po celou dobu její existence a se stavbou souvisí i povinnosti uvedené v zákoně č. 309/2006 Sb. Souvislost mezi stavbou, vlastnictvím území a pracovištěm zmiňovaných vlastních nebo cizích zaměstnanců i osob je zcela zřejmá. Stavebník málokdy může provést stavbu svépomocí a většinou bude prováděna stavebním podnikatelem, který bude zhotovitelem stavby.

Předáním stavby za účelem zhotovení přejdou dočasné povinnosti související se stavbou, územím, stavenišťem a pracovištěm na zhotovitele stavby, který (popř. kteří) má povinnosti uvedené zejména v § 160 stavebního zákona a tyto povinnosti jsou rozhodnutím stavebního úřadu a projektovou dokumentací přesně určeny v prostoru i čase.

Stavebník má ovšem povinnosti týkající se přípravy stavby, zajištění plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi před předáním staveniště

ke stavbě, podle § 15 odst. 2 zákona č. 309/2006 Sb., pro realizaci stavby (stavební práce) s objemem plánovaných prací a činností nad 500 pracovních dní přepočtených na jednu fyzickou osobu (popř. 30 dní nad 20 fyzických osob). Plán musí být i pro stavby s menším objemem prací, pokud se tam budou konat práce a činnosti vystavující fyzické osoby zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, které jsou uvedeny v příloze č. 5 nař. vl. č. 591/2006 Sb.

Povinnost zajistit plán má zadavatel stavby (stavebník – investor) „podle druhu a velikosti stavby tak, aby plně vyhovoval potřebám zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce“. V tomto plánu je nutné uvést potřebná opatření z hlediska časové potřeby i způsobu provedení; musí být rovněž přizpůsoben skutečnému stavu a podstatným změnám během realizace stavby. Zadavatel stavby (stavebník – investor), podle § 16 odst. 2 zákona č. 309/2006 Sb., má povinnost zúčastňovat se zpracování plánu, plán dodržovat, zúčastňovat se kontrolních dnů a postupovat podle dohodnutých opatření, a to v rozsahu, způsobu a ve lhůtách uvedených v plánu. Po stavebníkovi je tedy zákonem a prováděcími předpisy vyžadována činnost a součinnost při přípravě i provádění stavby.

Stavební podnikatel, který je zhotovitelem stavby, má povinnosti zejména podle § 160 stavebního zákona zajistit pro konkrétní stavbu, území, staveniště a pracoviště dodržování povinností k ochraně života, zdraví a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů. Zhotovitel stavby má povinnost uspořádat stavbu v souladu s plánem a ve lhůtách v něm uvedených, podle § 2 odst. 1 nař. vl. č. 591/2006 Sb. Zhotovitelem stavby může být jen stavební podnikatel s oprávněním ke stavební a montážní činnosti, která je vázanou živností a jejím předpokladem je patřičné vzdělání, a je povinen zabezpečit při realizaci stavby odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím s autorizací ČKAIT.

Další zhotovitelé dílčích prací na staveništi nejsou zhotoviteli stavby a mnozí jimi v žádném případě ani nemohou být z důvodu nedostatečné kvalifikace neumožňující získat patřičné oprávnění k vázané živnosti nebo i případně nemožnosti zabezpečit odborné provádění stavby.

Povinnosti stavebního podnikatele jako zhotovitele stavby jsou nepřenositelné na jiné podzhotovitele i z důvodu nemožnosti plnění zákonných požadavků kladených na zhotovitele stavby. Zhotovitel stavby má povinnosti k zajišťování bezpečnosti práce jednoznačně stanovené zákonem v rozsahu celé stavby po dobu stavby.

V případě jednoho zhotovitele stavby s dalšími podzhotoviteli působícími na staveništi nastává skutečnost společného pracoviště s povinností uzavření dohody o zaměstnavateli koordinujícím opatření k bezpečnosti podle § 101 odst. 3 zákoníku práce. Z dříve uvedeného je patrné, že zhotovitel stavby má výsadní nepřenositelné povinnosti a je nemožné, aby kdokoli jiný než zhotovitel stavby koordinoval provádění opatření k zajištění bezpečnosti na společném pracovišti, které je stavbou s povinností k bezpečnosti stanovené zákonem zhotoviteli stavby.

Nikdo nepochybuje, že povinnosti stanovené v zákoně je nutné plnit a neplnění postihovat, stejně jako nikdo nepochybuje, že smlouvy a dohody uzavírané mezi účastníky výstavby je nezbytné plnit a jejich plnění lze vynucovat. Je však nutné si uvědomit rozdíl mezi veřejnoprávními vztahy, které kontroluje a případně ve správním řízení trestá inspekce práce v případě neplnění povinností k bezpečnosti práce na stavbách, a mezi soukromoprávními vztahy uzavíranými mezi účastníky výstavby, jejichž neplnění a škody vznikající jejich následkem lze vymáhat soudním nebo jiným řízením, každopádně řízením mimo oblast inspekce práce.

Závěrem je nutno říci: „povinnosti týkající se staveb a zařízení jsou v podstatě svázány s územím a s povinnostmi fyzických nebo právnických osob uvedenými v zákonech a které území drží nebo i dočasně užívají v souladu se zákonem“ a v účelové zkratce platí

„koho území, toho povinnost“
nebo

„koho stavba, toho povinnost zajistit dodržování požadavků k ochraně života, zdraví a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů“.

Stejnou, ale osobní povinnost „zajistit dodržování požadavků k ochraně života, zdraví a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů“ má i stavbyvedoucí zabezpečující odborné provádění stavby.

Ing. Petr Osička

Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj

Informační servis ČKAIT Praha

1. V případě, že dojde k soudnímu sporu, může autorizovaný inženýr vypracovat odborný posudek, který by měl stejnou váhu jako posudek soudní?

- Strana zúčastněná v občanskoprávním sporu může požádat autorizovanou osobu o odborný posudek v rozsahu oboru, pro který je autorizována.
- Takový posudek může být v řízení hodnocen soudem jako důkazní prostředek, vyšší důkazní hodnotu však má znalecký posudek zpracovaný soudním znalcem, kterého určí soud.

2. Je zaplacení členského příspěvku člena ČKAIT zaměstnavatelem daňově uznatelným režijním nákladem pro zaměstnavatele?

- Členský příspěvek i další výdaje související s členstvím v Komoře jsou daňově uznatelným režijním nákladem podle § 24 odst. 2 písm. d) zákona o daních z příjmů, (jde o příspěvek právnické osobě, kde povinnost členství vyplývá ze zákona) v případě, kdy členství zaměstnance je podmínkou k provozování předmětu podnikání zaměstnavatele.
- Protože však jde o adresné plnění zaměstnanci, pokládá se tato úhrada za nepeněžní příjem zaměstnance (není uveden mezi příjmy od daně osvobozenými), tudíž, v měsíci proplacení členského příspěvku za zaměstnance mu musí být připočten k základu a zdaněn příslušnou daní z příjmu. Současně se stává základem pro odvod sociálního a zdravotního pojištění hrazeného jak zaměstnancem, tak i zaměstnavatelem.

3. Musí být stavbyvedoucí na stavbě neustále přítomen?

- Stavbyvedoucím ukládá zákon zejména odborně řídit provádění prací na stavbě, což představuje soubor konkrétních povinností k řádnému a bezpečnému provádění stavby.
- Odborné vedení a provádění staveb a jejich změn stavební zákon zahrnuje mezi vybrané činnosti ve výstavbě, které mohou vykonávat jen fyzické osoby se zvláštním oprávněním (autorizací).
- Výčet konkrétních povinností stavbyvedoucího obsahují především odst. 1 a 2 § 153 zákona č. 183/2006 Sb.
- Specifické povinnosti nebo požadavky pro výkon funkce stavbyvedoucího se pak většinou sjednávají mezi stavebníkem a zhotovitelem ve smlouvě, kterou spolu uzavírají. Podobně může stavbyvedoucí dostat specifické pokyny, povinnosti či požadavky od stavebního podnikatele jako svého zaměstnavatele.
- **Rozsah a závažnost povinností a odpovědnosti stavbyvedoucího** předpokládá jeho téměř stálou přítomnost (v takovém rozsahu, aby byly splněny úkoly v odst. 1 a 2 § 153 zákona č. 183/2006 Sb.) na staveništi v průběhu provádění stavby.
- Novinkou oproti dosavadní právní úpravě je nezařazení stavbyvedoucího mezi účastníky stavebního řízení.
- Pokud by stavbyvedoucí nesplnil povinnosti při přípravě a provádění stavby stanovené v § 153, dopouštěl by se přestupku (§ 178 odst. 4), za který lze uložit pokutu do 200 tis. Kč. Kdyby prováděl svou činnost bez autorizace dopouštěl by se přestupku (§ 178 odst. 1 písm. d)) – pokuta do 200 tis. Kč.
- Pokud by právnická osoba prováděla vybrané činnosti ve výstavbě fyzickými osobami které nejsou autorizované (§ 180 odst. 1 písm. d)), dopustila by se správního deliktu, za který lze uložit pokutu taktéž do 200 tis. Kč.
- Budou-li na staveništi působit současně zaměstnanci více než jednoho zhotovitele stavby, na stavbě musí být za podmínek stanovených v § 14-18 zákona č. 309/2006 Sb., povinně koordinátor bezpečnosti práce – nesmí to být stavbyvedoucí. V případě jednoho zhotovitele stavby zajišťuje dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů stavbyvedoucí.

Ing. Hedviga Klepáčková
oblastní kancelář ČKAIT Praha

Nové povinnosti v oblasti bezpečnosti práce

V souvislosti s přijetím nového stavebního zákona, zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích se od 1. 1. 2007 objevilo několik nových požadavků v této oblasti, které se dotýkají i činnosti autorizovaných osob. Tyto vyplývají z transpozice předpisů Evropských společenství do našeho právního řádu a je nezbytné je ve stanoveném rozsahu dodržovat. Současně se objevují i výklady, které tyto povinnosti interpretují nesprávně v rozsahu, který nebyl upraven těmito výše uvedenými předpisy. Pro sjednání jednoznačného postupu jsme po konzultaci s Inspektorátem práce připravili následující výklad postupu stavebníka a AO platný od 1. 1. 2007 (pro stavby s datem stavebního povolení po 31. 12. 2006 nebo stavby bez potřeby stavebního povolení zahájené po 31. 12. 2006):

1) Koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi

Podle § 14 zákona č. 309/2006 Sb., je povinen zřídit funkci koordinátora (koordinátorů) zadavatel stavby (stavebník) za následujícího předpokladu:

- budou-li na staveništi působit současně zaměstnanci více než jednoho zhotovitele stavby *)

I v případě platnosti předpokladu uvedeného výše se koordinátor **neurčuje** v následujících případech:

- při realizaci stavby celková předpokládaná doba trvání prací **není** delší než 30 pracovních dnů a **nebude** na nich současně pracovat více než 20 fyzických osob po dobu delší než 1 pracovní den, nebo celkový plánovaný objem prací a činností během realizace díla **nepřesáhne** 500 pracovních dnů v přepočtu na jednu fyzickou osobu **);
- stavbu provádí stavebník sám pro sebe svépomocí;
- stavba nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení.

Koordinátor ustanovený podle § 10 zákona č. 309/2006 Sb., může být ve smluvním vztahu se stavebníkem (je možné uzavřít buď smlouvu mandátní podle Obchodního zákoníku, nebo smlouvu příkazní podle Občanského zákoníku, nebo některý z druhů pracovněprávních vztahů) a nesmí být totožný se stavbyvedoucím (doporučuje se, aby nebyl v žádném vztahu se zhotovitelem stavby).

Stavbyvedoucí (autorizovaná osoba) je povinen podle § 153 stavebního zákona odst. 2 s koordinátorem spolupracovat. Obecně je stavební podnikatel povinen ve spolupráci s ním zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů.

Činnost koordinátora je definována § 7 nařízení vlády č. 591/2006 Sb., a to během přípravy stavby, kdy poskytuje odborné konzultace, podněty a doporučení týkající se požadavků na zajištění bezpečné a zdravé neohrožující práce, event. konzultuje plán bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ***) a § 8, kde především koordinuje spolupráci zhotovitelů a vykonává další činnosti definované nařízením vlády, mj. se účastní kontrolních prohlídek stavby.

2) Oznámení o zahájení stavby

Podle § 15 zákona 309/2006 Sb., je zadavatel stavby (stavebník) povinen doručit oznámení o zahájení prací na staveništi **oblastnímu inspektorátu práce** příslušnému podle místa staveniště nejpozději **do 8 dnů před předáním staveniště zhotoviteli** (v listinné nebo elektronické podobě).

Tato povinnost se týká případů, kdy při realizaci staveb je celková předpokládaná doba trvání prací delší než 30 pracovních dnů a bude na nich současně pracovat více než 20 fyzických osob po dobu delší než 1 pracovní den, nebo celkový plánovaný objem prací a činností během realizace díla přesáhne 500 pracovních dnů v přepočtu na jednu fyzickou osobu **). Náležitosti oznámení jsou uvedeny v příloze č. 4 k nařízení vlády č. 591/2006 Sb. Nesplnění této povinnosti může být sankcionováno.

3) Plán bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi

Na stavbách, u nichž vzniká povinnost ohlásit OIP zahájení prací a dále na stavbách, u nichž budou vykonávány práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života, nebo poškození zdraví (stanovené NV č. 591/2006 Sb.,)****), **zadavatel stavby (stavebník) zajistí** podle § 15

odst. 2 zákona 309/2006 Sb., aby **před zahájením prací na staveništi** byl zpracován **plán bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi**, podle druhu a velikosti stavby tak, aby plně vyhovoval potřebám zajištění bezpečné a zdravé neohrožující práce.

Pokud je nutno ustanovit na stavbě koordinátora BOZP, stavebník zajistí, aby na tomto plánu s jeho zpracovatelem spolupracoval. Koordinátor BOZP je povinen podle § 7 NV č. 591/2006 Sb., zajistit, aby plán obsahoval přiměřeně povaze a rozsahu stavby a dalším podmínkám údaje nezbytné pro zajištění bezpečné a zdravé neohrožující práce, a aby byl podepsán a odsouhlasen všemi zhotoviteli, pokud jsou v době jeho zpracování známi. *****)

4) Zásady organizace výstavby

Dále je nutné připomenout, že vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, zavedla v příloze 1, Obsah a rozsah dokumentace přikládané k žádosti o stavební povolení, nebo ohlášení stavby, povinnost zpracovat oddíl E – Zásady organizace výstavby. V něm je projektant – autorizovaná osoba povinen řešit otázky výstavby z hlediska organizace výstavby, včetně stanovení podmínek pro provádění stavby z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví a **zpracování plánu BOZ**. *(Text ve vyhlášce zpracovaný před vydáním NV č. 591/2006 Sb., je mylný a mohl by navadět k tomu, že plán BOZP je součástí dokumentace – to není ani z technického hlediska možné a je to v rozporu s textem zákona č. 309/2006 Sb. Text bude upraven při novelizaci předpisu).* Projektant tedy stanoví zásadní podmínky pro zpracování plánu BOZP z hlediska ochrany veřejného zájmu a v rámci autorského dozoru je oprávněn dohlédnout na jejich dodržení ze strany zpracovatele plánu BOZP. Pokud je na stavbě povinnost ustavit koordinátora BOZP a stavebník jej již určil, je vhodné, aby s ním projektant zásady organizace výstavby konzultoval.

Sankce

Kontrola dodržování příslušných předpisů spadá do činnosti inspektorátu práce podle zákona č. 251/2005 Sb., § 30. Za neplnění povinností na úseku bezpečnosti práce lze stavebníkovi uložit pokutu až do výše 1 mil. Kč, za neoznámení zahájení prací do výše 400 tis. Kč a neplnění povinností na úseku koordinátora BOZP do 300 tis. Kč.

Závěr

Je zájmem autorizovaných osob, aby se obecné povědomí o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi výrazně zvýšilo. Je povinností projektanta – autorizované osoby využít zkušeností kvalifikovaných koordinátorů BOZP tam, kde je to odůvodněné a oprávněné. Současně je nutno si uvědomit, že nové povinnosti uložené stavebníkovi výrazně zvyšují jeho náklady na stavbu a nejsou v žádném případě součástí dnešních cen projektových prací a staveb. O tom je nutno stavebníka otevřeně informovat.

Ing. Josef Sláchal, CSc.

Ing. Vladimír Blažek, CSc.

koordinátor úkolu PROFESIS

(Zpracováno s využitím materiálu Ing. Petra Osičky – Oblastní inspektorát práce Ostrava)

Pozn.:

*) Zásadní je vysvětlení pojmu **jednoho zhotovitele stavby**. Vysvětlení tohoto pojmu vychází z požadavku zákona 251/2005 Sb., kdy Inspektorát práce má zákonnou působnost v této oblasti a inspektor je povinen zjistit skutečný stav a **doložit** kontrolní zjištění a lze předpokládat doložení následujících skutečností (citace Ing. Petr Osička): „Stavební podnikatel, který je zhotovitelem stavby, má povinnosti zejména podle § 160 stavebního zákona, zajistit pro konkrétní stavbu, území, staveniště a pracoviště dodržování povinností k ochraně života, zdraví a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů. Zhotovitel stavby má povinnost uspořádat stavbu v souladu s plánem a ve lhůtách v něm uvedených, podle § 2 odst. 1 nař. vl. č. 591/2006 Sb. Zhotovitelem stavby může být jen **stavební podnikatel** s oprávněním ke stavební a montážní činnosti, která je vázanou živností a jejím předpokladem je patřičné vzdělání, a je povinen zabezpečit při realizaci stavby odborné vedení provádění stavby **stavbyvedoucím s autorizací ČKAIT**. Další zhotovitelé dílčích prací na staveništi **nejsou zhotoviteli stavby** a mnozí jimi v žádném případě ani nemohou být z důvodu nedostatečné kvalifikace neumožňující získat patřičné oprávnění k vázané živnos-

ti nebo i případně nemožnosti zabezpečit odborné provádění stavby. Povinnosti stavebního podnikatele jako zhotovitele stavby jsou **nepřenositelné na jiné podzhotovitele** i z důvodu nemožnosti plnění zákonných požadavků kladených na zhotovitele stavby. Zhotovitel stavby má povinnosti k zajišťování bezpečnosti práce jednoznačně stanovené zákonem v rozsahu celé stavby po dobu stavby.

V případě jednoho zhotovitele stavby s dalšími podzhotoviteli působícími na staveništi nastává skutečnost společného pracoviště s povinností **uzavření dohody o zaměstnavateli koordinujícím opatření k bezpečnosti podle § 101 odst. 3 zákoníku práce**. Podnikající fyzické osoby, které samy pracují, nemají povinnosti podle § 101 odst. 3 a jsou jinými osobami podle § 17 zákona 309/2006 Sb. Z dříve uvedeného je patrné, že zhotovitel stavby má výsadní nepřenositelné povinnosti a je nemožné, aby kdokoli jiný než zhotovitel stavby koordinoval provádění opatření k zajištění bezpečnosti na společném pracovišti, které je stavbou s povinnostmi k bezpečnosti stanovené zákonem zhotoviteli stavby.

V zákoníku práce je stanovena **povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost zaměstnancům**, tedy těm osobám, s nimiž má pracovní smlouvu a týká se to výkonu práce. Na svých pracovištích zaměstnavatel musí zajišťovat bezpečnost i cizím osobám a cizím zaměstnancům a na společných pracovištích, bez rozlišení oboru činnosti, **spolupracovat na zajištění bezpečnosti pro všechny**. Každý zaměstnavatel musí provádět prevenci rizik, čímž se rozumí plnění opatření z právních a ostatních předpisů, přičemž jedním z nich je i stavební zákon. "

Z toho vyplývá, že koordinátor musí být ustanoven na všech stavbách, kde stavebník (event. zastoupený výkonem některého druhu inženýrské činnosti) má přímé smlouvy o dílo s více zhotoviteli (např. zhotovitel pilotáže, zhotovitel hrubé stavby, zhotovitel technologického zařízení).

Ze zdrojů uvedených na www.bozpinfo.cz vyplývá, že v případech, kdy zadavatel zadá stavbu pouze jednomu zhotoviteli, povinnost určit koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nemá. Zhotovitel již pak koordinátora neurčuje, ten v případě, že na jeho pracovišti by pracovalo více zaměstnavatelů by musel plnit obecné podmínky podle ustanovení § 101 odst. 4 zákoníku práce č. 262/2006 Sb. – „Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště, a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti. Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění.“

) Pro tento výpočet chybí jednoznačné postupy, neboť záleží na smluvní ceně, produktivitě zhotovitele a dalších faktorech. Přeneseně ze stavební ročenky 2005 je produktivita na 1 pracovníka cca 2,0 mil. Kč. Z toho lze dovodit, že tato povinnost vzniká na všech **stavbách o očekávaných nákladech vyšších jak 10 mil. Kč. Není důležitý přesný počet, ale důležité je, bude či nebude-li překročena hranice (např.) 500 dní přepočtených na jednu fyzickou osobu (člověko-dny srovnatelné s tunokilometry), tj. kolik dní by stavba trvala jednomu člověku pracujícímu denně 8 hodin.

***) Právní úprava nestanoví, co se pokládá za přípravu stavby. Pokud stavba vyžaduje zřízení funkce koordinátora a lze tuto skutečnost předpokládat již v období zpracování projektové dokumentace, je vhodné uzavřít smlouvu s koordinátorem BOZ a využít jeho zkušeností z oboru již v tomto období, i když to není výše uvedenými předpisy nařízeno. Ustanovení § 7 se týkají činnosti koordinátora při přípravě zhotovitele na realizaci stavby, zejména časového plánu POV, technologických postupů a procesů, z toho lze dovodit, že smlouva s koordinátorem má být uzavřena nejpozději současně s uzavřením smlouvy o dílo s prvním ze zhotovitelů. Zákon 309/2006 Sb., rozlišuje fázi přípravu a fázi realizace, přičemž požaduje oznámení o zahájení prací inspektorátu před předáním staveniště zhotoviteli, tj. předáním staveniště nastala fáze realizace stavby zhotovitelem stavby.

*****) Příloha č. 5 NV č. 591/2006 Sb. stanoví, u kterých prací a činností musí být plán BOZP zpracován vždy bez ohledu na velikost stavby a způsob jejich provádění. (Jedná se např. o práce ve výkopech o hloubce větší než 5 m, práce s nebezpečnými chemickými látkami, práce nad vodou a ve výškách přes 10 m volné hloubky, v ochranných pásmech, studnařské práce, práce spojené s montáží a demontáží těžkých konstrukčních dílů a další viz podrobně příloha č. 5.

*****) Právní úprava tak rozeznává dva způsoby zpracování plánu BOZP. Na všech stavbách zde uvedených, s jedním zhotovitelem, zajišťuje stavebník jeho zpracování převážně na základě smlouvy o dílo jako povinnost zhotovitele v rámci jeho dohánky. Většinou bude tento plán BOZP nahrazovat, nebo bude součástí klasického POV, který si zajišťuje zhotovitel sám, nebo prostřednictvím svého projektanta. Na stavbách s režimem více zhotovitelů, kde je nutno ustanovit funkci koordinátora BOZP, zajišťuje zpracování plánu BOZP stavebník na základě samostatného smluvního ujednání s jeho zpracovatelem za účasti koordinátora BOZP, nebo přímo u něj. V tomto případě tedy plán BOZP nahrazuje funkci koordináčního POV.

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie

Zprávy z Velké Británie

Druhá letištní dráha na novém letišti Stansted bude stát 500 mil. liber z celkových nákladů 2,7 mld. liber na jeho výstavbu. Dráha bude dlouhá 3 km a zabere pozemek 486 ha.

Na počátku roku 2007 se ustálila průměrná cena bytu v Londýně na částce 173 225 liber, což je o 0,3 % víc než koncem roku 2006. V tomto období (4. čtvrtletí 2006) bylo zahájeno okolo 33 500 bytů, dokončeno na 50 000 bytů. Podle provedeného průzkumu chtějí ¾ zájemců nově postavený byt, a to je oproti roku 1999 prudký nárůst 20 %. Svědčí to o vyšší kupní síle obyvatelstva.

Ministryně pro plánování výstavby Yvette Cooper získala koncem ledna 2007 souhlas sněmovny, aby více než ½ nových bytů byla postavena jako sociální výstavba. Také podíl bytů stavěných pro vyšší požadavky střední třídy bude zvýšen. V Londýně se výstavba bytů polarizuje, větší část výstavby se týká dražších bytů s vysokým standardem, avšak zvyšuje se také podíl bytů s nízkým, ještě přijatelným komfortem jako startovací byty pro mladé. Building č. 05/2007

Až 70 % nově stavěných bytů v Londýně se podle odhadů developerů stavi s cílem ihned je pronajmout. Týká se to zejména celých bytových domů s deseti a více byty. Další 16 % nových bytů je určeno k okamžitému prodeji.

„Hlídací pes“ vlády, CABE, zjišťoval kvalitu návrhů bytových staveb na 300 případech a zjistil závady až u jedné poloviny návrhů. Nejlepšího výsledku dosáhla projektová společnost Berkeley (70,7 % dobrých návrhů z celku). V celé zemi dosáhlo dobré nebo velmi dobré kvality bytových návrhů pouze 18 % případů, přes 50 % bylo hodnoceno jako podprůměrné.

Nové šetření vlády týkající se zelených pásů kolem velkých měst prokázalo, že se za poslední dva roky tyto pásy zmenšily v šesti z devíti regionů. Celkově však rozsah zelených pásů značně vzrostl na 900.

Building č. 06/2007

Britští architekti, kteří projektovali v St. Petěrburku stavby na základě vyhrané soutěže, přibrali na své anglické pracoviště dva ruské architekty. Ti musejí nyní opustit Velkou Británii, neboť jim vypršela jednoroční víza. Asociace architektů požaduje na vládě, aby v případě odborné spolupráce mohly být termíny pro víza delší než jeden rok. Další možné zakázky v Rusku by mohly být takto lépe získávány.

Odměny architektů stouply za rok 2006 o 9 % v porovnání s předchozím rokem a o 24 % za posledních pět let. Celkem činily odměny 4,2 mld. liber (210 mld. českých korun), nejvíce na návrzích průmyslových a obchodních staveb (45 %), bytové soukromé domy pak 31 %. Výhled na další období dává naději

na jisté udržení tempa v důsledku zakázek na projekty pro stavby Olympiády v roce 2012.

Nejnámější britský architekt sir Foster přehlíží v roce 2007 svou celoživotní tvorbu od roku 1960. Mezi jeho nejvýznamnější návrhy patří banka v Hongkongu, slavná kupole na berlínském rekonstruovaném Reichstagu, stadion Wembley v Londýně, koncertní hala pro 12 500 míst v Glasgowě, výšková budova o 78 podlažích na místě World Trade Center v New Yorku, věžová 118podlažní budova v Moskvě a mnoho dalších. Všechny návrhy mají vysokou architektonickou kvalitu a jsou vždy vázány na místo a jeho okolí. Fosterova kancelář je na 30 místech světa, má na 800 pracovníků a otázkou je, zda se podaří udržet tak veliký projektový potenciál i v budoucnu. Mnoho dobrých architektů u Fostera začínalo, řada z nich u něj dosud pracuje, a to je velmi dobrá vizitka pro jejich odbornou úroveň. Fosterovi je 71 let a zdá se, že u kanceláře dochází k jistému útlumu.

Vystavení účinkům azbestu uvolňujícího se ze stavebních dílců zabíjí ročně ve Velké Británii 3 000 osob. Nové nařízení z listopadu 2006 zpřísňuje podmínky, za kterých lze s azbestem pracovat, zejména při odstraňování konstrukcí a prvků s vlákny z azbestu ze starých budov. Jsou stanoveny závazné podmínky pro udělování licencí firmám, které s azbestem pracují. Jednou z nich je stanovení koncentrace azbestových vláken ve vzduchu hodnotou 0,1 vlákna na 1 cm². Porušení ustanovení nařízení je možno potrestat pokutou nebo i vězením. Pojišťovny odmítnou pojistit stavebníky, kteří předpis poruší.

Building č. 07/2007

Britské ministerstvo obchodu a průmyslu vydalo příručku, ve které informuje pracovníky přicházející do Velké Británie o nebezpečí nekalých praktik při nábore pracovníků k firmám. Publikace obsahuje také informace o právech pracovníků v oblasti sociální. Dva pilotní programy, které mají pomoci těmto osobám v Londýně a v Birminghamu jsou již v běhu.

Světově proslulá architektka Zaha Hadid dosáhla rekordu v hrubém obratu své projektové kanceláře za rok 2006 ve výši 9,6 mil. liber a čistým ziskem 1 mil. liber. Její návrh vědeckého centra ve Wolfsburgu (Německo) je navrženo na Stirlingovu cenu. Zaha Hadid byla členkou komise, která rozhodovala o vítězném návrhu pro Národní knihovnu v Praze.

Moratorium na výstavbu bylo vydáno pro území okolo řeky Temže v místech hnízdění ptáků, a to do vzdálenosti 5 km. Zakáz výstavby větších domů než s deseti byty se dotkne 13 obcí v regionu.

Londýnská School of Economics vydala výsledek šetření, podle kterého jsou rekonstrukce na starších sídlištích příliš nákladné a nemohou se vyplatit. Zpráva, mající řadu sociálních poznámek k obyvatelstvu a způsobu bydlení na sídlištích, bude podkladem pro jednání parlamentu o dalším rozvoji bytové sociální výstavby v zemi.

V roce 2006 bylo v zemi dokončeno 160 234 bytů, což je v porovnání s rokem 2005 o 800 bytů více.

Svaz výrobců stavebních hmot vyzval vládu, aby v zájmu výstavby plánovaných nových 5 000 environmentálně progresivních domů (nízké a nulové emise CO₂) zabezpečila opatřením možnost nákupu levnějších pozemků pro tyto účely. Domy mají mít náklady do 60 000 liber/byt a jejich kvalita má dosáhnout stupně 4,5 až 6 (environmentálně nej kvalitnější). K výzvě se připojila aliance stavebníků (House Builders Alliance) s požadavkem, aby vláda vytvářela nátlak na dodavatele energií po její efektivnější výrobě.

Building č. 08/2007

Šéf výkonného výboru pro výstavbu zařízení pro OH 2012 D. Higgins již zahájil rozhovory se zástupci odborových organizací o projednávání mzdových požadavků odborů během výstavby s cílem zajistit její hladký a nerušený průběh. Odbory tuto iniciativu uvítaly a slíbily přispět k sociálnímu smíru po dobu celé výstavby.

První montované domy, projektované firmou IKEA ve Velké Británii, jsou v přípravě v Gatesheadu. Pod označením BoKlok se jedná o dřevěné dvoupodlažní domy pro bydlení. Vládou ustanovená komise pro architekturu a urbanizovan

vané prostředí CABE (Commission for Architecture and the Built Environment) napadla kvalitu těchto domů a nedoporučila je k další výstavbě, avšak rada města Gatesheadu shledala, že domy jsou kvalitně projektované, promyšlené, energeticky velmi účinné a mají výborný vzhled, což vede k zájmu zákazníků o tyto domy. Třípokojové byty budou stát okolo 150 000 liber. Developeři litují, že CABE, ačkoli byla pozvána, se jednání na místě nezúčastnila a domy „odstřelila“ na dálku.

Malé a střední stavební firmy využily lépe než velké společnosti možnost výstavby nových domů na místě opuštěných území (brownfield). Podíl této účasti činí až 90 % a podle vládní statistiky bylo na těchto pozemcích postaveno asi 70 % všech nových bytových domů. Předpokladem pro úspěch menších firem je jejich lepší spojení s místní správou, která má zájem zaplňovat ve svém území volné plochy, jejichž velikost není zajímavá pro velké stavební firmy.

Zřízení nezávislého výboru pro změny klimatu je vyvoláno snahou získat pro rozhodování vlády potřebné vysoce odborné informace a stanoviska. Počet členů výboru má být pět až osm, budou jmenováni tajemníkem vlády pro životní prostředí na základě svých vědeckých znalostí. Každý rok vydá výbor zprávu o stavu změn klimatu a vláda bude povinna na ni odpovědět. Všechny programy na snižování emisí uhlíku do ovzduší budou doprovázeny návrhy na domy s nulovou emisí uhlíku pro obecní úroveň rozhodování.

Building č. 09, 10, 11/2007

Počet smrtelných nehod na staveništích ve Velké Británii se v roce 2006 zvýšil o 15 % a poranění o 2 % v porovnání s předchozím rokem. Je to přičítáno stále nedbalosti o bezpečnost pracovníků, jejich nechtu nosit ochranné pomůcky a často i podcenění nebezpečí, které jim může hrozit při práci, zejména ve výškách. Za touto bilancí mohou být také nově přichozí pracovníci ze zahraničí.

Stavební průmysl varuje vládu, že tvrdým vyžadováním snižování emisí oxidu uhličitého „za každou cenu“ v příští dekádě může odradit developery v oblasti bytové výstavby od podnikání.

Federace podnikatelů signalizuje bojkot „zelené“ agendy, pokud budou zejména obce požadovat „nesmyslné“ environmentální požadavky. Žádá, aby kodex o trvale udržitelné výstavbě byl součástí stavebního řádu a nikoli součástí politiky vlády. Při plánované výstavbě 200 000 environmentálně vhodných bytů to vyžaduje jednání s mnoha sty obcemi nestejné úrovně a kvality jejich správy.

S velkou pompou bylo oznámeno, že mezi pracovníky na stavbě Terminálu 5 letiště Heathrow byl nalezen ilegální dělník – malíř a natěrač z Ruska. Ten byl z Velké Británie vyhoštěn. Zdůvodnění toho je v údajném nebezpečí, že by takový pracovník mohl do letištní stavby vložit časovanou nálož, která by byla později kdykoli odpálena.

Nově postavené administrativní budovy podle nejnovějších environmentálních požadavků v rámci „zelené výstavby“ mají o 2,5 % vyšší nájemní hodnotu, neboť snižují spotřebu energie až o 25 % oproti běžným budovám. Po zavedení povinné certifikace se může tato hodnota ještě zvýšit.

Konfederace stavebních pracovníků a Asociace výrobců stavebních materiálů se obrátily na ministra Browna (nyní již premiéra) s požadavkem, aby byl vyjasněn program vlády v investování na další tři roky. Týká se to zejména školských staveb, obnovy některých dožívajících sídlišť a sociální výstavby nových bytů. Dosud nebyly stanoveny závazné energeticky úsporné parametry pro uvedené druhy výstavby.

Zpráva National Audit Office tvrdě kritizuje vládu VB, že špatně řídí výstavbu vlastních investic z pohledu trvale udržitelného rozvoje a ceny staveb po celé období jejich životnosti. Zpráva doporučuje znovu stanovit jasná kritéria pro takovou výstavbu, jmenovat expertní týmy pro šetření na těchto stavbách a určit odpovědné orgány a pracovníky za tuto výstavbu.

Building č. 16/2007

Radikální řešení stávajícího stavebního fondu v Londýně

Primátor města Londýna Ken Livingstone zveřejnil návrhy na řešení situace ve stavebním fondu města s cílem dosáhnout výrazného snížení spotřeby energie a přiblížit se tak parametrům, které jsou předepsány pro novostav-

by. Především by se měla zvýšit tepelná izolace v podkrovních prostorech a tam, kde je dům postaven z cihelného zdiva s nedostatečnou tepelnou izolací. Projekt je dotován 78 mil. liber a město bude finančně podporovat všechny majitele domů, kteří na jeho uskutečnění přistoupí. Hlavním cílem plánu je vytvořit z Londýna „nejzelenější město na světě“. Do 20 let se sníží emise uhlíku o 60 %, což je dvojnásobek toho, co plánuje vláda Velké Británie. Součástí plánu je také zkvalitnění městské dopravy v oblasti nižší spotřeby paliv a nižších zplodin z nich. Vytvořená skupina odborníků, kteří mají návrh rozpracovat a řídit, zahrnuje velké stavební firmy – Laing O'Rourke, Barrat Homes, Kingspan, British Land a další. Podle předběžných propočtů ekonomických expertů bude celá akce vyžadovat ročně nejméně 13,5 mld. liber a dotkne se 450 tis. bytů každoročně v rozsahu 10 let. Akce bude tak značně organizačně náročná.

Building č. 09/2007, str. 12

Hodnocení plnění výstavby akademických souborů

Vládní program výstavby vysokoškolských souborů (kampusů) ve Velké Británii byl podroben analýze národního úřadu pro audit (NAO), z něhož vyplývá, že bylo již provedeno mnoho dobrého, že však situace vyžaduje urychlit tempo výstavby a zkvalitnit řízení celého programu. NAO shledalo, že část objevených nedostatků se týká nízké kvality návrhů a jejich uplatnění na staveništích, audit dále kritizuje nedostatečný dohled nad pracemi a nedbalé přebírání dokončených staveb, u některých realizací nejsou splněny všechny požadované parametry trvale udržitelné kvality a námitky se týkají také neplánované příliš rozptýlené výstavby. Na všechny připomínky auditu jsou připravené odpovědi s vysvětlením a také s řadou námětů pro splnění uvedených připomínek. Některé jsou však dány skutečností, že výstavba je podporována také mnohými sponzory, kteří požadují plnění vlastních požadavků, zejména v rozmístění objektů po ploše a také svých představ o nejlepším celkovém řešení konkrétní akce. Na některých kampusech byly zvýšeny státní příspěvky celkem o 1,4 mil. liber, a to jak u technického vybavení učeben a knihoven, tak i ve zvýšení komfortu studentů (jídlny, hřiště).

Building č. 09/2007, str. 30

Rozvoj železobetonu ve Velké Británii v roce 2006

Britská společnost pro vyztužené konstrukce (BAR) vydala výroční zprávu za rok 2006, ve které shrnuje své aktivity a výsledky, které byly na poli vyztuženého betonu dosaženy. Cíle společnosti směřují ke komplexnímu řešení všech dílčích problémů spojených s vyztuženými betonovými konstrukcemi, včetně hledisek bezpečnosti, zdraví, produktivity práce, řízení a marketingu na tomto poli. Velkou část úkolů v roce 2006 zahrnuje témata o trvalé ekonomické a environmentální udržitelnosti, ochrany před požáry a průkazů o správnosti volby železobetonu jako kvalitního materiálového a konstrukčního řešení. Zvýšení spotřeby železobetonových konstrukcí v roce 2006 o 30 % bylo potvrzeno z nezávislých zdrojů. Byly hodnoceny přednosti železobetonu, jeho robustnost, odolnost vůči ohni, přínos pro zvukovou izolaci budov a další vlastnosti, které nevyžadovaly žádné další stavební úpravy. Výztuže jsou nyní vyráběny již pouze z odpadové a recyklované oceli a cement z domácích zdrojů, což odstraňuje dopravní náklady, kterými trpí dovoz dřeva nebo vysoce kvalitní oceli ze zahraničí. Okolo 90 % energetické spotřeby nebo připadá na vytápění, chlazení a osvětlení a použití železobetonových konstrukcí s vysokou tepelnou kapacitou umožňuje množství energie snížit. Tepelná hmotnost železobetonu dovoluje absorbovat, ukládat a později vyzařovat teplo, stabilizovat tak vnitřní teplotu budovy a v řadě případů umožňuje zcela vyřadit z použití nákladná klimatizační zařízení. Použití ve výškové výstavbě činí ze železobetonu bezkonkurenční volbu zejména při zvyšování požadavků na protipožární odolnost výškových budov a bezpečnost řízené evakuace osob z ohrožených míst. Vlastní vyztužení betonových konstrukcí se stále více uskutečňuje z mířící a sítí, tyčové vyztužné prvky se dostávají do menšiny. Úloha výboru BAR na poli technickém je dvojí. Především zastupuje britský průmysl železobetonu navenek na evropské úrovni, provádí technické expertizy v případech potřeby a dále odpovídá za rozšiřování technických informací o výsledcích vývoje a za výměnu těchto podkladů. Marketingová část výboru usiluje o trvalé seznamování odborné veřejnosti s výhodami železobetonu jako výborného konstrukčního řešení a vede příslušné kampaně napříč celým národním hospodářstvím.

Review of BAR committee 2006

Podpora zelených projektů v rozpočtu Velké Británie

Ministr financí Velké Británie Gordon Brown přednesl ve svém projevu plán

opatření, týkajících se podpory zelených projektů. Mezi jiným jde o tyto kroky:

- bytové domy, které budou mít nulové emise oxidu uhlíku a budou stát méně než 500 tis. liber, budou osvobozeny od daní až do roku 2012;
- granty na výstavbu zelených bytů budou zvýšeny o 50 %;
- důchodci, kteří instalují zesílené tepelné izolace a nebo nové zelené vytápěcí zařízení, obdrží grant mezi 300 až 4 000 liber;
- navrhuje se rozšířit oblast poplatků společnostem pro vyčištění zamořeného území.

Tato iniciativa pokrývá všechny nové stavby, netýká se však stávajících domů. Investice do veřejných staveb vzroste o 7,4 mld. liber pro školství do roku 2012 a bytová výstavba dostane navíc 8 mld. liber. Velké firmy budou platit menší daně, menší budou platit více, avšak získají podporu pro výcvik pracovníků. Reakce průmyslu je rozporuplná, přý se to netýká podstaty úkolu pro zlepšení životního prostředí, na iniciativě není vlastně nic nového. (Pozn.: G. Brown je nástupcem Tonyho Blaira).

Building č. 12/2007, str. 11

Stagnace výstavby ze soukromých zdrojů ve VB

Ve Velké Británii vznikla iniciativa PFI – Privat Finance Initiative, od které se slibovaly výrazné výsledky v oblasti těch staveb, pro které chyběly ve státním rozpočtu peníze. Šlo především o výstavbu a následně zabezpečení provozu škol a nemocnic a v prvních několika letech se skutečně postavilo až 700 těchto staveb v celkové částce 46 mld. liber. V současné době opadl zájem soukromých investorů pro tento druh výstavby a zájem se přesunul do Austrálie, Japonska a neočekávaně také do Číny. Projekty PFI rozšířily poznatky v mnoha směrech, v postupech při počátečních investičních záměrech, při hledání modelů financování a mechanismů plateb, při řešení právních otázek výstavby a při hodnocení dlouhodobé efektivnosti investice. V mnoha směrech byly zkráceny lhůty pro projednávání problémů výstavby, byly koordinovány přípravné, projektové i prováděcí etapy na řadě staveb za sebou s návazným zapojením jednotlivých projektových a stavebních kapacit, posílily se nezbytné partnerské vazby účastníků výstavby a vytvořily se stále řídící manažerské skupiny. Japonský model PFI má některé odchylky od britského modelu, hlavní zásady spolupráce mezi hlavními partnery státem a soukromým kapitálem však platí. Ve Velké Británii jsou v současné době jiné priority pro soukromý kapitál a nezdar některých velkých PFI akcí přivodil podstatné snížení zájmu o tento způsob investování.

Building č. 12/2007, str. 32

Poznatky z bydlení v anglických environmentálních domech

Návštěva ve třech environmentálně řešených domech přinesla řadu poznatků, které ukazují na některé aspekty, které s sebou takové bydlení nese.

1. Dům v Liverpoolu má pět obytných místností, kuchyni a příslušenství, majitel se seznámil s environmentálním řešením prostřednictvím své německé manželky, která to znala z Německa. Dům má tepelné čerpadlo, dvoučinné splachování na toaletách, nízkoenergetické osvětlení interiéru, stěny s pěnovou vláknitou izolací, izolační matrace na podhledu střechy. Veškeré odpady rodina dává na recyklaci. Problémy s tepelným čerpadlem, které dávalo příliš horkou vodu, se podařilo odstranit. Náklady za celkový energetický komfort považuje rodina za přiměřené s výhodou většího pohodlí.

2. Dvě sestry bydlí ve třípokojovém bytě, o kterém dlouho nevěděly, že se jedná o ekologicky navržený byt. Recyklační zásobník v kuchyni se jim zdál příliš malý. Elektrický počítač pro kontrolu spotřeby energie však stále sledují. Naučily se s energií šetřit a původně trvale zapnuté televizory nyní vždy vypínají. Při návštěvách přátel své poznatky rozšiřují také mezi ně. V bytě mají nábytek z ověřených druhů měkkého dřeva, vnitřní osvětlení je řízené, dvoučinné splachování na WC, velké okenní otvory pro přívod slunečních paprsků. Platby za energii jsou vyšší než čekaly, avšak oceňují komfort, který mají. Pokud by se stěhovaly, pak pouze z nečekaných ekonomických důvodů.

3. Rating domu rodiny v Eco-parku v temžské oblasti je výborný. Rodina má pět členů (tři dcery), dům se podobá poněkud tělocvičně, protože má na střeše solární panely. Konstrukce domu je dřevěná, hodnota $U = 0,25 \text{ W/m}^2 \text{ K}$, dvojité zasklení je vyplněno argonem, vytápění pomocí sluneční energie, nízké množství vody na splachování WC, dešťová voda ze střechy se používá na zalévání zahrady, nízkoenergetické vnitřní osvětlení, recyklační zásobník a drtič plechovek. Množství vynášeného odpadu ven se recyklací snížilo na jednu třetinu. Pro snížení spotřeby elektřiny namontovala rodina úsporné žárovky.

Po dobu čtyř let, co zde žijí, matka nepocítila astmatické příznaky jako předtím. Problémem je přehřívání místností v létě.

Building č. 12/2007, str. 36

Novinky z Velké Británie

Do bytové výstavby ve Velké Británii vstupují velké developerské společnosti. Jedna z největších – Land Securities – dosud působící ve výstavbě obchodů a kanceláří, oznámila zájem účastnit se na výstavbě 13 000 bytů Ebbsfleet v blízkosti tunelu Channel Tunel, spojujícího Anglii s Francií. Po jejich dokončení budou obyvatelé moci dosáhnout Londýn za 17 minut. Další projekty má Land Securities rozpracovány v severní oblasti Londýna (2 000 bytů) a žádá o stavební povolení pro 6 500 jiných bytů.

Nové plánované vězeňské kapacity pro 700 a 600 vězňů musí již v návrhu zahrnovat požadavek, aby 10 % příkonu energie pocházelo z obnovitelných zdrojů. Není vyloučeno, že výstavba bude financována způsobem PFI (soukromá kapitálová účast). Státní pokladna nechce tuto výstavbu hradit, neboť jejím záměrem je úspornost a snižování státního dluhu pod 40 % HDP.

V dohledné době bude provedena revize stavebního zákona, jež bude obsahovat posílení pravomoci místních správ v rozhodování o projektech na území jejich řídicí působnosti a v zesílení kontrolní činnosti. Má být také lépe vyjadřován plánovací výhledový systém ve výstavbě.

Organizace RICS (Výzkumný ústav pro konstrukce) požaduje po vládě, aby do kodexu o trvale udržitelné výstavbě zahrnula také požadavek na energetickou efektivnost ve stávajících stavebních fondech, vybudovaných ze státních zdrojů a pro tento účel zřídila poradenské a informační místo o postupech přípravy a provádění opatření v zájmu zvýšení energetické efektivnosti.

Developeři v bytové výstavbě požadují na vládě, aby souhlasila s výstavbou bytů s většími místnostmi než dosud. Týkalo by se to 40 000 nových bytů s nízkým nájmem, kde se očekává obsazení průměrně pěti osobami.

Building č. 13 a 14/2007

Nové výrobky pro úsporu energie na britském trhu

Švédská firma Parans dodala na britský trh nové optické kabely pro solární zařízení. Tento systém může být snadněji instalován do těchto zařízení v porovnání s tradičními trubkami. Každý solární panel bude vybaven čtyřmi kabely o průměru 6 mm se svazkem optických vláken o tl. 0,75 mm. Při větší výšce budovy než 20 m mohou být takové panely montovány do fasády.

Pro rodinné domy vyvinula firma Alfa Laval sružený vytápěcí systém, regulovatelný automaticky po jednotkách podle nastavených požadovaných tepelných a dalších parametrů. Zvláštní výměník je instalován pro dodávku teplé vody.

Velmi plochý solární panel dodává firma Vaillant. Instalován do systému horké vody, přispívá k výrobě teplé vody v boileru za oblačných dní. Firma doporučuje instalovat 1 m² panelu na jednoho obyvatele.

Částečně napájený z fotovoltaického panelu je systém firmy Sanyo Air Conditioners, určený pro klimatizaci. Vzniká tak úspora energie pro klimatizační požadavky. Firma Sanyo dala také na trh tepelné čerpadlo pro vytápění a dodávku teplé vody, které je velmi úsporné na spotřebu energie a snášenlivější k životnímu prostředí.

Švýcarský systém „splachování“ mušlí na pánských záchodcích nevyžaduje příkon energie ani vody nebo chemikálií, pracuje na bázi drenážních otvorů a prvků odstraňujících zápach. Instalace systému ve 160 švýcarských restauracích McDonald uspořila za rok 27 mil. litrů vody.

Building č. 16/2007

Budoucnost výškových staveb v Londýně

Zhruba před dvaceti lety vznikly ve Velkém Londýně první výškové stavby na místě bývalých doků – Docklands, z nichž první a nejznámější byla věž Canary Wharf. Pro obhájce zachování středu Londýna tak, jak vznikl za viktoriánské éry, nebyla výstavba výškových staveb mimo centrum nevhodná, avšak tvrdě se bránili záměrům zámožných investorů, kteří postupně požadovali věžové

domy také uvnitř města. Mezi členy takzvané English Heritage (Anglické dědictví) patřil a dosud patří i princ Charles. Svedl mnohou a často úspěšnou bitvu o ponechání dosavadního rázu středu města. V nedávné době se však již výstavba výškových objektů ve středu města prosadila ve čtvrti, v níž jsou největší finanční instituce nejen země, nýbrž i světa – City. Jestliže se první stavby vyznačovaly tvarovou umírněností a tradičním čtvercovým nebo obdélníkovým půdorysem, jsou již nedávné kreace značně odvážné. Návrhy nejlepších architektů (sir Foster aj.) podporují svými penězi komerční společnosti, banky, pojišťovny a bohatí soukromí investoři. Výstavba věží se stala velmi populární a je podporována také primátorem Londýna Livingstonem. Dnes nejčastějším požadavkem při výstavbě výškových staveb uvnitř města je to, aby se novou realizací nezakrýval dálkový pohled na nejdůležitější městské památky, zejména na katedrálu sv. Pavla. Město nemělo nikdy a dosud nemá žádný urbanistický záměr ani žádný územní plán. V porovnání s jinými městy (Paříž, Petrohrad, Benátky) není prý tak architektonicky závažné. Proto se proti současné velké vlně výstavby výškových budov obtížně argumentuje a požaduje se pouze dodržení určité maximální výšky (okolo 40 podlaží), a to jen proto, že pro vyšší hladiny výstavby jsou dány tvrdší technické předpisy v oblasti protipožární bezpečnosti a ochrany osazenstva budovy. Avšak ani omezená výška není dosti malá k tomu, aby se výškové budovy stavěly pro bytové účely. Pro trvalé bydlení je v Anglii zcela jiný model a pokud se nejedná o sociální výstavbu, většina obyvatel sní o bydlení ve vlastním domě. Proto i do budoucna budou výškové stavby určeny především pro kancelářské účely a pro velmi efektivní hotelové provozy. Vzhledem k tomu, že britská společnost stále více bohatne a do Londýna stále směřuje velké množství světového finančního kapitálu, je budoucnost výškových staveb v Londýně, zejména pro drahé pozemky, které nutno co nejlépe exploatovat, nepochybně na dlouhou dobu zabezpečena. Pro světové architekty je to výzva, aby se dostali do uvažované skupiny možných autorů těchto staveb.

Building č. 14/2007, str. 34

Krátké zprávy z Francie

Organizace pověřená řízením náborových a výukových akcí ve stavebnictví PRO BTP zahájila kampaň na získání mládeže ve věku od 13 do 16 let pro myšlenku stát se stavbařem. Ve spolupráci s řadou velkých podniků provádí vysvětlovací setkání s mladými na školách i s jejich rodiči na zvláštních schůzkách. Mezi nabídkami výhod jsou i možnosti získat při vstupu do stavebnictví bezplatné řídicí průkaz nebo půjčku pro start s minimálním úrokem 1 % na dobu 4 let (např. pro nákup prvního auta nebo na pořízení prvního bytu), výhodné sociální pojištění a zdravotní péči.

Společnost Pařížská letiště plánuje výstavbu dalšího terminálu v pařížské oblasti T2G na dosavadním letišti, které slouží nyní třem nízkonákladovým společnostem. Nový terminál o ploše 21 tis. m² bude od roku 2008 odbavovat na 3 mil. cestujících s cílem snížit zatíženost letiště Roissy na dobu potřebou na přestup z 45 na 30 min.

Francouzská společnost Bouygues Construction provádí u čínského města Šanghaje výstavbu dvou trub tunelu pod ústím řeky Yang-tse v délce 8 km. Každá z trub je ražena štítem o průměru 15,43 m, což je největší průměr na světě. Termín dokončení stavby odpovídá počátku světové výstavy v Šanghaji v roce 2010.

Ve francouzské Guayaně je raketová základna pro vypouštění kosmických těles. V současní době se tam připravuje na rok 2008 vypuštění sovětské družice Sojuz. Tento projekt bude stát 344 mil. EUR, které zaplatí skupina států ASE a Evropské unie. Rusové dodají technologii pro výstavbu a vlastní družici.

Mezi městy Lucemburg a Perpignan (Jižní Francie) bude koncem jara 2007 zahájena železniční doprava kamionů na plošinových vagoněch. Trať měří 1 000 km a jízdy se budou konat směrem na jih převážně přes noc, zpět na sever pak ve dne. Na dvacet vagonů se vejde 40 kamionů.

V zájmu sjednocení vědeckého úsilí v regionu Pas de Calais a belgického Valonska byla založena společná vědecká skupina pro výzkum sedimentů a škodlivin v oblastech, kde byla skončena průmyslová výroba. Budou řešeny programy pro úpravu půd a odstraňování kontaminace na zamořených územích. Skupina věří, že program bude podpořen mimo jiné také z evropských fondů.

Nová mezinárodní francouzsko-japonská vědecká laboratoř byla utvořena v zájmu prohloubení výzkumu stavebních materiálů, mechaniky kapalin a triologie. Jejím posláním je sloučit do jednoho synergetického programu práci 30 odborníků a dalších asi 300 spolupracovníků z Francie a Japonska zejména pro výzkum biokompatibilních materiálů a problémů spojených s trvale udržitelnými cíli.

Nová trať LGV (dříve TGV) z Madridu přes Barcelonu se napojí na francouzskou větev evropské sítě rychlostních tratí u Perpignanu v roce 2009. Na připojení ve Francii bude budováno 27 mostů a viaduktů a dalších 11 zvláštních staveb včetně dvou mimoúrovňových křížení s dálnicí A9 a silnicí RN9.

Travaux č. 839

Pařížský region známý jako Ile-de-France získal pro příští období šesti let investice ve výši téměř 5,5 mld. EUR, z toho bude regionu přiděleno 3,4 mld. EUR, zbylých 2,1 mld. EUR půjde na státní zakázky pro rozvoj. Velké projekty, které jsou v rámci přidělených prostředků plánovány, jsou určeny ke zvýšení atraktivity regionu, dále pro sociální a teritoriální programy v souladu se životním prostředím s důrazem na strukturální projekty v oblasti dopravy, zásobování vodou a odpadového hospodářství. Součástí programů je také posílení vzdělávání a výzkumu v regionu.

Mezi ministerstvem dopravy a federací organizací inženýrského stavitelství byla podepsána dohoda o jejich úzké spolupráci při nenadálých událostech (přírodní a jiné katastrofy) a o okamžitém řešení takových situací. Spolupráce bude probíhat ve třech fázích. V první bude provedena bilance připravenosti jednotlivých podniků na nenadálé případy a podle poznatků budou provedena zlepšení; během krize bude pověřeným štábem ihned zahájena záchranná akce, po vyřešení krize budou provedeny bilanční a hodnotící akce s cílem případně navrhnout vylepšení současně zavedených řídicích systémů.

Organizace, zabývající se prevencí možných rizik a nehod na stavbách, podepsala s ministerstvem národní výchovy, vysokého školství a výzkumu dohodu o společném postupu při vytváření podmínek pro snižování nebo odstraňování rizik ve stavebnictví. Dohoda je 4letá a je založena na těchto zásadách: analýza současného stavu připravenosti na možná rizika, identifikace těchto rizik podle jejich výskytu, tvorba příslušných systémů k odvrácení rizika a jejich zavedení do široké praxe.

Mezi dvěma největšími městy na francouzské Riviéře – Cannes a Nice, bude postavena třetí železniční kolej v délce 31 km. Dosavadní dvokolejná trať je již zejména v letní sezoně přetížena. Třetí kolej bude sledovat přesně směr a výškové parametry obou dvou kolejí, avšak podle profilu terénu a technických obtíží bude buď na straně „země“ nebo „moře“. Celkem bude vynaloženo v první etapě Antibes – Cannes s.m. 145 mil. EUR s dokončením v roce 2011, ve druhé etapě Cannes – Nice bude stát trať 200 mil. EUR s dokončením v roce 2015.

Několik čísel o nové, do provozu uvedené přepravě kamionů na trati Lucemburk – Perpignan (španělská hranice): Délka trati 1 080 km, ročně přepraví 300 000 kamionů na plochých vagonech, počty kamionů na silnicích se omezí o 10 %, emise oxidu uhličitého se sníží ročně o 240 tis. tun. Nové spojení po vyhodnocení úspěšnosti této trati se uvažuje napříč Francií směrem do Itálie.

Nový protokol o financování trati LGV (Ligne à Grande Vitesse) mezi Lyonem a italským Turinem byl podepsán ve výši 4,4 mld. EUR, z nichž dvě třetiny hradí stát. Trať bude mít řadu tunelů, práce budou zahájeny v roce 2010 a dokončeny v roce 2020. Projekt podpoří, jak doufají partneři, Evropská unie podílem alespoň 20 %.

Nový předpis pro inovační programy v silničním stavitelství byl vydán ředitelstvím dálnic. Jedná se o dvě hlavní témata: omezení nepříznivého vlivu staveništního provozu na okolí a návrhy na snížení spotřeby energie při výstavbě silnic. Podniky i projektové organizace budou moci experimentovat přijaté návrhy programu na velkých stavbách, hrazených ze státního rozpočtu nebo z regionálních prostředků. Výběr přihlášených kandidátů proběhl již na jaře 2007. Výsledky budou uvedeny v časopisu Travaux.

Ministerstvo průmyslu vydalo souhlas s výstavbou jaderného reaktoru na staveništi Cardache podle patentu Julia Horowitz (RJH) jako prvního tohoto typu vůbec. Tento typ reaktoru má jiný způsob spalování než dosavadní typy a v budoucnu má zabezpečit mimo energetických potřeb také 25 % celkové výroby radiových prvků pro nukleární medicínu v rámci Evropské unie. Reaktor RJH o kapacitě 100 MW bude do provozu uveden v roce 2014 a bude stát 500 mil. EUR.

Salon kompozitních materiálů se v Paříži koná každý rok. Letos představil materiál z uhlíkových vláken, který má mnohokrát větší únosnost než beton. Příkladem je lávka pro pěší dlouhá 24,5 m s hmotností pouze 12 tun (30x méně než z betonu). Konstrukce, vyrobená v Rotterdamu, byla přepravena na výstaviště Porte de Versailles v Paříži. Vedle svých fyzikálních předností má materiál také velmi příznivou cenu vůči oceli i betonu.

Travaux č. 840

Příčný přesun půdy u zakládání staveb

Ve Francii byl vyvinut a patentován způsob zhutnění a zesílení základové půdy bez nutnosti vibrace nebo generování dělených prvků půdy. Nový způsob má velmi malý negativní dopad na životní prostředí a je značně levnější než jiné způsoby úpravy zemin. Tradiční praxe, že při málo nosném podloží se musí zakládat do velké hloubky, se nahrazuje novým způsobem zpevnění půdy pomocí zálivkových sloupků po provedených vývrtech, jimiž se zemina odtlačuje do stran a tím zpevňuje potřebnou plochu. Tím se také zmenšuje na minimum možnost sedání půdy. Pro stabilizaci pláň postačí položit nad sloupky zhruba do 1 m tlustou šterkovou vrstvu pod budoucí základovou desku stavby, aby se tlak konstrukce přenesl rovnoměrně po celé ploše. Metoda se uplatní u všech pozemních staveb, násypů pro dálnice, nájezdů na mosty a u staveb, kde základová deska má větší hmotnost než vlastní konstrukce. Průměr vrtaných otvorů je od 30 do 45 cm, jejich hloubka může být až 25 m. Metoda byla již použita ve Francii na víc než 1 000 stavbách, v USA však pouze asi na 30 se značným ziskem práce a nákladů.

Engineering News Record č. 11/2007

Veřejná doprava ve Francii – výhled

V roce 2006 se zabývaly orgány řídící veřejnou dopravu ve Francii analýzami současného stavu a vedly diskuzi nad budoucími úkoly této výstavby. Diskuze se odehrály ve všech regionech země za účasti všech uvažovaných partnerů tak, aby se plánované úkoly co nejdříve projednaly a aby se všichni mohli včas připravit na jejich plnění. Na počátku roku 2007 je již hlavní obrys dalšího postupu v dopravních stavbách hotov a globální představa o prioritách se postupně zpochobňuje. V daném programu se vine jako červená nit nutnost posilovat pracovní síly z řad mladých, neboť v příštím období bude odcházet do důchodu mnoho pracovníků, za které musí přijít náhrada. Program další výstavby je orientován převážně na dopravní stavby pro veřejný sektor proto, že jsou to ony, které se mají stát páteří dalšího hospodářského rozvoje větších měst.

Program bude uskutečněn celkem ve třiceti francouzských aglomeracích v objemu 5,3 mld. EUR, z toho ¾ půjdou do staveb, zbytek je plánován na vybavení. Přednost bude mít kolejová doprava, metro, tramvaj, kombinace tramvaj-vlak, a to zejména v hustě zabydlených oblastech jihu a západu země. Z 91 projektů se již provádí 17, dalších dvacet bude zahájeno v roce 2007. V programu je také zahrnuto 34 projektů na autobusovou městskou dopravu v zájmu podstatného snížení zatížení středů měst automobily. Řada měst rozšiřuje také linky metra (Lyon, Toulouse, Marseille, Štrasburk). Po roce 2009 přijde na řadu obdobný program pro západ země. Pro Paříž a její aglomeraci existuje již jiný dlouhodobý program, který je specifický a který zasahuje do celého území regionu Ile-de-France. Inženýrské stavby, zejména mosty a viadukty, jsou ve francouzštině jako v jediném jazyku označeny „ouvrages d'art“ – umělecká díla. Jejich estetická kvalita a zakomponování do krajiny jsou jedním z požadavků jejich výstavby. Francouzské mosty a viadukty tyto požadavky zcela a ve všech případech splňují. Nepochybně tomu bude i v případech, kdy takové stavby a také tunely a trati metra budou součástí dopravních řešení uvnitř měst.

Travaux č. 839

Zpráva z Německa

Dobré zprávy z vývoje stavební výroby v Německu za rok 2006 se projevují také v bilanci výchovy mladých stavebních odborníků. Do konce roku 2006

získalo osvědčení o absolvování některého z výukových cyklů na 12 tis. mladých pracovníků, což je o 9 % více než v předchozím roce. V celém víceletém výukovém cyklu je v současné době 38 tis. osob. Tato kvóta však musí být trvale udržována i po další období a počítá se také s účastí mladých lidí z řad přistěhovalců.

Jako judikatura slouží výnos Vrchního zemského soudu v Norimberku, který ve věci škod při nesprávných údajích o množstvích stanovil: „Škody, vzniklé z důvěry dodavatelům zaviněním na straně zadavatele zakázky v nesprávném udání množství prací jako podkladu pro smlouvu, zahrnují pouze ty škody, které byly vypuštěny při změnách množství. Nárok na náhradu takových ztrát, které při provádění smlouvy o díle vznikly za přijatých podmínek dodavatelem, nevzniká. Při škodách z důvěry nevzniká žádný nárok na úpravu smlouvy.“

Výnos berlínského soudu stanovil:

„1. Vede-li nařízená změna výkonů ke snížení nákladů, snižuje se i cena, stanovená paušálem.

2. Objednatel nese náklady za vysvětlení a důkazy pro snížení.“

Mezinárodní stavební výstava a veletrh BAU 2007, který se konal koncem ledna v Mnichově, zaujaly 206 tis. návštěvníků svou širokou nabídkou novinek ve všech částech areálu. Výstavy se zúčastnilo 2 046 firem ze 44 zemí. Tím byly překonány všechny dosavadní rekordy. Ve velmi obsáhlém referátu o celé výstavě jsou uvedeny mnohé z těchto novinek, včetně nyní značně propagovaných montovaných systémů rodinných domů.

Jednou z přitažlivých novinek jsou chemické výrobky pro podlahoviny, zejména nano-produkty, jako již úspěšná inovace. Nanášená vrstva PCI Nanosilent v jednorázové vrstvě od 5 do 25 mm má výborné kročeje tlumící vlastnosti a je možno ji dále zpracovávat již za 45 min., je tudíž vhodná jako podklad pro dlažbu z keramiky nebo přírodního kamene. Na výstavě byly předvedeny celé soubory tepelně izolačních výrobků, tvárnice, cihelné jednotky, desky a podhledy.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 3/2007, str. 16–22

Dodavatelé stavebních materiálů, výrobků, zařízení i software se setkali v květnu 2007 v německém Dortmundu na evropské Conference on Construction Logistics. Setkání pořádá Fraunhoferův ústav pro materiály a zásobování a účastnil se jej značný počet organizací z řad vědy, hospodářství, výzkumu i politiky. Program setkání zahrnoval praktické ukázky z optimálně řízených logistických projektů a procesů, nových služeb a informačních koncepcí a komunikačních technik. Výsledky setkání jsou k dispozici na internetové adrese www.eccl.info.

Mezinárodní výstava a veletrh BAUMA 2007 se v Mnichově zúčastnilo na 3 000 firem ze 48 zemí. Plocha výstaviště byla zvětšena na 540 tisíc m² krytých pavilonů. Byla uvedena řada novinek z oblasti stavebního strojírenství. Přehled všech se vymyká možností této informace, která je uvedena na 45 stranách tohoto čísla časopisu. V podstatě jsou zde zastoupeny všechny velké světové strojírenské značky.

V roce 2007 a dalších budou mít obce mnohem větší vliv na veřejnou výstavbu než regiony a spolkové země. Přes 58 % investičních prostředků pro veřejné stavby budou spravovat obce, což představuje částku 19,5 mld. EUR. Hlavní svaz stavebního průmyslu uvažuje s podílem obratu pro hospodářské stavby 37 % z celku, pro bytové stavby 33 %, pro veřejné stavby 30 %. V některých oblastech budou veřejné stavby financovány již metodou PPP (společná investice veřejného a soukromého sektoru), nebudou však zdaleka převažovat. Pozitivním jevem je skutečnost, že na opatření v oblasti snižování emisí uhlíku jsou vyčleněny prostředky ve výši 200 mil. EUR.

Dvě základní školy v Kolíně nad Rýnem byly modernizovány metodou PPP na základě evropského projektu ve výši 5 mil. EUR. V Německu dosud ojedinělá akce se vyznačuje tím, že modernizaci provedla středně velká stavební firma, která bude školy dalších 24 let provozovat, finanční zajištění obstaralo město Kolín n/R.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 4/2007

Zákon o elektronickém obchodním registru má řadu změn v obchodování cestou e-mailu proti předchozímu stavu. Ukládá mimo jiné všem podnikům, aby vedle dat o sídle a registračním čísle uváděly také data všech osob činných

v obchodní oblasti. Má se tak předejít některým problémům, které vznikají při obchodování pomocí e-mailu a možným rizikům.

Norma DIN 1054-2005 o zemních a základových pracích je předstupněm pro Eurocode 7-1, jež bude platit v celé Evropské unii. K jejímu zavedení pořádá Technická univerzita Berlín semináře pro všechny odborníky. Zejména bude nově uvedena metoda konečných prvků pro výpočty stavebních jam.

Ministerstvo pro životní prostředí vydalo ve spolupráci s centrem pro informace příručku o podpůrných programech pro získávání energie z obnovitelných zdrojů. Jedná se o 900 programů na úrovni zemí, regionů a obcí. Spolková vláda již pro tyto programy poskytuje podporu ve výši 1,4 mld. EUR.

Parlament NSR ukončil projednávání zákona o starobním důchodu pro samostatně činné osoby a o výši rent pro nezávislá povolání. K tomu bylo vydáno tiskové oznámení spolkového ministerstva spravedlnosti.

Německá energetická agentura vydala příručku o možném nákupu kancelářských, energeticky úsporných zařízení. Zájemci získají podrobné informace o technických parametrech a správném uplatnění těchto zařízení v podniku a každý popsaný krok je uveden příkladem.

Spolkový svaz pro zkoušení materiálů zavedl nový systém pro zabezpečení kvality stavebních materiálů pro oblast zvukové ochrany. Zkoušení bude probíhat také na staveništích a v nájemních bytových domech a bude se týkat kvality měřicích přístrojů a jejich použití. Zavádí se také software k prověřování kvality měřicí techniky.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 3/2007

Ekonomická data z výstavby v Německu v roce 2006

Po několika hubených letech vzrostl HDP Německa v roce 2006 o slušná 2,5 %. Vítězem se však stalo snížení nezaměstnanosti ze 13 % v roce 2005 na 10,8 % v roce 2006. Další snížení v roce 2007 lze předpokládat. Za rok 2006 bylo v Německu investováno na výstavbu budov 50 mld. EUR, z toho zejména do výstavby hotelů, nákupních středisek a skladů. Dvě třetiny z této částky přišlo ze zahraničí. Dopad těchto faktorů na stavebnictví je zřejmý, zejména v oblasti rekonstrukcí a modernizací stavebních fondů s dobrými výsledky dosažení vyšší kvality trvalé udržitelnosti. Ve stavebnictví je zaměstnáno zhruba 2 mil. pracovníků. Růst bytové výstavby bude v budoucnu zpomalen v důsledku zrušení státní podpory od 1. ledna 2007. Stavebnictví dosáhne i v roce 2007 růstu asi o 1,7 % a celkové investice budou nejvyšší za posledních pět let (220 mld. EUR). Ceny stavebních hmot a výrobků vzrostly v roce 2006 o 10 a více procent v důsledku inflace. Nejvíce vzrostly ceny oceli a skla (+ 20 %), dřeva (+ 12 %), technického zařízení (+ 15 %) a výrobků ze živců (+ 30 %).

Náklady na zaměstnance tvořily 40 % všech nákladů v důsledku vysokých částek na sociální zabezpečení. Celkové zlepšení ekonomické situace Německa je přičítáno kombinaci reforem dřívější vlády, dobré ekonomické politiky současné vlády, kladnému vývoji světové ekonomiky a ziskům, které s sebou přineslo mistrovství světa v kopané a výstavba stadionů pro ně.

Building č. 11/2007

Příspěvek stavebnictví k rozvoji německého hospodářství

Spolkový ministr W. Tiefensee prohlásil u příležitosti výstavy BAU 2007, že potěšitelný rozvoj stavebnictví v roce 2006 přispěl značnou měrou k rozvoji celého národního hospodářství. Stalo se tak znovu téměř po deseti letech. Ve stavebnictví je zaměstnáno okolo 1,8 mil. osob, které vytvářejí objem prací za 220 mld. EUR ročně. Potěšitelné je, že výhled do budoucnosti je příznivý, stavebnictví je konkurenceschopné za podmínek provedení potřebných strukturálních změn, vyvolaných zvyšujícím se počtem zahraničních firem. Vysoké cíle, stanovené vládou v oblasti snižování energie a emisí oxidu uhlíku, si vyžadují náklady nejméně 1,5 mld. EUR. To umožní, aby se každoročně mohlo modernizovat 265 tisíc bytů všech kategorií. To také dá mnoho pracovních míst středním a menším stavebním podnikům, na které v minulosti při velkých státních zakázkách zbyly pouze velmi malé podíly prací. Vláda v rámci tohoto programu uzavře s obcemi a regiony smlouvy o energetické sanaci všech veřejných budov v zemi. Očekává se, že u nových domů budou energetické úspory na vytápění představovat v prvním období až 22 %, a to je námětem i pro subdodavatele, aby rozvíjeli systémy a soubory výrobků, které tento cíl pomohou dosáhnout. V nejbližší době budou v celém Německu zavedeny energetické průkazy jako jeden z dokladů potřebných při pronájmu nebo koupi

domů či bytů. To povede ke správnějšímu hodnocení stavu takových budov. V rámci Evropské Unie bude Německo připraveno podílet se na rozvoji celé Unie také v oblasti stavebnictví a výstavby jako klíčového prvku rozvoje všech členských zemí. S tím souvisí dokončení harmonizace evropských norem na jednotnou bázi. Německo je v tom na velmi dobrém čelním místě.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 3/2007, str. 4

Moderní zaměstnanecká politika ve stavebnictví Německa

Téměř deset let trvající recese ve výstavbě skončila rokem 2005 a nyní nastala fáze, ve které se sektor stavebnictví opět stává významnou součástí dalšího rozvoje národního hospodářství. Stavebnictví má nyní nejvíce pracovníků ze všech odvětví, zhruba 717 000 v hlavní stavební výrobě a asi 480 000 v přidružené stavební výrobě. V některých oblastech země však dosud přetrvávají problémy s investiční výstavbou, s menším zájmem mladých o práci ve stavebnictví a také s odchodem některých řemeslníků do lépe placených míst ve Švýcarsku nebo v Norsku. Je také otázkou, zda se stavební firmy nezbavovaly příliš svých zaměstnanců v době nedávné recese, neboť jejich návrat do stavební výroby je již obtížný. Řešením by bylo uvolnění zaměstnávání příchozích pracovníků ze zemí východní Evropy, které však dosud není povoleno. Dobrým počínem je i snaha Svazu stavebních podnikatelů podpořit vstup do stavebnictví asi 1 000 až 1 500 mladým z řad již usazených imigrantů poskytnutím kvalifikačních kursů pro jednotlivé stavební odbornosti. Ve vztahu k veřejnosti musí být prolomeno rozšířené mínění, že odvětví stavebnictví je podřadnou součástí národního hospodářství a že zaměstnává převážně málo kvalifikované pracovníky. V dnešní době je ve stavebnictví naopak mnoho moderních strojů a výrobních zařízení, které vyžadují velmi dobře vycvičenou obsluhu s vysokými technickými znalostmi. Pro středoškolsky a vysokoškolsky vzdělané pracovníky není stavebnictví přitažlivé nejvíce proto, že se staví na velmi rozličných místech co do dostupnosti a pohodlí a s vystavením vlivu počasí (déšť, mráz). Kompenzace těchto nepříznivých okolností vyšším platem nebo příplatky není často zajímavá. Na vysokých školách v současnosti zahájilo studium v prvních ročnících pouze 6 100 studentů, což je jedna polovina počtu z roku 1995. Počet absolventů již nyní nestačí pokrýt požadavky podniků. Proto bude nutné rozšířit iniciativu některých velkých stavebních podniků, které podporují studenty stipendii během jejich studia s tím, že po absolvování přijdou do těchto podniků pracovat na předem sjednanou dobu. Německo musí hledat všechny dostupné prostředky i na ústřední úrovni, aby úkoly, které v novém období budou postaveny před odvětví stavební výroby a výroby stavebních hmot a dílců mohly být beze zbytku splněny.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 3/2007, str. 23

Z německé výstavby

Konference o sanaci mostních konstrukcí v Německu se konala v červnu 2007 v Mnichově. Její mezinárodní ráz byl dán účastí řady odborníků z celé Evropy, kteří projednávali závažné otázky související s rekonstrukcemi poškozených nebo dožívajících mostů. Jeden příklad takové rekonstrukce byl předveden na modelu v měřítku 1 : 1 spolu s provedenými testy na únosnost, zesílení konstrukčních částí a nově se zavádějící monitorování rekonstrukce pro budoucí užití.

Mezinárodní veletrh pro chlazení, větrání a tepelná čerpadla se bude konat v říjnu 2008 v Norimberku. Pod názvem Chillventa budou na veletrhu uvedeny inovované výrobky, zařízení a technologie pro dané okruhy. Zájemci o účast svých výrobků na veletrhu mohou již nyní kontaktovat pořadatele na www.chillventa.de.

Podle výsledků provedených kontrol musí být ročně naléhavě obnoveno nejméně 300 tis. vytápěcích jednotek. V Německu je těchto jednotek okolo 18 milionů a zhruba 23 % z nich má překročenou danou životnost 25 let. Domněnka, že 70 % takových zařízení je dosud v perfektním stavu je mylná, neboť mnohé z nich nevyhovují současným požadavkům na energetickou úspornost. Pouze 10 % (1,8 mil.) je v nejnovějším technickém stavu.

Německá cena pro nejlepší návrh v oblasti mostního stavitelství byla vyhlášena na rok 2008 na 17. drážďanském sympoziu v březnu 2007. Cena bude udělena v několika kategoriích, silniční mosty, železniční mosty, lávky pro pěší a přechody pro cyklisty. Návrhy posoudí devítičlenná odborná porota.

Německé projektové kanceláře např. v Severním Porýní – Vestfálsku mají stále se snižující počet nových mladých odborníků inženýrů i architektů, dosahující již jen 57 % oproti stavu z roku 2005. Obdobná situace je v oboru

celkového plánování výstavby. Důvod je jeden: stále méně absolventů vychází z Technických univerzit se stavebním zaměřením.

Zaměstnavatel nemůže od svého zaměstnance požadovat, aby si v případě nedostatku zakázek musel povinně vybírat dovolenou. Rozhodl o tom zemský soud v Norimberku, který odmítl, aby se hospodářské riziko podnikatele přēsouvalo na zaměstnance. Paragraf 615 občanského zákoníku však umožňuje, aby se zaměstnavatel se zaměstnancem ve smlouvě dohodl na případném minimálním počtu dní nucené dovolené, aniž by byly obcházeny zásady hospodářského zákona.

Hlavní svaz německého stavebního průmyslu očekává v roce 2007 velmi příznivý růst objemu stavebních prací (až + 9,2 %). Jednou z příčin je mírná zima 2006–2007. Počet zakázek stoupl na počátku roku 2007 o + 5,1 % a většina stavebních firem očekává v roce 2007 zlepšení své hospodářské situace.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 4/2007

Nové výrobky v Německu

Akrylátom potažené asfaltové střešní pásy jsou výrobkem firmy Derbigum. Výrobek podstatně snižuje přehřívání střešního pláště od slunečního záření a snižuje také energetickou spotřebu zabudovaných klimatických zařízení budovy. Uplatněním akrylátového potahu se snižuje teplota střechy až o 40 °C a odolnost vůči požáru, plísni a chemikáliím je výrazně zvýšena.

Firma Ochsner z Mnichova vyvinula novou řadu tepelných čerpadel pro všechny druhy uplatnění až do výkonu 1 MW. V podstatě se jedná o kompresorovou jednotku, která se dá nastavovat do větších celků pomocí speciálního šroubení. V porovnání s jinými čerpadly dosahují kompresory firmy Ochsner vyšších úspor energie a nižších provozních nákladů.

Speciálně pro fotovoltaická zařízení dodala firma Dehn + Soehne ochranný výrobek proti blesku a přepětí, tím se odstraňují možné výpadky v dodávce energie.

Výrobek Tegarock firmy Rockwool z minerální vlny má povrch v kombinaci sádrových vláken s dřevem, vykazuje vysokou nehořlavost, pokládá se na podlahu nejvyššího podlaží. Tím účinně snižuje úniky tepla z nižšího podlaží. Položená vrstva je pochůzná.

Domovní automatizace od firmy Siemens slučuje mnoho funkcí do jednoho systému, který ovládá komponenty domovní automatizace v jednom prvku, větrání, osvětlení, bezpečnostní zařízení, klimatizaci, ovládání žaluzií, hlásiče požáru atd. Zabudovaná signalizace upozorňuje na vzniklé problémy (např. otevřená okna, vznik kouře atd.) a na displeji vizuálně uvádí.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 4/2007

Nové podlahové i stěnové obkládačky a dlaždice vyrábí firma Steinzeug Keramik ve Schwarzenfeldu. Vyznačují se vysokou odolností na tlak a opotřebování a také proti chemickým vlivům (solí, čisticí prostředky). Vyrábí se v jasných světlé a tmavě šedých tónech s dlouhodobou udržitelností tohoto barevného odstínu, a proto působí trvale velmi čistě.

Vyráběné dutinové betonové stropní prvky mají zabudované všechny potřebné rozvody domovní techniky včetně větracích a odpadových potrubí, a tím se snižuje nutná výška stropu. Snižují se také možnosti škod z důvodů nesprávné montáže na staveništi. Vyrábí BRESPA (DW v Rintelu).

Výrobce výtahů, firma Schindler, uvádí na trh dva nové modulové typy výtahů, které jsou prostornější, klidnější a estetičtější. K vybavení patří také zařízení na automatickou evakuaci osob v případě výpadku proudu. Modulový systém umožňuje, aby se v příštích letech mohla snadněji provádět výměna některých částí výtahu, aniž by se muselo přistupovat k jeho celkové rekonstrukci.

Pro dílny a podobné prostory se vyrábí tepelný zářič, který vyrovnává tepelné výkyvy uvnitř při otevřených dveřích nebo vratech. Teplo přichází shora. Výrobce: Vacurant, Bad Lippspringe.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 3 a 4/2007

Rozhodnutí zemského soudu v Hammu (Německo)

Řádně uzavřená smlouva o dodávce stavebních prací zahrnovala také pevnou (konečnou) cenu za dodávku. Během výstavby se však výrazně změnila

cena oceli v důsledku jejího nedostatku na trhu. Dodavatel stavby požadoval zvýšení pevné ceny o rozdíl v původní a nové ceně oceli. Po námitkách objednatel se dostala kauza před soud, který rozhodl takto: Změna ceny oceli vyvolává změnu původní smlouvy a požadavek dodavatele je tudíž oprávněný. Objednatel stavebních prací by mohl od smlouvy odstoupit, musel by však dodavateli uhradit náklady, které měl s objednáním a zaplacením oceli. Jinak je objednatel povinen respektovat zvýšení původní pevné ceny o rozdíl v nákupní ceně oceli.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 5/2007, str. 8

Německo se zvedá ze stavební recese

Ještě vloni bylo německé stavebnictví ve stavu dlouhodobé recese. Za této situace nebylo divu, že se například Španělé stali většinou vlastníky německé firmy Hochtief (skupina Dragados). Navíc, firma Hochtief vydělávala z 85 % v zahraničí a byla stále výrazně zisková.

Jinak řada zahraničních stavebních firem po ukončení stavebního boomu ve východních spolkových zemích Německo opustila. Poznaly, jak těžce se dá v této situaci v Německu vydělat. Nyní, kdy by se německé firmy mohly opět dostat na mezinárodní trh, shledávají, že je tento trh nasycen a že např. ve Španělsku není vůbec možná žádná „reciprocita“ za dřívější převzetí firmy Hochtief. Naopak, ve všech románských zemích panuje jistý protekcionismus, preferující domácí firmy. To vytváří např. ve Španělsku růst hlavní stavební výroby o + 6 %, zatímco nyní v Německu to je pouze o + 1,5 %. Avšak již pro rok 2006 byla předpověď mnohem příznivější a hovořilo se o + 9,2 %. Tím by se Německo dostalo před Francii, která předpokládá růst o + 5,1 % na 162 mld. EUR (HSV + PSV). Francouzi pokládají rok 2006 za „nádherný“. Postavilo se 436 000 bytů a pro rok 2007 se jich plánuje 440 000.

Ačkoli ve Francii si stěžují na nezaměstnanost, vzrostl počet osob ve stavebnictví o dalších 50 tisíc na 1,4 mil. V Německu jsou spokojeni, že se zastavil propad zaměstnaných osob ve stavebnictví a plánují na rok 2007 počet okolo 770 000 pracovníků. Přísná francouzská sociální politika a již 50 let trvající požadavek předkvalifikace firem jsou základem stabilního stavebního trhu ve Francii. V Německu se veřejná zakázka brala cestou co největších střetů s dodavateli a chybovalo se také v upřednostňování co nejlevnějších nabídek bez zřetele na výslednou kvalitu dodávky.

Je pravda, že ve Francii se nyní tolik nedaří inženýrské výstavbě (Travaux publics), avšak dosavadní dosažené výsledky státní investiční politiky jsou pro Německo dobrým následovníčným příkladem. Svě učiní také rozhodnutí německé vlády financovat značný podíl veřejných zakázek metodou PPP (vklad soukromého kapitálu do výstavby investic z veřejných prostředků) a tím dohnat i jiné země západní Evropy, kde se již dlouhodobě výstavbě daří (Velká Británie, Nizozemsko). Německo je nyní na dobré cestě se v příštím období opět dostat tam, kde již před deseti lety bylo, to jest do čela evropské výstavby.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 5/2007, str. 41

Soudní kauzy ve výstavbě v Německu

V Německu bylo v roce 2004 celkem 88 000 soudních kauz v první instanci, týkajících se výstavby a stavebnictví a asi polovina z nich se dostala k vyššímu soudům. K tomu nutno přičíst asi 8 500 pracovních sporů převážně v oblasti odměňování a honorování objednaných činností. Nebylo výjimkou, že projednávání trvalo až 45 měsíců, v extrémních případech až deset let. Přispěly k tomu problémy s nesolventností objednatelů zaplatit správně provedenou a včas odvedenou práci a malá likvidita u řady dodavatelů vzhledem k subdodavatelům. Častou příčinou sporu byly nesprávně zpracované smlouvy všeho druhu a nejasné podmínky dodávky. Jako cesta k nápravě tohoto stavu posloužil příklad z Velké Británie. Tam již v roce 1998 přijatý zákon o adjudikaci nařizoval maximální lhůty pro soudní projednávání a často docházelo k tomu, že se spor vyřešil buď již v prvním stání nebo dokonce cestou arbitráže. Tím se výrazně snížily jak vydané náklady na vedení sporu, tak se také odlehčilo soudům. V Německu by se tak mohlo ušetřit odhadem 6 až 18 mld. EUR. Adjudikační řízení by proběhlo ve dvou krocích. Vybudování takového systému se v článku vřele doporučuje.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 5/2007, str. 61

Zemní teplo pro vyhřívání ulic

Každoročně stojí zimní údržba ulic a náměstí ve městech mnoho finančních prostředků. Využití zemního tepla by tyto náklady mohlo výrazně snížit a veš-

kerý led a sníh by se rozpouštěl na snadno odstranitelnou kaši. Studie zadaná vládou spolkové země Severní Porýní – Vestfálsko, přinesla poměrně udivující výsledky. 99 % naší planety má teplotu přes 1 000 °C a ze zbytku zase 99 % má teplotu nad 100 °C. Ještě v hloubce 1 000 m je teplota okolo 40 °C. Výsledky studie byly projednány na workshopech, na kterých se odborníci shodli na některých důležitých zásadách:

Ohřívání povrchu vozovek ve spojení s ochlazováním povlaku v létě přináší příznivější bezpečnostní parametry pro jízdu, trvanlivost vozovky se prodlužuje, životní prostředí je odlehčeno o emise škodlivin a vliv solí. Snižuje se podstatně rozsah zimní údržby ulic.

Využití se vedle ulic nabízí také pro parkoviště, sportovní plochy, vnější schodiště a rampy, mostní vozovky, letištní plochy atd. Ve městě Bad Lauterberg byla plocha nástupiště nádraží opatřena geotermálním vytápěním. Ministerstvo dopravy uvažuje o využití zemního tepla pro vyhřívání mostovek při výstavbě nových mostů na dálnicích a silnicích první třídy. Ekonomicky je zavádění vytápění zemním teplem v dlouhodobém výhledu příznivé.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 3/2007, str. 26

Partnerství při stavebních záměrech

Provádění stavebních akcí je často v konfrontaci požadavků objednatel s možnostmi dodavatele. Velmi často se jedná o různý pohled na postup a časové parametry výrobního procesu. Těmto rozdílným pohledům nutno předcházet již od počátku fáze přípravy stavby, projednávání základních faktorů, které budou součástí smlouvy a budou přesně stanovovat veškeré organizační, věcně technické, ekonomické a časové parametry. Existuje již řada partnerských modelů, které stanoví všechny tyto a jiné parametry, zejména pro případy, kdy je stavba dodávána „na klíč“. Partnerství je chápáno jako styl řízení, který vyjadřuje optimální podmínky pro úspěšné splnění záměru. Již v roce 2005 přišel Hlavní svaz německého stavebního průmyslu s iniciativou „Partnerství při stavebních projektech“, v níž načrtnul obrys účinného modelu spolupráce mezi všemi hlavními účastníky stavebního procesu, objednatel, projektantem a dodavatelem. Řada stavebníků i stavebních a projektových organizací již tento model převzala a podle něj vytvořila upřesněný návrh spolupráce v konkrétních podmínkách. Podstatou modelu jsou:

1. Partnerství jako důležitý prvek řešení úkolu – cíle, postupy, vytvoření jednotného týmu, odstranění všech třecích ploch již v počátku, stanovení základních optimálních technických, ekonomických, organizačních a environmentálních faktorů řešení.
2. Snížení možných rizik na minimum vzájemnou konzultací již ve fázi návrhu, zabezpečení věcných, cenových, časových a dalších podmínek pro uzavření smlouvy (termíny, maximální cena, způsob financování).
3. Trvalá účast partnerů při zpracování projektové a dodavatelské dokumentace, dohoda na průběhu projektových prací a jejich kontrole.
4. Pokračování spolupráce v prováděcí fázi, odstraňování nastalých komplikací, společné řešení změn provádění oproti návrhu včetně cenových dopadů, kontrola plnění úkolu v porovnání s návrhem a kvality provádění, odsouhlasení dokončovaných částí stavby v souladu se smlouvou, dílčí úhrady za provedené práce atd.

Modelové partnerství musí být doplněno vždy o konkrétní předpoklady doprovázející konkrétní stavbu v konkrétních podmínkách staveniště. Základní modelové parametry takové spolupráce však jsou velkou pomocí při jejím upřesňování v konkrétních podmínkách stavby a výsledky, které jsou k dispozici, ukazují na prospěšnost zavedení všeobecného modelu spolupráce.

Baumarkt + Bauwirtschaft č. 3/2007, str. 39–41

Odborné konference v roce 2007–2008

Pátá mezinárodní konference CONSEC 07 se konala ve francouzském městě Tours v červnu 2007. Hlavní téma se soustředilo na problémy struktury betonu, podrobného nepříznivým vnějším vlivům – počasí, velkým zatížením nebo příliš dlouhou dobou provozu betonové konstrukce. Důležitým bodem jednání byl stav a další rozvoj výzkumu v této oblasti, orientovaný mimo jiné také na otázky rekonstrukcí železobetonů, betonů a jejich zesílení. Projednávaly se také otázky odolnosti betonu vůči ohni, nárazům, chemickým agresivním materiálům.

V červnu 2007 probíhal v Lyonu salon „Budoucnost inženýrského stavitelství“, nabízející kompletní vybavení podniku stavebními stroji, technickým vybavením a doplňky, které budou v budoucnu dále rozvíjeny spolu s novými technologiemi v zájmu zvyšování efektivnosti stavebního podniku.

V září 2007 se bude konat ve francouzském Besançonu společná konference třech zájmových skupin pro – územní vybavenost, energii a pro inženýrské sítě. Synergický pohled na problémy, které jsou všem skupinám společné, je hlavním tématem konference.

Mezinárodní kongres IABSE (Asociace pro mosty a inženýrské konstrukce) se bude konat v Helsinkách v červnu 2008. Čtyři hlavní témata kongresu:

Information and Communication Technology – ICT

Supported Design

Supported Construction and Asset Management

Advanced Modelling and Simulation

průřezově v celém procesu od výzkumu až po údržbu realizovaných děl.

Travaux č. 840

- jp -

Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě

Z německých inženýrských komor

Komora stavebních inženýrů spolu s Komorou architektů a zástupci spolkové země Duryňsko projednala některé důležité problémy, které se činnosti komor týkají. Jde o novelu inženýrského zákona, o spolkové předpisy k výkonu inženýrské praxe, o podmínky členství v komorách a o ochranu titulu „inženýr“. Jsou to problémy, které brzdí činnost obou komor a jejichž řešení (např. znovuzavedení titulu „inženýr“) je požadováno širokou odbornou veřejností. Společná jednání budou dále pokračovat.

Spolková komora stavebních inženýrů rozhodla, že se výstava „Inženýrské stavitelské umění – Made in Germany“ představila také na Evropském architektonickém fóru v Hamburku. Inženýrská výstava uvedla špičková řešení různých inženýrských staveb a tím navázala na úspěšnou předchozí putovní výstavu „Silniční mosty – inženýrské umění v Německu“, kterou za dva roky zhlédlo na 400 tis. návštěvníků.

Spolková komora má volnou výstavní kapacitu a hledá obrazový i textový materiál, aby mohla organizovat další výstavy o úspěších německého stavitelství.

Komora stavebních inženýrů Dolního Saska protestovala proti přemístění fakulty stavitelství z Hannoveru do Brunšviku z důvodů omezení studijních míst v Hannoveru. Toto omezení může mít za následek nepokrytý potřeb stavebního průmyslu a projektových organizací novými mladými odborníky, jež je nyní předpokládáno v důsledku zvýšení investiční aktivity v Německu.

Na internetu se objevila nabídka s označením „my hammer“ nabízející zprostředkování inženýrských výkonů soukromým stavebníkům. Proti tomu podala Spolková komora protest, neboť zájmem uvedené internetové nabídky je získat inženýrské práce za co nejnižší ceny bez ohledu na jejich kvalitu. Příslušné seznamy odborníků pro jednotlivé odbornosti nabízí komora sama se zárukami z toho vyplývajících.

Poprvé se německé inženýrské stavební komory představí na 7. Světovém architektonickém bienále v Sao Paulo odbornou expozicí schopností svých inženýrů. Spolková vláda dotuje tuto akci částkou ve výši 135 tisíc EUR v zájmu podpory pronikání na světové investiční trhy.

Na 6. parlamentním večeru spolkové komory stavebních inženýrů prohlásil zástupce spolkové vlády Dr. Ing. Dalrup, že vláda spoléhá při zavádění účin-

ných opatření na snižování emisí oxidu uhlíku na odborníky – inženýry, kteří musí být vždy přizváni k řešení úkolů v environmentální oblasti. Vláda bude podporovat další vzdělávání nových odborníků v této oblasti a také jejich zasloužené honorování.

Inženýrská komora v Berlíně vydala přehled o studijní náplni obou stupňů vysokoškolského studia – bakalář a magistr.

Tento přehled má sloužit k porovnání studijních náplní v jiných spolkových zemích a k nalezení jednotného modelu studia, platného pro celé Německo.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 4/2007

Němečtí poslanci spoléhají na inženýry

Na pravidelném parlamentním setkání poslanců s představiteli Spolkové inženýrské komory byly uvedeny příspěvky zejména z oblasti energetických úspor a snižování emisí oxidu uhlíku v německé výstavbě. Zástupci parlamentu i spolkové vlády jednali s inženýry o jejich účasti na celkové koncepci úspor a snižování environmentálního zatížení a ocenili jejich dosavadní aktivitu v této oblasti (např. iniciativu „Inženýrské stavební umění v Německu“, spojenou s vydanou publikací). Pro další prohloubení spolupráce očekává poslanec-ká strana vyšší zapojení konzultačních inženýrů do všech programů, majících za úkol dosažení vládou požadovaných cílů úspor ve výstavbě v následujícím výhledu. V souvislosti s tím se projednávala také otázka přiměřené odměny za činnost konzultačních inženýrů, která může zemi přinést značné ekonomické efekty. Jednání se zúčastnila také delegace České komory autorizovaných techniků a inženýrů.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 4/2007, str. 18

Konzultační inženýři a energetická situace v NSR

Německý zákon o energetických úsporách EnEV je platný již několik let. Postupně se daří postupovat ve výstavbě podle jednotlivých ustanovení tohoto zákona a také se již vytvořila určitá vrstva energetických poradců, kteří přebírají důležité činnosti v programech spojených s úsporami energie. Postupně se prohlubují také poznatky o fungování systému, který má za cíl v několika časových obdobích dosáhnout výrazných energetických efektů. Činnost konzultačního inženýra, jenž se na otázky energetických úspor specializuje, má však některé nezodpovězené otázky, které vyplývají z dosud „neusazené“ praxe v řadě spolkových zemí. Kdo je takovým uznaným konzultantem? Kdo může vydávat požadované průkazy o souladu stavby s EnEV? Musí být tato profese zvlášť ověřena a kým? Důležitost odpovědí na tyto a další otázky vystupuje do popředí, jestliže je propočítáno, že německé domácnosti mohou do roku 2020 uspořit až 40 mld. EUR za vytápění jak u nové výstavby, tak i při sanaci stávajících domů. Tyto domy vydávají ročně na 20 % všech emisí oxidu uhlíku v Německu. Vládou založená instituce KfW finančně podporuje výstavbu nových energeticky úsporných domů a také energeticky úsporná sanační opatření u stávajících budov. Vládní úřad BAFA podporuje finančně energetické poradenství pro sanační práce ve stávajícím bytovém fondu. Průkazy o energetických úsporách jsou vydávány znalci, kteří jsou uvedeni v seznamu BAFA nebo jsou ustanoveni podle zákonů jednotlivých spolkových zemí. Od 1. ledna 2007 podporuje KfW také energetickou sanaci škol a tělocvičen. Protože se jedná o velké soubory akcí, je účast při jejich provádění velmi lukrativní pro odborníky, kteří se takto chtějí specializovat. Finanční podpora představuje částku 175 mil. EUR pro jedno nebo dvojdomy a 250 mil. EUR pro bytové domy s nejméně třemi byty. Z těchto částek se honoruje činnost konzultačních inženýrů – energetických poradců poté, co odevzdají zpracovanou zprávu o energetické situaci zadaného domu. Tato zpráva se zpracovává podle současného stavu domu (Ist – Zustand) a po projednání s majiteli nebo nájemníky. Konzultačním inženýrem, a tedy i oprávněným pro vystavení energetického průkazu pro bytové i nebytové domy může být absolvent vysokoškolského studia ve stupni bakalář nebo magistr, nebo absolvent středoškolského odborného studia v oborech pozemního nebo inženýrského stavitelství, vnitřního technického vybavení domů, stavební fyziky, strojních oborů nebo elektrotechniky. Pouze pro bytové domy mohou tuto funkci vykonávat i absolventi studia pro vnitřní vybavení budov nebo zkušební absolventi studia v rámci řemeslnické komory nebo jiného studia, uznaného BAFA. Vždy je však nutné doložit i příslušnou praxi v oboru (2 roky). V budoucnu se tedy rýsuje možnost provádět tuto činnost i na mezinárodní úrovni, neboť všechny státy Evropské unie budou postupně, avšak poměrně rychle, řešit obdobné energetické situace, jaká je nyní v Německu.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 4/2007, str. 20

Autorský dozor na stavbě a jeho rizika

Projektant, provádějící autorský dozor na stavbě, odpovídá za to, že stavba probíhá podle schváleného návrhu v kvalitě, která je předpokládána v dodavatelské smlouvě. Autorský dozor musí přiměřeným způsobem provádět časté kontroly probíhajících prací. Při důležitých nebo kritických stavebních opatřeních, která představují vysoké riziko možných závad, musí dozor zvýšit pozornost a musí intenzivněji kontrolovat všechny kroky, které jsou prováděny pro kvalitní dokončení rizikových prací. To platí zejména tehdy, jestliže je stavba prováděna podle návrhu, který sama osoba autorského dozoru nenavrhovala. Problémové mohou být nezbytné přestávky v práci, po kterých musí stavba pokračovat ve stejné kvalitě jako předtím. Protože autorský dozor nemůže být zpravidla na stavbě trvale přítomen, musí si podle svých odborných znalostí a praxe vymezit ty části stavebního procesu, na kterých celkový úspěch stavby závisí a těm věnovat veškerou pozornost. Výkon autorského dozoru nelze přesně vymezit v žádné smlouvě s dodavatelem, a proto záleží na kompetenci a kvalifikaci osoby, pověřené autorským dozorem, zda bude jeho činnost úspěšná. Jisté klauzule ve smlouvě mohou být, avšak podle nálezu soudu nejsou v případě sporů o kvalitu díla směrodatné. Na druhé straně je funkce autorského dozoru stanovena ve smlouvě mezi stavebníkem a tímto dozorem, neboť je podkladem pro stanovení odměny za výkon dozoru. Jsou-li některé práce případně vyjmuty z původního rozsahu, snižuje se tím i odměna za neprovedený autorský dozor. Jestliže se naopak rozšíří během výstavby rozsah stavebních prací, musí převzít autorský dozor za odměnu také kontrolu těchto nově zapracovaných částí.

Při složitějších, technologicky komplikovanějších stavbách riziko závad značně vzrůstá a osoby, pověřené autorským dozorem musí být vysoce odborně fundované, neboť tím vzrůstá i jejich odpovědnost a záruka, že stavba byla řádně provedena. Autor článku se jako právník domnívá, že provádění autorského dozoru je rizikovým povoláním.

Deutsches Ingenieur Blatt č. 4/2007, str. 54

-jp-

Ze světa výstavby

Zvláštnosti japonského způsobu projektování

V Japonsku se v projektových jednotkách vždy spolupracuje s architekty i inženýry. V názvu „mukozokenčikuši“ je zahrnuto povolení pro projektování pouze malých dřevěných staveb, „kenčikuši“ znamená projektovat malé a střední stavby z různých materiálů (2 třídy) a povolení k projektování se vydává vždy pouze na jednu stavbu. Asi 322 tisíc osob může v Japonsku projektovat v první třídě a okolo 700 tisíc osob může projektovat ve druhé třídě. Na druhé straně však existují velké projektové společnosti (Niklem Sekkei, Nihon Sekkei), které mají velké pracovní kolektivy 300 – 2 000 pracovníků a účastní se velkých stavebních akcí po celém světě (např. Islámská rozvojová banka v Džidě a Kairu, účast na stavbě Bank of China a Shanghai Information Tower). Firma Nikken Sekkei navrhla od roku 1950 již na 20 tisíc staveb a v roce 2006 měla zisk 250 mil. dolarů.

Building Design, leden 2007

Šest významných staveb světa, realizovaných v roce 2007

Nejvyšší – Shanghai World Financial Centre bude vysoká 492 m, měřeno po vrchol střechy (bez stožárů) se 101 podlažími. Je to příklad mezinárodní spolupráce – japonský klient, americký architekt, čínský dodavatel. Po roce 2009 ztratí stavba primát „nejvyšší“, neboť bude dokončena věž Burj Dubaj s plánovanou výškou 800 m.

Nejvíce ikonická – Stavba Museo Nazionale delle Arte XXI Secolo v Římě, projektovaná architektkou Zaha Hadid se nazývá také MAXXI a je umístěna na severním okraji historického centra města. Zahrnuje plochy trvalé a dočasné galerie, knihovnu a konferenční centrum o celkové ploše 30 tis. m². Jedná se o obdobnou „ikonu“, jaká má vyrůst v Praze v Národní knihovně.

Nejdůležitější – stavby pro bydlení v oblasti zaplavovaného New Orleansu v USA. Návrhy všech domů odolávajících vlivům počasí jsou založeny na sloupech (1 až 2 m) s cenovým omezením do 110 tis. dolarů. Návrhy zohledňují také potřeby a zvyky různých etnických skupin obyvatelstva, žijících v regionu.

Nejnáročnější na termín – Stavba olympijského stadionu v Pekinu pro 91 tisíc sedících diváků (po hrách 80 tisíc) s nezvyklou konstrukcí obrovského ptačího hnízda ze sítě ocelových profilů. Termín souvisí se zahájením Olympijských her 2008.

Nejenvironmentálnějších – výstavba města Dongtan nedaleko čínského Šanghaje se třemi čtvrtěmi rozměru Manhattanu je ve stadiu návrhu s dokončením města v roce 2015. Obnovitelné zdroje energie budou použity na 100 %, odpadové hospodářství počítá se 100% recyklací, domy budou mít ozeleněné střechy. Počet obyvatel ve finálním stadiu 80 tisíc.

Nejvýstřednější – soubor 300 ostrovů čtyři kilometry od Dubaje s výstavbou luxusních domů s uměle vytvořenými parky. Ostrovy vytvoří mapu světa – název souboru bude World Islands.

Building Design, leden 2007

Indický rozvoj ve výstavbě

Indie je druhou nelidnatější zemí světa, má 1,2 mld. obyvatel, z nichž je 60 % mladších než 30 let, HDP dosáhl v roce 2006 růstu + 8 %. Za posledních 5 let bylo postaveno 12 mil. bytů, 600 nákupních středisek, 7,5 mil. m² kancelářských ploch a 200 veřejných budov – škol, nemocnic, hotelů a letišť bude dokončeno do roku 2010. Zahraniční investice do rozvoje Indie dosáhly 8 mld. dolarů převážně do velkých projektů (přístavy, letiště, dálnice). Je nutný pečlivý výběr schopných investorů a potřeba importu řady specializovaných pracovníků ve výstavbě. Nákladové poměry na výstavbu jsou příznivé, avšak indičtí investoři nepožadují „úplný servis“, neboť část zakázky zadají raději vlastním firmám. Také v navrhování požadují spoluúčast indických projektantů. Postupně zvou zpět do země své po celém světě rozptýlené odborníky, aby se za výhodných podmínek účastnili výstavby Indie. Zahraniční firmy, které pomýšlejí na delší usazení v zemi, vytvářejí s místními podniky smíšené firmy, schopné dodat celé akce na klíč. Politika vlády podporuje příliv investic do země, což dává předpoklady dalšího dlouhodobého hospodářského růstu.

Building Design, leden 2007

Globální odhad světové výstavby v roce 2007

Odhady rozvoje globální ekonomiky ve výstavbě na rok 2007 vychází z předpokladu, že ve všech světadílech nedojde v příštím období k výraznějšímu poklesu, což se týká také výstavby.

Podle rozsahu růstu se předpokládá v jednotlivých světadílech asi tento vývoj:

Světadíl	Silný růst	Růst	Stagnace	Pokles
Evropa včetně Ruska	8 %	81,5 %	10 %	0,5 %
Severní Amerika	3 %	61 %	35 %	1 %
Jižní Amerika	4 %	49 %	40 %	7 %
Indický subkontinent	32 %	64 %	4 %	0
Asie včetně Číny a Japonska	42 %	58 %	0	0
Austrálie	6 %	60 %	33 %	1 %
Afrika	4 %	31 %	54 %	11 %
Střední východ	33 %	60 %	6 %	1 %

Odhad vývoje výstavby ve Spojených státech:

Rok 2006 byl nejméně příznivý pro výstavbu nebytových budov (pouze index 0,8 v porovnání s rokem 2000). Soukromé domy měly index 1,38, celkové výstavba ze soukromých zdrojů index 1,18. Od roku 2007 se sblíží rozvojové křivky

všech tří skupin, nebytová výstavba od tohoto roku má tendenci od + 1,03 každým rokem až do roku 2011 + 1,15 od základu roku 2000, bytové domy ve stejném období vykazují růst mezi + 1,15 až + 1,22, soukromá výstavba celkem od + 1,04 po + 1,18. Sektor obchodních staveb obnovil poptávku po high technology v důsledku vyšších odhadů rozvoje spotřeby obyvatelstva a cizineckého ruchu. Rozvoj nemocnic a škol bude sledovat rozvoj bytové výstavby a bude adekvátně a rychle reagovat. Podpora federální vlády, vlád jednotlivých států a obcí bude zvýšena mimo jiné úpravou daní a poplatků. Ve všech programech se sledují ukazatele environmentální snesitelnosti, snižování energií a recyklace odpadových hmot a také snižování emisí uhlíku podle nejnovějších zásad, vydaných federální vládou. Uplatní se všude metoda LEED (Leadership in Energy and Environmental Design).

Building Design, leden 2007

Krátce ze světa

Abu Dhabi, jeden z arabských emirátů, se snaží soupeřit se sousedním Dubajem o exkluzivní výstavbu v zemi. Po vytvoření územního plánu muzejního a divadelního okruhu si pozval nejlepší architektky světa, Franka Gehryho, Zahu Hadid, Jeana Nouvela a Tadao Ando. Všichni navrhnou jednotlivé význačné stavby v okruhu, Gehry pracuje na návrhu muzea současného umění, Zaha Hadid na uměleckém centru se sálem pro 6 300 osob, Nouvel na klasickém muzeu a Tadao Ando na muzeu pro mořskou faunu a floru s podmořskou prohlídkou. První dva návrhy jsou dotovány také Guggenheimerovou nadací.

Výstavba druhého terminálu letiště v Lisabonu byla zahájena v únoru 2007. Náklady budou 500 mil. dolarů a plánuje se počet až 40 vzletů za hodinu. Tím vzroste celkový počet přepravených cestujících ze 12 na 16 mil. osob ročně.

Pakistán vybuduje novou přehradu Diamer-Dhasha s podporou Světové banky ve výši 6,5 mld. dolarů. Přehrada dodá i elektřinu v celkovém množství 3,36 GW. Projekt bude dokončen v červnu 2007.

Ve Vietnamu se postaví železniční spojení mezi Hanoji a Ho-Či-Minovým městem v délce 1 600 km. Termín do šesti let za cenu 33 mld. dolarů. Sníží se tím doba cesty ze dvou dní na 10 hodin.

Africká rozvojová banka vyčlenila 1,6 mld. dolarů na rozvojové programy pro africké státy, převážně na dopravní a energetické stavby. Další 800 mil. dolarů půjde na financování 33 projektů pro New Partnership for Africa's Development, které pokrývají celé území Afriky.

V roce 2006 se ve světě prodalo 162 tis. kolových nakladačů všech typů a velikostí, z toho nejvíce v Číně – 109 tisíc. Největší podíl vykazují velikostní typy 150 až 164 kW (65 % z celku).

International Construction, březen 2007

Vybavení stavebních podniků stavebními stroji a zařízeními vzrostlo celosvětově v roce 2006 o 8 %. Celkem bylo vyrobeno 664 525 strojních jednotek. Odběrateli jsou zejména Čína (asi 181 000 strojů), Evropa (187 000), Japonsko (73 600) a Spojené státy (222 000 strojních jednotek), avšak při poklesu – 5 % v porovnání s rokem 2005.

Stavební dělníci v Dubaji stávkují za vyšší platy a za zlepšení sociálních podmínek práce. Jde o skupinu 400 osob, pobírajících 6,80 dolarů na den a přicházejících z asijských zemí. Požadují příplatek 0,54 dolarů na den. Sociální podmínky se týkají zejména lékařské péče, bydlení a tvrdého přístupu vedoucích pracovníků stavby.

Meziamerická rozvojová banka půjčila na 127 stavebních projektů v Latinské Americe v roce 2006 celkem 6,4 mld. dolarů, což je o + 22 % více než v roce 2005. Jedná se převážně o projekty v oblasti infrastruktury.

Obrovský rozsah výstavby v Dubaji se stává také přehlídkou nejnovějších technických a technologických řešení, které se jinde ve světě (možná částečně s výjimkou Číny) nenajdou. Italská projektová skupina navrhla výškovou budovu o 68 podlažích tak, že každé podlaží se může samostatně otáčet o 360° kolem středového jádra. Mezi podlažími se instaluje celkem 48 větrných turbin, které dodají 14 MW elektřiny.

Ve Spojených státech byla postavena druhá nejdelší opěrná zeď nad silnicí (délka 4 km), která ve své horní ploše ponese další dva jízdní pruhy. Jde o součást většího dílu stavby, která v délce 16 km bude stát 135 mil. dolarů a bude dána do provozu v roce 2008.

Výšková budova Burj Dubaj je stále ve výstavbě a dosáhla již výšky 601 m, čímž předstihuje projektovanou věž v Chicagu, která má mít výšku 600 m (2 000 stop). Burj Dubaj má prý dosáhnout až 800 i více metrů.

Na veletrhu stavebních strojů BAUMA 2007 v Mnichově se objevily stroje z Číny, které jsou plagiáty již vyráběných strojů ze západní Evropy nebo odjinud. Číňané si zatím nedělají s respektováním patentů a ochranných známek na světovém trhu žádné problémy. Ačkoli byl nyní v Číně přijat zákon o zákazu kopírovat originální světové výrobky, čínští výrobci pokračují v praxi vyrábět bez ohledu na mezinárodní právní předpisy. Zatím lze jen konstatovat, že čínské stroje nemají dosud kvalitu originálů, ale jsou levnější a účinně proti tomu bojovat je téměř nemožné.

Engineering News Record č. 15 a 16/2007

Britský úřad pro hospodářskou soutěž objevil kartelovou dohodu 57 stavebních organizací v celkové výši 3 mld. liber, která pokryla celé území Anglie mimo Londýna. Dohoda se týkala výstavby bytových domů, obchodních a průmyslových budov a také inženýrských staveb. Také zde může být stanovena pokuta ve výši 10 % celkového ročního obrátu firmy.

Plán revitalizace Mrtvého moře v Izraeli je připraven. Moře, jehož hladina se snížila v poslední době o 20 m, čímž se jeho celková plocha zmenšila na 2/3, bude zásobováno vodou z Rudého moře. Projekt za účasti Izraele, Jordánska a Palestinské vlády počítá s 180 km dlouhým přívodním potrubím. Financování bude zajištěno s pomocí Světové banky, Francie, Japonska, USA a Nizozemska.

Building č. 08/2007

Zprávy ze Spojených států

Nezaměstnanost ve stavebnictví v USA poklesla v roce 2006 ze 7,4 % na 6,7 %. Od roku 2003, kdy byla její výše 9,3 %, tak nezaměstnanost ve stavebnictví trvale klesá. Zde bylo v roce 2006 celkem zaměstnáno 7 688 mil. osob, tj. o 4,8 % víc než v předchozím roce.

Bostonský úřad pro životní prostředí stanovil další podmínky pro výstavbu environmentálních staveb. Vyžaduje, aby se všechny objekty nad 4 500 m² podrobily kvalifikaci podle LEED – Leadership for Energy and Environmental Design. Týká se to nových i do rekonstrukce přicházejících budov.

Texaský úřad pro dopravu schválil udělení koncese na výstavbu a provoz 121 km dálnice u Dallasu ve výši 5 mld. dolarů španělské společnosti Cintra. Je to již čtvrtá koncese, udělená v USA této společnosti. Trvání platnosti koncese je 25 let.

V USA vyrábí 97 závodů etanol z kukuřice v celkové kapacitě 4 481 mil. galonů ročně (1 galon = 4,5 l). Další 33 závodů je ve výstavbě. Jejich kapacita bude 1 893 mil. galonů/rok. Výroba je soustředěna do Iow, Minnesoty, Nebrasky a okolních států, avšak je drahá a vyžaduje podporu státu v zájmu snížení ceny finálního produktu, který je ekologicky příznivý.

Nad Grand kaňonem byla postavena visutá konstrukce, ze které mohou návštěvníci pozorovat skleněnou podlahou dno kaňonu v hloubce 1 200 m. Šířka lávky je 3,5 m, tloušťka skla je 5,2 cm. Vysunutá část lávky od hrany skály je dlouhá 19,5 m. Náklady byly 8 mil. dolarů.

Jednání o výstavbě úložiště jaderného odpadu v Yucca Mountain (Nevada) pokračuje. Jedná se o uložení 70 tis. tun odpadu. Místo uložení má kapacitu až dvojnásobnou. V současné době je již 50 tis. tun uloženo dočasně u jaderných elektráren a toto množství se zvyšuje o 2 000 tun ročně.

Engineering News Record č. 8, 9, 10, 11/2007

Senát Spojených států projednával během jara 2007 návrhy na zákony, které by zabezpečily environmentální požadavky na snižování emisí oxidu uhlíkatého a orientovaly výrobu elektrické energie ve Spojených státech na obnovitelné zdroje. Mezi tyto zdroje se v USA počítá samozřejmě i jaderná energetika.

Ačkoli Spojené státy nepodepsaly kyotský protokol, usiluje řada odpovědných činitelů o postupné zavádění limitů na emise oxidu uhličitého podobně jako je tomu v Evropě.

V roce 1994 byly poprvé vkládány do projektování mostů specifikace LRFD (Load and Resistance Factor Design – prvky zatížení a odolnosti v návrhu), které zvýšily bezpečnostní řešení mostních konstrukcí z oceli i z betonu, neboť zahrnovaly do výpočtu extrémní možnosti, jež mohou nastat (velmi silný vítr, náraz lodí, zemětřesení). Tím byl učiněn významný krok ve zvýšení kvality projektovaných mostů v USA.

Senát USA podpořil udělení grantů pro výstavbu letišť v rámci programu federální letištní správy. Celkem se jedná o částku 15,8 mld. dolarů v průběhu čtyř let. Vedle těchto prostředků senát schválil také zvýšení poplatků pro cestující a kargo a zvýšení taxy za galon (4 litry) pohonných hmot o 4,3 centy pro obchodní letecké společnosti. Průmyslovým skupinám se opatření senátu nezdařilo, neboť mělo spíše podporovat zájem cestujících o leteckou dopravu.

Pro silniční tunel ve floridském Miami byl jako dodavatel a také budoucí provozovatel vybrán Miami Access Tunnel, jehož částí je francouzská stavební firma Bouygues, známá z výstavby pražského terminálu. Kontrakt za 1 mld. dolarů bude formou koncese platit 35 let (PPP). Po této době bude tunel odevzdán správě města.

Město New York vydalo po čtyřleté přípravné etapě nový stavební řád, kterým byl nahrazen dřívější 49 let platný řád. Nový řád je v souladu s existujícími novými předpisy v jiných státech USA a reaguje na události, které se staly při útoku na věžové stavby v New Yorku. Jeho předností je promyšlené řešení problémů a snadné užívání, zahrnuje řadu odstavců v souladu s mezinárodními předpisy a bude novelizován každé tři roky podle získaných zkušeností a podle technického a technologického pokroku. Za zvláštní zmínku stojí kapitola o tvrdších protipožárních předpisech a únikových cestách v případě ohrožení životů.

V New Yorku na řece East River byl instalován systém vodních turbin, podobných větrným, jejichž posláním je využít sílu mořských vln pro výrobu elektrické energie. Jedná se o šest plovoucích prvků, každý s kapacitou 35 kW, které budou pracovat zatím po dobu 18 měsíců na základě povolení federální energetické komise.

Engineering News Record č. 16 a 18/2007

Nová technologie na zachycování a likvidaci oxidu uhličitého v uhelných elektrárnách byla uvedena do zkušebního provozu. Účinnost této technologie bude prověřována Ústavem technologie v Massachusetts na 5 MW jednotce s použitím zmrazeného čpavku ve Wisconsinu zejména co do její nákladovosti, která dosud není příznivá.

Na bývalém území brownfield v San Francisku, které je součástí námořní základny, vznikne sídliště se 6 000 byty, obchody, hotely a kulturními zařízeními. Toto území již bylo opuštěno armádou v roce 1993. Výstavba sídliště je plánována do období 2009–2013. Jedna třetina bytů bude cenově přijatelná, část bytů však bude nejvyšší kvality s cenou až 2 mil. dolarů.

Federální imigrační politika je napadána Svazem generálních dodavatelů USA z hlediska její bezradnosti řešit situaci 12 mil. načerno pracujících osob v zemi. Tato situace je navíc zhoršena průvodními jevy, jimiž jsou kriminální případy, zvýšené nebezpečí pro občany (krádeže, násilí) a také vstřícný přístup některých podniků k černé levnější a sociálně nezabezpečené práci. Svaz se domnívá, že státní politika v oblasti práce musí především chránit poctivé zaměstnavatele, kteří řádně platí daně a všechny taxy za své pracovníky. Vlastní návrhy příslušných předpisů, které by situaci řešily, již stavební podniky, sdružené ve Svazu, několikrát předkládaly vládě k posouzení a dalšímu zpracování.

Ve vodárenství USA bude v příštím období více rozšiřována metoda financování PPP, která zabezpečí obcím dodávku kvalitní pitné vody. Kritická situace s vodou je ve vyprahlých státech amerického Západu i v důsledku nedostatku veřejných finančních prostředků. Proto je nezbytné zapojit do akce soukromý sektor, který by ve spojení s jednotlivými obcemi a regiony financoval, postavil

a provozoval po určitou dobu vodovodní zařízení. Zvláštní situace je v Las Vegas, kde se rozrostlo obyvatelstvo za posledních 30 let o 83 % a kde stoupla potřeba vody z původních 5,6 mil. litrů/den na neuvěřitelných 600 mil. litrů/den. V řadě míst staví vodovody dobrovolníci z řad obyvatel. Nové předpisy pro zlepšení situace ve vodárenství jsou již připraveny a týkají se všech aspektů, jímání vody, čerpání, dopravy a rozvádění, případně čištění vod včetně odpadních.

Engineering News Record č. 13/2007

Problematika zaměstnanců „načerno“ v USA

Ačkoli na nových stavbách pracují podle údajů ze španělského centra ve Washingtonu již dvě třetiny dělníků jako imigranti, vlády jednotlivých států zesilují zákonná opatření proti těm z nich, kteří nemají povolení pracovat v USA. Odhaduje se, že je ve Spojených státech zaměstnáno ve stavebnictví do značné míry „načerno“ asi 2,9 mil. imigrantů z Mexika a z jiných španělsky mluvících zemí Střední Ameriky. Problém je největší v hraničních státech s Mexikem, kde pracuje celá polovina z těchto pracovníků. Firmy, které takové pracovníky zaměstnávají, se vystavují značným postihům, při prvním pochybení se udílí pokuta 5 000 dolarů, při dalších až 25 000 dolarů. Proti firmám, které neuposlechnou ustanovení zákona, jsou vytvářeny pracovní bariéry nezadáním např. veřejných zakázek. Rovněž tak se postupuje vůči obecním úřadům, které černou práci nekontrolují nebo tiše respektují. Realita je však horší. Navzdory těmto opatřením se počet nezákonně zaměstnávaných cizinců stále zvyšuje a např. v Arizoně již promyšlejší zákonná pravidla, která by tuto skutečnost brala na vědomí. Zejména menší stavební firmy s místním dosahem a vztahy se v těchto oblastech nebojí zaměstnat přichozí pracovníky na nelegální práci, na které přirozeně vydělají nižšími mzdami a pojištěním.

Engineering News Record č. 11/2007

Zkušenosti odborné firmy s recyklací stavebních hmot

Jednou z největších amerických firem, zabývajících se demolicemi dožitých staveb a recyklací stavebních materiálů je firma Brandenburg Industrial Service v Chicagu. Podle vyjádření prezidenta firmy pana Bil Mooreho, se u demolic a recyklací jedná o velmi široký komplex problémů vzhledem k množství různých materiálů, z nichž jsou budovy zhotoveny, avšak také o množství různých technických prostředků, kterými musí firma disponovat (bourací kladiva, jeřáby, drtiče atd.). Recyklaci materiálu nutno brát v úvahu zejména z hlediska ekonomického nikoli výlučně environmentálního. Získání kameniva z drčeného betonu a výtěžnost výztužné oceli ze železobetonových prvků musí být položeny ekonomicky. Firma nemůže prodělavat, environmentální hledisko není pro ni důležité. Proto musí být demolice stavby a následná případná recyklace vždy spojena jiným než firemním zájmem. Co se týče dopravy demoličního materiálu, lépe se dopravuje mnohem lehčí ocel ze staveb než beton a výtěžnost nákladních aut je rovněž důležitým prvkem firemní politiky. Proto se mnohem lépe sjednává demolice stavby z ocelové konstrukce a také se lépe tato ocel dopravuje do hutí k novému zpracování. Obtížný je vždy problém s tříděním ušlechtilých materiálů (chromované, hliníkové a jiné prvky), výrobků z chemických látek (izolace, asbestové krytiny) a ze skla. Dřevo nečiní potíže, neboť se všechna dřevní hmota likviduje. Pro firmu, která se zabývá recyklací materiálů, je důležité před uzavřením smlouvy o demolicí a případné recyklaci, provést dokonalý průzkum celé stavby, uvážit podíl všech možných složitých operací, které je nutno provést a vše zahrnout do sjednané smlouvy s objednatelům s konečnou sjednanou cenou. Je nutné mít na mysli, že platné předpisy o recyklaci materiálů jsou přísné a firma je musí striktně dodržovat. I to zvyšuje celkovou cenu pro takovou zakázku a stává se často, že se objednatel podivuje nad vyšší náklady, které musí uhradit. (Poznámka překladatele: Není uvedeno, zda objednatel dostává z nějakých fondů příspěvek na recyklaci hmot z titulu environmentální politiky státu nebo regionu).

Engineering News Record č. 19/2007, str. 39.

Příprava Jihoafrické republiky na mistrovství světa

V Jihoafrické republice proběhne v roce 2010 fotbalové mistrovství světa a přípravy na tuto událost jsou v plném proudu. Probíhá výstavba pěti velkých stadionů v různé fázi od návrhu po dokončování hrubé stavby. Dalších pět existujících stadionů bude rekonstruováno. Největší pozornost se soustřeďuje na stadion v Durbanu, jehož náklady budou 255 mil. dolarů. Bude zakrytý 110 m vysokým ocelovým obloukem se zastřešením membránou, oblouk bude prostorovou příhradovinou 5 x 5 m. Celkové náklady na výstavu a rekonstrukce sportovišť dosáhnou 1,2 mld. dolarů. Největší stadiony budou:

nový v Durbanu (70 000 sedících diváků) a rekonstruovaný v Johannesburgu (94 700 sedících diváků), termíny dokončení všech jsou stanoveny na rok 2008 a 2009, aby se stadiony mohly využít ještě pro jiné sportovní akce.

Engineering News Record č. 10/2007

Cihly a cihelné výrobky

Cihla představuje výrobek z materiálu, který splňuje estetické požadavky a uživatel domu z cihel se v něm dobře cítí, jedná se o trvanlivý výrobek s minimální nutnou údržbou, vyhovuje všem potřebným parametrům současného i budoucího vývoje stavebnictví, je schopný přizpůsobení se ostatním materiálům a konstrukčním systémům, adaptuje se na různé požadavky během výstavby i v užívání, je odolný proti ohni, hmyzu i vodě, vyhovuje všem environmentálním požadavkům snesitelnosti vůči životnímu prostředí a konečně je ekonomicky výhodný vzhledem k celoživotnímu cyklu stavby. Výroba cihelných jednotek využívá místní materiálové zdroje bez velkých požadavků na jejich dopravu do výroby. Nové technologie výroby snížily během poslední doby spotřebu energie při pálení a také emise oxidu uhličitého. Jeden m³ cihel vyprodukuje 27 kg CO₂, což při životnosti cihly 120 let dává 0,000232 tuny/kubík/rok. Průzkum, provedený v Anglii prokázal, že životnost cihelných konstrukcí je však mnohem větší a dosahuje až 500 let. Stále se rozvíjející technologie výroby cihel přináší nové a nové úspory ve spotřebě energie, ve zvyšování technických parametrů a ve snižování ceny výrobků. Britové budou preferovat výstavbu domů z cihel nejdéle ze všech evropských národů právě proto, že jsou velmi konzervativní a tradiční výstavba je pro jejich povahu tou nejlepší.

Building č. 16/2007

- jp -

Národní technické muzeum v Praze má nového generálního ředitele

Mgr. Horymír Kubiček

Doufám, že z paměti čtenářů Z+i dosud nevymizela informace, že v září roku 2005, u příležitosti konání Inženýrského dne, který jsme ve spolupráci s Národním technickým muzeem uspořádali v exkluzivním prostředí Dopravní haly NTM, se uskutečnil v originálním C&K jídelním voze (jediném zachovaném) osobního vlaku Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. podpis smlouvy o spolupráci mezi Národním technickým muzeem, ČKAIT a ČSSI. Na rozvoj spolupráce má podstatný vliv zejména přístup vedoucích představitelů smluvních institucí k předmětu smlouvy. Je nesporné, že pro další vývoj v očekávaném pokračování spolu-

práce smluvních partnerů je onou důležitou osobností osoba generálního ředitele NTM. To je pro redakci Z+i hlavním důvodem k uveřejnění následující informace.

Náměstek ministra kultury JUDr. František Mikeš uvedl dne 1. června 2007 do funkce nového generálního ředitele Národního technického muzea pana Mgr. Horymíra Kubička.

Prioritou pro nového generálního ředitele bude, podle jeho vyjádření, otevření nově rekonstruované budovy a stálých expozic na jaře roku 2008 – ke 100. výročí založení muzea. Není bez zajímavosti, že se v případě historické budovy nejedná pouze o rekonstrukci, ale z velké části i o dokončení výstavby muzea podle původních záměrů projektanta arch. M. Babušky, ke kterému nedošlo v době výstavby (1938–1941) s ohledem na události 2. světové války.

Znovuotevření rekonstruované budovy NTM (poslední patro budovy, s překrásným výhledem na Prahu, dosud nikdy muzeum nemohlo využívat) bude, spolu s nedávno otevřeným depozitářem NTM v Praze – Čelákovících, dovršením významné etapy v dobudování technického vybavení NTM. Za připomenutí stojí fakt, že NTM pečuje v současné době o více než 60 tisíc exponátů a o více než 250 tisíc knih. Výhledově uvažuje generální ředitel rovněž o prohloubení spolupráce NTM s krajskými institucemi.

Mgr. Horymír Kubiček dosud zastával funkci vedoucího odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu kraje Vysočina. V jeho nové funkci mu přejeme hodně úspěchů.

Ing. Svatopluk Zídek

předseda Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Mezinárodní rada pro památky a města a názor na výškové stavby v Praze

Častým partnerem Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI, jak jste si jistě všimli v různých pozvánkách na celostátní akce, jakými jsou například bienále „Industriální stopy“, (pořádané v lichých kalendářních letech), Ouvertura Brněnských stavebních veletrhů nebo různé jednorázové konference (v sudých kalendářních letech) se stal ICOMOS – International Council on Monuments and Sites (Mezinárodní rada pro památky a města), se sídlem sekretariátu v Paříži.

Prezident Českého národního výboru ICOMOS doc. PhDr. Josef Štulc mně jako uznání naší dlouholeté spolupráce nabídl v roce 2006 prestižní členství v této mezinárodní organizaci. Nabídku jsem pochopitelně s velkým potěšením přijal a stal jsem se řádným členem ICOMOSu. Spolu s členskou legitimací jsem získal zároveň přístup k zajímavým materiálům z jednání výboru. Z poslední doby mne velice zaujal text dopisu, kterým prezident ICOMOSu Michael Petzet reaguje na problematiku výstavby výškových staveb v Praze.

Myslím, že se jedná o téma, které zaujme i Vás, čtenáře Z+i, proto Vám toto stanovisko prezidenta ICOMOS, adresované primátorovi hlavního města Prahy MUDr. Pavlu Bémovi, jako informaci předkládám.

Ing. Svatopluk Zídek

předseda Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI

V Paříži, 3. května 2007

Vážený pane primátore,

členové rady ICOMOS, architektka Michal Firestonová a prof. Wilfried Lipp se se mnou podělili o zkušenosti ze své společné mise a o informace z kolokvia ICOMOS-UNESCO, které se konalo před měsícem v Praze.

Tématem (důvodem) jejich návštěvy byly současné architektonické změny a především projekty výškových budov, které mají být vystavěny na Pankrácké pláni v té části Prahy, jež byla oficiálně prohlášena za chráněnou zónu světového dědictví.

Skutečnosti, které jsem se touto cestou dozvěděl, mne velmi znepokojily. Město Praha může být právem pyšné na to, že je jedním z nejkrásnějších his-

torických měst světa, je srovnatelné s takovými lokalitami světového dědictví jakými jsou např. Florencie či Řím. A právě neocenitelná městská krajina byla pro Výbor světového dědictví UNESCO rozhodujícím faktorem, díky kterému byla Praha zapsána na seznam světového dědictví.

Co by častý návštěvník Vašeho města plně sdílím názory odborníků rady ICOMOS, že stávající výškové budovy na Pankrácké pláni představují vážné pochybení, ke kterému v minulosti v územním plánování města došlo. Důrazně se tedy zasazují o to, aby se obdobná chyba neopakovala i nyní.

Co mě však především znepokojuje, je skutečnost, že zastupitelské orgány města mohou běžně případ od případu schvalovat projekty, které mají takový dopad na historické prostředí městského celku.

Situace ohledně budov na Pankrácké pláni ukazuje, jak naléhavě je třeba vytvořit vhodný plán správy oficiální chráněné zóny světového dědictví.

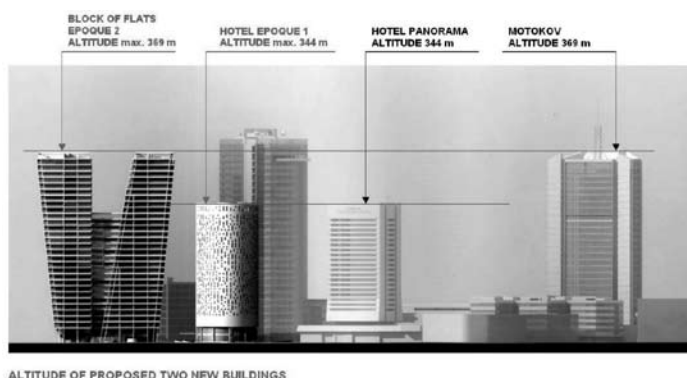
V případě Prahy mi rovněž chybí vize polycentrického územního rozvoje města, která by zabránila výstavbě dalších výškových budov, jež by byly v přímém vizuálním kontaktu s jeho historickým jádrem. Místo toho, jak jsem se dozvěděl, byl navržen nový projekt výstavby výškových budov, který byl nyní předložen k revizi. Tento projekt má být uskutečněn ve čtvrti Holešovice, jež se nachází v chráněné zóně světového dědictví.

Jelikož se obávám, že územní rozvoj v oblasti Pankráce může představovat nezvratný proces vedoucí ke znehodnocení jedinečných městských kvalit Vašeho města, naléhavě Vás, vážený pane primátore, žádám, abyste včas zamezil realizaci projektu na Pankráci a zajistil, aby byla výška navrhovaných budov omezena, čímž by došlo ke zmírnění, a ne k prohloubení dalších negativních dopadů této výstavby.

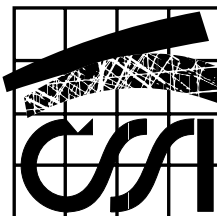
Tento případ považuji za velmi závažný, zasílám tedy kopii tohoto dopisu také panu Václavu Jehlíčkovi, ministru kultury České republiky a panu Francescu Bandarinovi, řediteli Centra světového dědictví UNESCO v Paříži.

S pozdravem

Michael Petzet
Prezident Rady ICOMOS

Pohled od Pražského Hradu s identifikací existujících výškových staveb na Pankráci

Česká společnost krajinných inženýrů,
Český svaz stavebních inženýrů
ve spolupráci s
Úniou krajinných inžinierov Slovenska,
Ministerstvem zemědělství ČR,
Ministerstvem životního prostředí ČR,
Zemědělskou vodohospodářskou správou,
a
Českou zemědělskou univerzitou

si Vás dovoluji pozvat na

KONFERENCI KRAJINNÉ INŽENÝRSTVÍ 2007

konanou ve dnech 20. a 21. září 2007

v posluchárně A VI

Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

České zemědělské univerzity v Praze 6 – Suchbátka, Kamýcká 129

1. den konference – 20. září 2007

8.00 Registrace účastníků

9.00 Zahájení konference

9.05 Pozdravné vystoupení hostů

- Sto let od založení spolku Kulturních inženýrů
Ing. František Kulhavý, ČSK.

9.45 I. sekce – Vodní hospodářství krajiny

Odborní garanti: Ing. J. Benešová, doc. Ing. K. Vrána, ČSK.

- Projevy změn klimatu v hydrologickém režimu krajiny
Ing. Ladislav Kašpárek, ČSK.
- Závlahy jako adaptační opatření při změně klimatu
Prof. Ing. Zdeněk Kos, DrSc., Ing. Anna Vojtěchová, Ing. Veronika Horvathová
- Suburbanizace a její vliv na krajinu a člověka
Dr. Ing. Tomáš Dostál, doc. Ing. Karel Vrána, ČSK.
- Stanovování povodňových rizik a škod v záplavovém území – principy návrhu metodiky
Ing. Karel Drbal, Ph.D.
- Využití modelů pro variantní návrh protipovodňových opatření
Ing. Václav David, doc. Ing. Karel Vrána, ČSK., Ing. Kateřina Uhlířová
- Meteorologické podmínky povodní v posledním desetiletí na Moravě
J. Rožnovský
- Problémy MVN – stav, projektování, výstavba
Ing. Jiří Poláček

Příspěvky uveřejněné pouze ve sborníku:

- Změna klimatu a inženýrská opatření v rámci celé planety
Prof. Ing. Zdeněk Kos, DrSc., Ing. Romana Košková, Ph.D.
- Stavby pro retardaci a následné využití srážkových vod
Ing. František Kulhavý, ČSK.

12.00 Diskuze k I. sekci

13.00 Oběd

14.00 II. sekce – Stavby pro plnění funkce lesa**Odborný garant: doc. Ing. Jaroslav Zuna, CSc.**

- Projektování zahrazovacích úprav
Ing. František Křovák, CSc.
- Vozovky lesních cest
doc. Ing. Pavel Klíč, CSc.
- Historie hrazení bystřin v Moravskoslezských Beskydech
Ing. Milan Jařábáč, CSc.
- Hrazení bystřin v Beskydské oblasti
Ing. Vladimír Němčanský
- Lesnické stavby z pohledu dodavatele
Ing. Jan Bazgier
- Zahrazovací práce v povodí Všemínky
Ing. Vlastislav Hudeček
- Retenční funkce přehrázek při zahrazovacích úpravách
doc. Ing. Jaroslav Zuna, CSc.

Příspěvky uveřejněné pouze ve sborníku:

- Problematika správy bystřinných toků
Ing. Ladislav Němec
- Využití grafických vrstev oblastních plánů rozvoje lesů pro stavby pro plnění funkce lesa
Ing. Petr Navrátil, CSc.
- Malé vodní nádrže v lesích
Prof. Ing. Václav Tlapák, CSc.
Prof. Ing. Jan Šálek, CSc.
- Projektování hrazení bystřin
Ing. Jaroslav Valoušek
- Zásady ekologizace bioinženýrských lesnických činností
Ing. Katarína Domokošová, Ing. Jitka Fialová,
Prof. Ing. Jaroslav Herynek, CSc.

16.00 Diskuze ke II. sekci**18.00 Společenský večer s rautem****2. den konference – 21. září 2007****8.30 III. sekce – Krajinové plánování a pozemkové úpravy****Odborní garanti: Prof. Ing. F. Toman, CSc., Ing. H. Psotová**

- Realizace pozemkových úprav jako nástroj efektivního využívání půdy, krajiny a venkovského prostoru
Ing. Jana Pivcová
- Hodnocení účinnosti protierozních a protipovodňových opatření v KPÚ
Ing. Jana. Podhrázká, Ph.D.
- Teorie prostorově funkčních změn pozemků
Ing. Václav Alexandr Mazín
- Krajinotvorná zeleň v pozemkových úpravách
Ing. Hedvika Psotová, Ing. Pavla Stříteská
- Ochrana přírody v projektování pozemkových úprav
JUDr. Mgr. Jaroslav Knotek
- Využití GPS v pozemkových úpravách
Ing. Jelena Vításková, Ph.D., Prof. Ing. František Toman, CSc.
- Vodní a větrná eroze jako krajinotvorný činitel
Ing. Jiří Papoušek

Příspěvky uveřejněné pouze ve sborníku:

- Srovnání potenciální a skutečné erodovatelnosti půdy větrem
Ing. Jana Dufková, Ph.D.
- Faktory způsobující erozi půdy v době tání sněhu
Ing. Hana Pokladníková, Ph.D., Prof. Ing. František Toman, CSc.
- Dopad předpokládané klimatické změny na pozemkové úpravy a erozi půdy
Prof. Ing. František Toman, CSc.
- Hodnocení vlhkostních charakteristik půdy v zájmovém území
Ing. Martina Vičanová

11.00 Diskuze ke III. sekci**11.30 Závěry konference****12.00 Oběd****Kontakt:****Ing. František Kulhavý, CSc.**

tel./fax: 466 430 357, mobil: 728 570 148

e-mail: fr_kulhavy@quick.cz

Třetí zlatá mince z cyklu „Kulturní památky technického dědictví“

Dne 16. května 2007 vydala Česká národní banka třetí zlatou minci z cyklu Kulturní památky technického dědictví. Jejím motivem se stal „Ševčinský důl v Příbrami – Březových Horách“. Prezentace zlaté mince proběhla přímo v budově Ševčinského dolu a z části i v prostorách dolu Vojtěch. Prezentaci mince zahájil guvernér České národní banky Ing. Zdeněk Tůma. Ředitel Hornického muzea v Příbrami pan Dr. Josef Velfl zdůraznil, že tato zlatá mince je první mincí v historii vůbec, na které se objevilo téma vztahující se k Příbrami. S projevem vystoupil také autor mince pan Luboš Charvát a Ing. arch. Eva Dvořáková z Národního památkového ústavu – ÚP Praha.

Na lící straně mince jsou stylizovaná heraldická zvířata z velkého státního znaku a neuzavřený opis s názvem cyklu „KULTURNÍ PAMÁTKY TECHNICKÉHO DĚDICTVÍ“. Ve spodní části mince je v oválném medailonu název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a označení nominální hodnoty se zkratkou peněžní jednotky „2 500 Kč“. Značka mincovny, která minci razila, je umístěna při pravém spodním okraji mezi spodní částí moravské orlice a prvním řádkem názvu státu. Na rubu mince je ve středu mince šachetní budova Ševčinského dolu s těžní věží a budova strojovny. V pravé dolní části strojovny je ročník ražby „2007“ a nad ní je dobový městský znak Březových Hor. Ve spodní části mince jsou v oválném medailonu zachyceni tři horníci při práci v dole. Na mezikruží v podobě ozubeného kola je neuzavřený opis „ŠEVČINSKÝ DŮL · PŘÍBRAM · BŘEZOVÉ HORY“. Autorem výtvarného návrhu mince je Luboš Charvát. Fotografie mince naleznete na 3. straně obálky.

V roce 1813 byl zaražen v Březových Horách důl, který od roku 1879, kdy byl zprovozněn, nesl název důl Františka Josefa I. V únoru roku 1910 byl na dole, s ohledem na poklesávající efektivnost těžby, zastaven provoz.

Generální guvernér ČNB Ing. Zdeněk Tůma (2. zleva) předává řediteli Hornického muzea v Příbrami Dr. Josefu Velflovi (2. zprava) novou zlatou minci (v pořadí 3.) z cyklu „Kulturní památky technického dědictví“.

Luboš Charvát je také autorem první mince cyklu věnované „Papírně ve Velkých Losinách“ vydané v roce 2006 a podle jeho návrhu bude realizována i pátá mince cyklu „Řetězový most ve Stádlci“, která se připravuje pro rok 2008. Druhou mincí cyklu (rok 2006), již představenou v časopise Z+i, je „Observatoř pražského Klementina“.

Druhá letošní, v celém cyklu již čtvrtá, zlatá mince bude vydána v říjnu a jejím tématem bude „Vodní mlýn ve Slupi“.

*Mgr. Petra Madarová
Česká národní banka
odbor peněžní*

Uplatnění partnerství veřejného a soukromého sektoru ve stavebnictví

Odborná konference 9. 10. 2007, Dům ČKAIT Praha

Uplatnění PPP je novou příležitostí pro stavební a projektové firmy

Partnerství veřejného a soukromého sektoru, zkráceně označované též PPP (z anglického Public Private Partnership) je v poslední době obecně světově uznávaným způsobem zajišťování veřejných služeb nebo veřejné infrastruktury na základě dlouhodobého smluvního vztahu, uzavřeného mezi subjekty veřejného a soukromého sektoru. Cílem je zajistit určitou infrastrukturu, resp. služby veřejného zájmu prostřednictvím soukromého podnikatelského subjektu. V tomto pojetí soukromý subjekt infrastrukturu zpravidla na svůj náklad vybuduje a následně po sjednanou dobu a za smluvně sjednaných podmínek (pod kontrolou veřejného subjektu) za úplatu dlouhodobě provozuje, přičemž smluvní strany vzájemně sdílejí užítka a rizika z toho vyplývající. Příprava takového projektu a sjednávání příslušné smlouvy (obvykle smlouvy koncesní) jsou však podstatně složitější, než běžné zakázky, neboť se vyznačují dlouhodobějším trváním smluvního vztahu a přesunem určité míry rizik spojených s projektovou přípravou, výstavbou a následným provozováním předmětu projektu z (veřejného) objednatele na (soukromého) dodavatele (koncesionáře). Vzájemná práva a povinnosti musí být uvážlivě nastaveny tak, aby byly dlouhodobě funkční a zajišťovaly poskytování kvalitní veřejné služby v požadovaném čase, rozsahu a kvalitě.

Uplatnění PPP vytváří příležitosti pro veřejný sektor k využití finančních zdrojů a know-how soukromých subjektů a zároveň zvýší poptávku po nových stavebních i technologických investicích a příslušné související výrobě a projektové činnosti včetně rozšíření možností zapojení soukromého sektoru do provozování a s tím souvisejících činností (např. údržby) po významnou část doby životního cyklu stavby. Orgány veřejné správy využívají tuto formu spolupráce při realizaci projektů týkajících se veřejné infrastruktury, zejména v odvětví dopravy, zdravotnictví, školství, vnitra, spravedlnosti a dále např. v případech výstavby a provozování budov pro veřejnou správu a samosprávu, sociální účely apod.

Právní a formální rámec PPP

Politiku Partnerství veřejného a soukromého sektoru v ČR schválila vláda dne 7. ledna 2004 svým usnesením č. 7. Tímto usnesením bylo partnerství veřejného a soukromého sektoru zavedeno jako standardní nástroj při zajišťování veřejných služeb a veřejné infrastruktury s tím, že vládní politikou je podporovat jeho zavedení a systémové a programové používání tam, kde je to pro veřejný sektor výhodné (jak na úrovni centrální státní samosprávy, tak na úrovni samosprávných celků).

V návaznosti na usnesení vlády byl přijat zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), který stanovuje obecné právní podmínky a vytváří právní prostor a regulační nástroj pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru při realizaci koncesních projektů formou koncesní smlouvy.

K systémovému ověření opodstatněnosti a efektivnosti aplikace PPP v praxi byly vládou ČR postupně schváleny **pilotní projekty** zejména z oblasti dopravní infrastruktury, zdravotnictví a spravedlnosti (justiční areály a věznice). Zhodnocení dosavadního průběhu prací na těchto pilotních projektech a současného stavu jejich přípravy (včetně ověření nastavení nové legislativy a identifikace problémových oblastí) je obsaženo v materiálu „Analýza pilotních projektů PPP“, který vláda ČR vzala na vědomí svým usnesením č. 536 ze dne 23. 5. 2007 a v této souvislosti uložila některým členům vlády příslušné úkoly.

Koncesní činnost

Pro podnikatelskou sféru ve výstavbě, stavebnictví i projektové činnosti bude zapojení do projektů PPP představovat rozšíření podnikatelských aktivit o nový druh podnikání – koncesní činnost. Účast na realizaci PPP projektů (buď přímo jako koncesionáře, resp. člena koncesionářského sdružení nebo jako součást nově vytvořené právnické osoby – SPV) bude pro stavebního podnikatele znamenat určitou změnu v dosavadním postavení na trhu a v přístupu k zakázce z hlediska technického, obchodního i ekonomického. Stane-li se stavební firma koncesionářem nebo členem koncesionářského sdružení, její podnikatelský záběh a působnost v celém projektu se oproti klasické veřejné zakázce na stavební práce do značné míry rozšíří. Kromě vlastního provádění stavby se zřejmě zapojí nejen do činností přípravných, projektových a expertních (např. do zpracování návrhu stavby, modelů financování, rizikové analýzy apod.), ale mnohdy i do provozní fáze projektu (např. výkon managementu stavby nemovitosti/stavby, zajištění oprav a údržby apod.). Oproti klasické stavební zakázce bude odlišný i způsob a časové rozložení financování. Stane-li se stavební firma členem koncesionářského sdružení, bude rovněž nezbytné přehodnotit některé přístupy k realizaci staveb (včetně jejich navrhování). V tomto případě budou rizika, vyplývající např. z kvality stavebních prací, přenesena na stavební firmu nejen v záruční době, ale po celou dobu trvání smluvního partnerství, tedy po významnou část životního cyklu stavby. Výše uvedené platí (v míře přiměřené okolnostem) i pro projektanta, který by se stal členem koncesionářského sdružení, resp. subdodavatelem koncesionáře – výrazně zde bude posílena jeho role při navrhování stavby nejen z hlediska technického, ale i ekonomie provozu (zejména v případě PPP projektu, zahrnujícího i návrh stavby). Je třeba vzít též v úvahu, že realizace PPP projektu bude dlouhodobou záležitostí, která přinese vítěznému uchazeči dlouholetou a relativně stabilizovanou pozici na trhu zakázek (s ohledem např. na provádění údržby). Vzhledem k těmto skutečnostem je nezbytné sledovat rovněž možnosti vhodného zapojení malých a středních podnikatelů do subdodavatelského řetězce. Je zřejmé, že činnost koncesionáře (v rámci koncesionářského sdružení) nemohou vykonávat firmy s malým rozsahem své činnosti a kapitálově slabé, na druhé straně je však nutno zamezit vytváření případné monopolizace na stavebním trhu.

To vše vyžaduje výrazně **jiný strategický přístup** k technickým, organizačním a obchodním aktivitám stavebních, projektových a inženýrských firem na trhu. S výše uvedenými novými prvky (při dosavadní malé zkušenosti s PPP v ČR) nabývá na významu zejména potřeba důkladné technické, ekonomické, obchodně právní i organizační přípravy koncesního projektu, při vědomí rizik spojených s jeho dlouhodobou realizací. Pro obhájení pozic českého stavebnictví v mezinárodní konkurenci je proto třeba se na tento nový směr vztahu mezi veřejným a soukromým sektorem včas systémově připravit tak, aby české firmy byly při zapojení na trhu s projekty PPP plně konkurenceschopné vůči firmám zahraničním. Určitou výhodou v tomto směru je skutečnost, že na českém stavebním trhu působí firmy, jejichž většinovými vlastníky jsou často kapitálově silné nadnárodní stavební společnosti, z nichž mnohé mají již praktické znalosti a zkušenosti s aplikací metody PPP v zahraničí (včetně vazeb na možné finanční zdroje mezinárodního bankovního sektoru).

Informační a metodická podpora přípravy koncesních projektů

Proto je nezbytné věnovat pozornost systematické přípravě subjektů soukromé sféry, působící v projektové a konzultační činnosti a ve stavebnictví, zejména vytvářením kvalitních metodických materiálů, organizováním komplexně pojímaných školení, pořádáním konferencí a seminářů vč. šíření získaných (pozitivních i negativních) zkušeností apod. K tomu významnou měrou přispívá např. činnost: Asociace pro podporu projektů spolupráce veřejného a soukromého sektoru („Asociace PPP“), sdružující subjekty na úrovni soukromého sektoru (z nichž řada působí ve sféře stavebnictví). Svou roli musí sehrávat také nevládní organizace činné ve výstavbě (zejména ČKAIT a Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR) a příslušný útvar, do jehož působnosti spadá oblast stavebnictví na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR.

Z těchto důvodů a s tímto záměrem připravuje IC ČKAIT ve spolupráci s Asociací PPP a Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR v rámci Projektu celoživotního vzdělávání členů ČKAIT celodenní odbornou konferenci na téma **„Uplatnění PPP (partnerství veřejného a soukromého sektoru) ve výstavbě“**. Konference se uskuteční dne 9. 10. 2007 od 9 hodin v Praze v Domě ČKAIT, Sokolská 15, Praha 2, a to v rámci vzdělávacího projektu spolufinancovaného z Evropského sociálního fondu „PPP – příležitost pro připravené“. Spolu s Asociací PPP bude odborným garantem Ing. Petr Serafín z MPO.

Program a cíl konference 9. 10. 2007

Program bude rozdělen do 4 bloků:

I. blok: 09.00–10.00 **Teoretický úvod**

Co to je PPP (pojem, charakteristika, význam, principy používání, formy)
Jakým způsobem se zapojuje stavební a projektová společnost do projektu
Pilotní projekty PPP v ČR

II. blok: 10.00–11.30 **Případové studie**

PPP v různých odvětvích, příležitosti a rizika v PPP projektech
Případové studie (Skanska, Hochtief)
Zajímavé projekty

III. blok: 11.30–13.15 **Právní a metodické aspekty PPP**

Koncesní zákon a koncesní řízení
Náležitosti uzavírání koncesní smlouvy
Příprava koncesního projektu

Příprava nabídky v rámci dodavatelského konsorcia

IV. blok: 14.00–16.00 **Workshop – panelová diskuze z pohledu stavebních a projektových společností zúčastněných na PPP**

Praktické aspekty partnerství v projektech
Otázky k roli a zapojení stavebních a projektových společností do projektů spolupráce veřejného a soukromého sektoru
Cílem konference bude podat účastníkům (projektantům, zástupcům stavebních firem a poradenských organizací) nejen teoretické, ale zejména konkrétní praktické informace a poznatky z oblasti uplatnění PPP vč. zahraničních zkušeností. Přednášejícími jsou přední odborníci na danou problematiku z PPP Centra, Asociace PPP, z poradenských firem, právní specialisté a zástupci stavebních firem. Po přednášejících bude vyžadováno potlačení teoretického výkladu jen na nezbytnou míru a zaměření se na informace, které jsou v okruhu zájmu stavebních firem a projektantů (resp. projektových manažerů). V rámci jednotlivých bloků budou zmíněny mj. tyto záležitosti: výhody spolupráce formou PPP (pro veřejný a pro soukromý sektor); rozložení rizik, tj. rizika zadavatele a rizika koncesionáře (včetně rozdělení rizik v rámci koncesionářského sdružení);

rozdíly mezi koncesní smlouvou a veřejnou zakázkou; případná standardizace koncesních smluv (zákonné náležitosti, další obvyklé náležitosti, práva a povinnosti smluvních stran, typická a „problematická“ smluvní ujednání – z pohledu stavební firmy resp. projektanta); rozšíření podnikatelské činnosti ve stavební sféře o nový druh podnikání – koncesní činnost; nutnost jiného přístupu k zakázce PPP než k běžné stavební resp. projektové zakázce (např. komplexní a dlouhodobé řešení stavby včetně projektové dokumentace, jiný přístup k zárukám za stavební dílo, nároky na provoz a údržbu atd.); jak se projektant zapojuje do zpracování koncesního projektu, resp. jaká bude jeho role ve vztahu ke koncesionářskému sdružení (nebude-li mít podíl na zpracování koncesního projektu); působení poradenských firem při přípravě a realizaci PPP projektů a jejich spolupráce s „klasickými“ projektanty. Pro účastníky konference bude vydán sborník přednášek. Účast na konferenci je pro členy ČKAIT bezplatná. Konference je akreditována v rámci Projektu celoživotního vzdělávání členů ČKAIT.

Ing. Petr Serafín

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Přihlášky a další informace:

IC ČKAIT, Jan Saidl, tel.: 227 090 213, e-mail: jsaidl@ckait.cz

Fotografická publikace roku 2007 – „industriál_paměť_východiska“

Fotografickou publikací roku 2007 je kniha vydaná s podporou Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI „industriál_paměť_východiska“

Autoři: Eva Dvořáková, Benjamin Fragner, Tomáš Šenberger

Fotografie: Pavel Frič

Velká popularizační publikace si klade za cíl seznámit širokou laickou veřejnost s velmi aktuálním tématem průmyslového dědictví a novými trendy v jeho chápání. Kniha však není pouhým historickým přehledem architektury a typologie industriálních staveb v návaznosti na odpovídající technologie jednotlivých průmyslových odvětví, nebo nostalgickým pohledem na to, co zbylo z průmyslové éry v naší paměti. Název *industriál* – od osmdesátých let s nadsázkou používané pojmenování – naznačuje, že ohrožená nebo už zanikající technická monstra a jejich bizarní atmosféra se stávají i novým východiskem, od stavebních konverzí po alternativní uměleckou inspiraci. Barevné fotografie Pavla Friče zachycují autentický stav některých průmyslových staveb a areálů v České republice v rozmezí let 2003 až 2006. Jednotlivé kapitoly s lapidárními názvy Pece – Těžní věže – Mlýny – Voda a energie – Voda a město – Cukr, líh, olej, maso – Haly – Etážovky – Pivo představují formou obrazových a textových medailonků charakteristické industriální ukázky, doplněné v úvodu každé kapitoly užitečnými historickými souvislostmi a archivními fotografiemi na sociální téma. Vstupní esej PhDr. Benjamina Fragnera nabízí kromě přehledu dějin industrializace také nástinný vývoj názorů na záchranu mizejících hodnot průmyslového dědictví a současně nastoluje řadu znepokojivých otázek naší postindustriální současnosti.

Kniha těží z mnohaletého bádání památkářů, teoretiků a historiků architektury z okruhu Výzkumného centra průmyslového dědictví při ČVUT v Praze a provází po celý rok 2007 oslavy 300. výročí ČVUT, **včetně prestižního 4. mezinárodního bienále a konference „Industriální stopy“ v září 2007. Vyšla s podporou Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI.** Kniha byla oceněna v 13. ročníku soutěže Fotografie magazínu titulem „Fotografická publikace roku“. Odborná porota ve složení Jana Bömerová (galeristka), Vladimír Remeš (publicista), Zdeněk Sokol (fotograf), Miroslav

Bednář (grafik, designér), Karel Pícha (grafik) vybírala z více než čtyřiceti přihlášených publikací.

Z takovéto radostné zprávy máme upřímnou radost a přejeme autorům textů i fotografií další úspěchy a těšíme se na pokračování spolupráce v Kolegiu pro technické památky ČKAIT & ČSSI.

Rozsah publikace „**industriál_paměť_východiska**“

formát 300 x 225 mm (šířka x výška), rozsah 256 stran vnitřku na matné křídě 150 g, vazba V8 s přebalem. Grafická úprava: Miroslav Kloss. Texty jsou v závěru knihy přeloženy do angličtiny. Vydává nakladatelství Titanic, www.titanic.n.cz, distribuuje Grada, www.grada.cz; ISBN 978-80-86652-33-7. Doporučená cena 748 Kč. Publikaci je, pro členy ČKAIT, možno objednat u IC ČKAIT v Praze – Ing. Renata Karasová.

Autoři publikace

– Ing. arch. **Eva Dvořáková** (1949)

Od roku 1974 působí v oblasti památkové péče, v Národním památkovém ústavu vede agendu technických památek, věnuje se výzkumu industriálních a technických areálů a objektů.

– **PhDr. Benjamin Fragner** (1945)

Řídí Výzkumné centrum průmyslového dědictví při ČVUT, je kurátorem, organizátorem a spoluautorem řady odborných akcí a výstav. Zabývá se dějinami techniky a teorií architektury a urbanismu.

– **Prof. Ing. arch. Tomáš Šenberger** (1950)

Jako tvůrčí architekt projektuje, účastní se architektonických soutěží a výstav, jako pedagog přednáší na Fakultě stavební ČVUT (průmyslové stavby, architektonická tvorba), ve VCPD mj. řeší problematiku rehabilitace a transformace industriální architektury.

Všichni tři autoři patří k iniciátorům Sekce ochrany průmyslového dědictví Národního technického muzea v Praze (1987) i k zakladatelům Výzkumného centra průmyslového dědictví (VCPD) při ČVUT. Popularizují problematiku a nové trendy v chápání průmyslové architektury u odborné i laické veřejnosti: ve spolupráci s Kolegiem pro technické památky ČKAIT & ČSSI organizují mezinárodní bienále „Industriální stopy“, přednášejí, účastní se odborných akcí a výstav, samostatně i společně publikují (mj. Industriální skanzen Čechy a Morava, Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Industriální cesty českým středozápadem, Industriální stopy – architektura konverzí, Pražský industriál).

– **Pavel Frič** (1955)

Fotograf. Podílel se na řadě publikací nakladatelství Titanic (mj. 20. století české architektury, Czech Republic – Images of Czech Architecture, Obrazy z dějin české architektury, Muzea a galerie v České republice, Národní kulturní památky a památky České republiky zapsané na seznam UNESCO).

Ing. Svatopluk Zídek

předseda Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Karlův most a PPP projekty

Má partnerství veřejného a soukromého sektoru, tedy projekty PPP, u nás tradici, nebo jde o zcela nový, nám dosud neznámý způsob financování výstavby staveb veřejné infrastruktury? A jaký je – historicky doložený – nejstarší PPP projekt v českých zemích? Odpověď mnohé překvapí: k těm nejstarším PPP projektům patří Karlův most, potažmo i jeho předchůdce, most Juditin.

„K udržování bezpečného přechodu přes řeku byla v Praze odedávna určena mostní nadace. Disponoval s ní panovník a udílel ji zvlášť vybraným držitelům, kteří byli povinni z jejího výnosu hradit mostní opravy. Nebyly-li mostní opravy nutné, směli s jejím výnosem hospodařit. Zakladatele ani první držitele mostní nadace neznáme. Nelze vyloučit, že nějaká nadace patřila už k mostu zmíněnému v Praze v roce 1118. O stavbu a údržbu pozdějšího Juditina mostu měli pečovat nejspíše johanité, které v době jeho stavby Vladislav I. uvedl do špitálu P. Marie na západním předmostí. Johanitský špitál měl k mostu přímý urbanistický vztah a podle zábrany zavírající most byl zván „pod řetězem“. Listinou Václava I. však mostní nadaci v roce 1253 získali křížovníci s červenou hvězdou ze špitálu sv. Františka na opačném staroměstském předmostí. Je zřejmé, že nadace tedy fungovala již delší dobu, proto v uvedeném listině se praví, že její majetek je určen k opravě mostu „podle staré zvyklosti“.

O rok dříve, v roce 1252, panovník Václav I. přestěhoval křížovníky k mostu, což bylo zřejmě výsledkem plánovitého výběru nové instituce schopné udržovat Juditin most. Nadaci tvořilo podle potvrzovací listiny z roku 1253 osm vesnic, zisk z mostního a daň z pražských výčepů vína. Křížovníkům však panovník neuložil povinnost tvořit rezervní fond. Výnosy z nadace tak mohly být použity i k jiným účelům, ovšem v případě větších mostních oprav naopak prostředky na jejich provedení chyběly. Křížovníciť poslové pak jezdili po Českém království a vybírali na opravy mostu almužny. Mostné se nevybíralo podle objemu převáženého zboží, ale počtu koní, kteří přes most táhli dopravní prostředek a náklad; proto bývá označováno také jako „chomutovné“. Pražané byli od mostného osvobozeni, obyvatelé Českého království byli při placení zvýhodněni v porovnání s cizinci. Součástí mostní nadace byly po určitou dobu také kamenolomy. Křížovníci směli lámat kámen na most bezplatně kdekoli, a to i na cizích pozemcích. Po příchodu Karla IV. do Prahy se způsob hospodaření s panovnickou mostní nadací zpřísnil. Karel potvrdil v roce 1342, po povodni, která strhla Juditin most, křížovníkům mostní nadaci pod podmínkou, že výnos nadace smí být používána výhradně na opravu a stavbu mostu. Zároveň přikázal, aby dva klíče od mostní pokladnice drželo Staré Město pražské a jeden klíč křížovníci. To se stávalo příčinou sporů mezi křížovníky a Starým Městem, které pak řešil zemský soud. Druhý dochovaný mostní sazebník pocházející z roku 1348 zvýšil staré a zavedl nové taxy. Mostné bylo především určeno na kamennou novostavbu mostu. Novostavba kamenného mostu byla kromě zvýšení mostního podpořena také vyhlášením celoroční finanční sbírky, kterou opět prováděli křížovníci jízdní poslové. Průvodní list vydal výběřčím Amoš z Pardubic. Na stavbu mostu přispívali také nedobrovolně účastníci soudních procesů vedených před církevním soudem. Než byla zahájena stavba nového kamenného mostu, uplynulo od zřízení Juditina mostu 15 let. Po tuto dobu Prahu spojovaly nouzové lávky a později mohutný dřevěný most, na kterém se rovněž vybíralo mostné. Prvním stavitelem mostu byl do roku 1375 malostranský kameník Otto. Po jeho smrti v roce 1375 mostní huť převzal Petr Parlér, v té době již stavitel pražské katedrály. Most byl dokončen pravděpodobně v roce 1411. Po husitských bouřích převzalo péči o most Staré Město. V roce 1433 se poprvé objevuje v písemných pramenech mostní úřad – Oficium pontis pragensis. Hlavním impulsem k jeho založení bylo zřejmě poškození mostu povodní v roce 1432 a potřeba jeho velkých oprav.

Všechny uváděné údaje jsou jen malou ukázkou z faktograficky bohaté publikace **Karlův most**, kterou vydalo Ottovo nakladatelství Praha. Vedoucím početného autorského kolektivu byl Ing. arch. Ondřej Šefců. Je tu podrobně popsána historie Juditina mostu, okolnosti založení Karlova mostu, panovnická nadace, technika a konstrukce stavby, založení mostních pilířů, postup výstavby, stavební materiály, předmostí a mostní věže, mostní úřad, sochařská výzdoba mostu, poškození a poruchy, prováděné opravy, historické průzkumy, spory o novou opravu, která byla v současné době zahájena. Čtenář se tu dozví o počátcích mostního stavitelství v českých zemích, jehož umění k nám zřejmě přišlo z Francie. Výpravná barevná publikace doprovázená řadou dobových a současných fotografií, nákresem a schématem a také řadou legend pojících se ke Karlovu mostu, je důstojným připomenutím 650. výročí jeho založení. Reprezentativní je i grafické a technické provedení publikace, včetně plátěné vazby a plátěného přebalu.

Marie Báčová, Informační centrum ČKAIT

Mince, kterou vydala Česká národní banka dne 16. května 2007 **jako třetí zlatou minci z cyklu Kulturní památky technického dědictví**. Jejím motivem se stal „Ševčinský důl v Příbrami – Březových Horách“. Autorem výtvarného návrhu mince je Luboš Charvát.

LIDÉ BUDUJÍ MNOHO ZDÍ, ALE MÁLO MOSTŮ.

— Georges Perec —

2007

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA STAVEBNÍCH ŠKOLÁCH A VÝZNAMNÝCH STAVBÁCH V ČR

13. října 2007

Stavařina je jednou z nejstarších profesí, která provází lidstvo. Pojďte se s námi podívat, kam tato profese dospěla začátkem 21. století. Všichni, kteří se stavitelstvím a architekturou zabývají, tzn. vysoké školy, střední školy, učiliště i stavební firmy, připravují Den otevřených dveří.

Podrobné informace z vašeho okolí naleznete na webových stránkách:

ČKAIT – www.ckait.cz,
SPS – www.sps.cz.

I Vy se můžete zúčastnit výběru nejlepší stavby roku na webových stránkách: www.stavbaroku.cz.

Novou tradici určenou široké veřejnosti i odborníkům ze stavebnictví přinese zcela ojedinělý osvětový projekt pod názvem:

Den stavitelství a architektury

Cíle projektu

- vyvolání zájmu veřejnosti a médií o aktuální problematiku stavebnictví
- akvizice potencionálních nových odborníků – učňů a studentů
- propagace stavebnictví jako učebního oboru budoucnosti
- aktivní komunikace mezi odbornou, politickou, mediální a komerční sférou
- prezentace úspěchů stavitelství na veřejnosti a v médiích
- prezentace nejlepších staveb roku

pořadatel

SIA ČR – Rada výstavby

garanti

www.ckait.cz

www.sps.cz